

Torsdag den 11. oktober 2012 (D)

1

6. møde

Torsdag den 11. oktober 2012 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ.
Af miljøministeren (Ida Auken).
(Fremsættelse 04.10.2012).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Virksomheders adgang til genbrugspladser på tværs af kommunegrænser).
Af miljøministeren (Ida Auken).
(Fremsættelse 04.10.2012).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af fiskeriloven. (Fiskerilicens til visse uddannelsesinstitutioner).
Af fødevareministeren (Mette Gjerskov).
(Fremsættelse 04.10.2012).

4) Forhandling om redegørelse nr. R 2:

Ministeren for nordisk samarbejdes redegørelse om det nordiske samarbejde 2011-12.
(Anmeldelse 04.10.2012. Redegørelsen givet 04.10.2012. Meddelelse om forhandling 04.10.2012).

5) Forhandling om redegørelse nr. R 3:

Udenrigsministerens redegørelse om Østersørådssamarbejdet under tysk formandskab 2011-12.
(Anmeldelse 04.10.2012. Redegørelsen givet 04.10.2012. Meddelelse om forhandling 04.10.2012).

6) Forhandling om redegørelse nr. R 4:

Udenrigsministerens redegørelse om arktisk samarbejde.
(Anmeldelse 04.10.2012. Redegørelsen givet 04.10.2012. Meddelelse om forhandling 04.10.2012).

I dag er der følgende anmeldelser:

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Lovforslag nr. L 32 (Forslag til lov om ændring af lov om lægemidler, lov om apoteksvirksomhed, sundhedsloven og lov om regionernes finansiering. (Forhindring af forfalskede lægemidler i den lovlig forsyningskæde m.v.)).

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Martin Lidegaard, fg.):

Lovforslag nr. L 33 (Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser og lov om Danmarks Evalueringsinstitut og om ophævelse af lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. (Ændringer som følge af ny læreruddannelse)).

Fødevareministeren (Mette Gjerskov):

Lovforslag nr. L 34 (Forslag til lov om ændring af lov om landbrugsejendomme og jordfordelingsloven. (Nedlæggelse af jordbrugskommissionerne og oprettelse af nye jordfordelingskommissioner mv.)) og

Lovforslag nr. L 35 (Forslag til lov om ændring af lov om journal over brug af plantebeskyttelsesmidler og eftersyn af udstyr til udbringning af plantebeskyttelsesmidler i jordbruget. (Behandling af sprøjteoplysninger m.v.)).

Brian Mikkelsen (KF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 12 (Forslag til folketingsbeslutning om momsafløftning på 100 pct. for hotelovernatninger).

Dennis Flydtkjær (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 4 (Hvilke oplysninger kan ministeren give om den dramatisk stigende grænsehandel syd for den dansktyske grænse, som er til stor skade for dansk detailhandel, og hvilke initiativer påtænker regeringen at iværksætte for at sikre, at danskernes daglige indkøb fremover foretages i danske butikker nord for grænsen?).

Bent Bøgsted (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 5 (Hvad kan ministeren oplyse om brugen af løntilskud på det offentlige arbejdsmarked og det private arbejdsmarked?).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

Yderligere oplysninger om titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ.

Af miljøministeren (Ida Auken).

(Fremsættelse 04.10.2012).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Fru Anne-Mette Winther Christiansen som ordfører for Venstre.

Kl. 10:01

(Ordfører)

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Alle vi med mindre børn kender jo godt historien om Jungledyret Hugo, som bliver drevet væk fra sit hjem af en flok hensynsløse skurke, som fælder skoven. Hele junglen. Det sker i et desperat forsøg på at finde det sjældne jungledyr. Nu er det heldigvis kun en tegnefilm, men alligevel. Sat lidt på spidsen minder det os om situationen, som vi ser i dag, hvor store skovarealer bliver fældet uden hensyn til miljø og dyreliv. Det er rigtigt, at vi bekæmper ulovlig fældning af skove, ligesom vi nu skal gøre med dette. Vi gør, hvad vi kan, for at der ikke findes et marked for ulovligt fældede træprodukter.

Lovforslaget er en følge af vedtagelsen af en række forordninger i EU om handel med træ og træprodukter. Det drejer sig om administrationen af EU-forordningerne FLEGT-licensen og tømmerforordningen. Forordningerne fra EU er direkte anvendelige i Danmark, men i forhold til administration og håndhævelse af forordningerne er det nødvendigt at supplere dem med nationale regler. Hensigten med lovforslaget er derfor også, at vi får fastsat et samlet grundlag for administrationen af forordningerne. Det skal være et grundlag, der også sikrer en effektiv national håndhævelse og administration.

Der er dog et par elementer, som vi i Venstre ønsker belyst i det kommende udvalgsarbejde. Det foreslås i lovforslaget, at ministeren kan bemyndige Naturstyrelsen til at føre tilsynet med de danske virksomheder. I forbindelse med det tilsyn foreslås det, at Naturstyrelsen kan kræve adgang til både offentlige og private ejendomme, der helt eller delvis drives som en erhvervsvirksomhed – vel at mærke uden retskendelse. Naturstyrelsen skal bare lige fremvise behørig legitimation. Adgang uden retskendelse mener vi i Venstre kun skal forekomme i tilfælde, der er helt særlige, og hvor der er en begrundet mistanke om overtrædelse af reglerne. Derfor vil vi altså i udvalgsarbejdet prøve at få afdækket muligheden for, at udgangspunktet i stedet bliver, at Naturstyrelsen indhenter retskendelser ved varetagelsen af det tilsyn, og at det kun sker i undtagelsestilfælde, at man fraviger dette.

Vi udtrykker i Venstre også en bekymring over den bestemmelse i lovforslaget, som giver Naturstyrelsen mulighed for at fastsætte regler om at pålægge de danske virksomheder et gebyr i forbindelse med kontrol og tilsyn med FLEGT-licensordningen. I Venstre frygter vi simpelt hen, at tilsynet kan blive særdeles omkostningstungt og en uforholdsmæssig stor byrde for virksomhederne.

En anden bekymring over gebyret går også på, hvordan det vil påvirke det danske markeds konkurrencedygtighed, hvis man indfører et nationalt gebyr, såfremt et tilsvarende gebyr ikke bliver pålagt virksomheder i de øvrige EU-medlemsstater. Vi kunne godt tænke os et nabotjek, som gør, at man kan se, hvordan andre EU-lande gør, så vi ikke laver unødige ekstraafgifter for vores erhvervsliv. Vores frygt er ganske enkelt, at de danske trævirksomheder kunne vælge at flytte deres handelsenheder til andre lande i stedet for.

Vi ønsker ikke at afvige supermeget fra andre landes regler på området. Venstre er af den opfattelse, at langt de fleste trævirksomheder er interesserede i at anvende bæredygtigt træ. Derfor mener vi ikke, at der er grundlag for et tilsyn, der belaster virksomhederne med unødigt høje gebyrer og kontrolbesøg uden retskendelse. Af den grund har vi samlet ønsket, at der er ting, vi vil have belyst i vores udvalgsarbejde, og vi vil gerne prøve at inddrage virksomhederne i et samarbejde om, hvordan tilsynet rent praktisk kunne udføres bedst for alle parter.

Med de forbehold og med de spørgsmål, som det allerede nu er udtrykt vil blive stillet i udvalgsarbejdet, tager vi lovforslaget som det er og er klar over, at vi skal have implementeret en EU-forordning her. Tak.

Kl. 10:05

Formanden:

Hr. Per Clausen har en kort bemærkning.

Kl. 10:05

Per Clausen (EL):

Det er til spørgsmålet om gebyr. Man kunne næsten tro, at det er sådan en stor gebyrskrue, der bliver strammet over for dansk erhvervsliv, men synes Venstres ordfører virkelig, at det er urimeligt, at i de situationer, hvor man konstaterer ulovlige forhold, kan virksomheden pålægges at betale de kontrolomkostninger, der efterfølgende bliver til prøvetagning, ekspertvurderinger og analyser? Det er altså i de tilfælde, hvor der konstateres ulovlige forhold, at virksomhederne bliver pålagt at betale. Synes Venstres ordfører, at det lyder urimeligt?

Kl. 10:06

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:06

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Det, jeg udtrykte, var, at vi har behov for et nabotjek for at se, hvordan andre EU-lande laver dette regelsæt. Vi skal ikke opføre os som duksen i klassen med det højeste gebyr for at pudse glorien for så bagefter at konstatere, at virksomhederne lukker, fordi udgifterne er blevet for høje, og fordi der er blevet for stort et pres til, at man kan fungere som virksomhed.

Kl. 10:06

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 10:06

Per Clausen (EL):

Hvis det ikke er virksomheder, hvor der er konstateret ulovlige forhold, der skal betale for at afholde de her kontrolomkostninger, hvem skal så betale dem? Er det de virksomheder, der overholder lovgivningen, der skal betale for dem, der ikke overholder lovgivningen, eller er det skatteyderne? Så bliver det jo dyrere for alle danskere i stedet for at blive dyrere for dem, der ikke overholder reglerne.

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:07

lerne. Og jeg synes faktisk, at vi med lovforslaget, som det er fremsat, har fundet en fornuftig balance mellem at sikre, at der ikke bliver skruet unødigt op for afgifterne, at virksomhederne ikke bare bliver pålagt nogle unødvendige byrder, og sikre et kontrol- og regelsæt, der faktisk også bliver implementeret på fornuftig vis.

Kl. 10:10

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Hr. Per Clausen ved godt, at der forsvinder arbejdspladser, når der forsvinder virksomheder. Og hvis hr. Per Clausen mener, at regnskab bliver bedre, ved at virksomhederne skal betale høje gebyrer og dermed lukker, og hr. Per Clausen så efterfølgende kan konstatere, at der skal udbetales penge til kontanthjælp og dagpenge til dem, der ikke mere har arbejde, kan vi tage den diskussion senere. Lige nu er det altså virkelig vigtigt, at vi ikke bebyrder vores erhvervsliv med flere afgifter og ikke hele tiden går ind og udfordrer deres virke i det danske samfund.

Kl. 10:07

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Jens Joel som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:07

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for ordet. Det skønnes, at omkring en femtedel af det træ, der importeres til EU, kommer fra ulovligt træhugst. Det er selvfølgelig et stort problem. For det første tages ressourcerne jo ofte fra de fattigste lande, der mister både penge og biologisk mangfoldighed i eksempelvis regnskoven. På globalt niveau har det store og ukontrollerede træfældningsproblem konsekvenser for ikke mindst klimaet, fordi der findes rigtig store mængder CO₂ i skovene. For det tredje betyder det, at forbrugerne i EU ikke har nogen chance for at vide, om det køkken eller den carport, de ønsker sig, bliver bygget af ulovligt fældet træ. Endelig betyder det, at de virksomheder, der faktisk har rent mel i posen, betaler regningen for dem, der snyder på vægten og omgår reglerne.

Derfor skal vi selvfølgelig sikre, at den ulovlige træfældning stopper. Det er vigtigt for Socialdemokraterne, og det er heldigvis også bredt funderet i Folketinget, og der har også vist sig at være enighed om det på EU-plan. Mens jeg selv arbejdede i Europa-Parlamentet, var jeg med til at behandle de her forslag, som skulle gøre det ulovligt at sælge illegalt træ i EU, og som pålægger virksomhederne et ansvar for så vidt muligt at have styr på deres leverandører. Det er internationale regler, som sådan set allerede gælder herhjemme.

Selv om reglerne er et vigtigt skridt, er det jo desværre ikke det samme som at sige, at de også bliver overholdt, bare fordi de er vedtaget. Derfor er dagens lovforslag afgørende. Det skal nemlig gøre det muligt for myndighederne at kontrollere og eventuelt sanktionere de virksomheder, der ikke følger reglerne. Det er i første omgang en fordel for dem, der godt kan finde ud af det. I anden omgang vil det betyde, at hr. og fru Jensen med god samvittighed kan handle i det lokale byggemarked, og i sidste ende er det selvfølgelig et bidrag til det, vi alle sammen ønsker, nemlig at stoppe udnyttelsen af udviklingslandenes værdier, sikre klimaet ved at have kontrol med skovfældningen og redde det jungledyr, som Venstres ordfører også refererede til, samt alle de andre jungledyr og den biologiske mangfoldighed, vi har.

Nu fremgik det af bemærkningerne fra Venstres ordfører, at man er meget bekymret. Jeg synes sådan set, at man godt kunne tage det op, for der bliver faktisk indført et meget rimeligt niveau. Hr. Per Clausen har også nævnt, at vi jo selvfølgelig er nødt til at pålægge de virksomheder, der ikke kan følge reglerne, den udgift, der er, frem for at straffe de virksomheder, der godt kan finde ud af at følge reg-

Formanden:

Fru Anne-Mette Winther Christiansen med en kort bemærkning.

Kl. 10:10

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Vil Socialdemokraterne være med til at lave et nabotjek og prøve at følge op på, hvordan man laver denne afgift i andre lande, der er nært beslægtet med Danmark?

Kl. 10:11

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:11

Jens Joel (S):

Det er klart, at det altid vil være vigtigt, hvordan man gør det i andre lande, men reglerne er jo faktisk fælles. Vi er jo kommet et ret langt stykke, ved at det er EU-regler, vi implementerer. Det er jo sådan set hele gevinsten ved det og grunden til, at det her skal ske i alle lande. Så har vi den fordel, at det ikke bare er os, der overimplementerer og sikrer, at der er lovligt træ, for det skal man gøre alle steder. Derfor er det selvfølgelig relevant, hvordan de andre gør det, men det mest relevante er sådan set, at de alle sammen skal gøre det. Derfor er vi kommet et meget langt stykke ad vejen ved at have det her som fælles EU-regler.

Kl. 10:11

Formanden:

Fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Kl. 10:11

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jo tak, men det er jo sådan, at der lige er lavet den krølle i dette lovforslag, at det er Naturstyrelsen, der fuldstændig får magten til at gå ind og lave den gebyrfastsættelse og også til uden retskendelse at gå ind på virksomheder. Så jeg prøver lige at spørge igen: Vil man fra Socialdemokraternes side være med til, at vi prøver at afdække det her og prøver at få hele området, altså alle parterne, med ind og være med til at prøve og forklare og forsvare, hvordan man synes tingene skal gøres, når vi nu laver denne EU-implementering?

Kl. 10:12

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:12

Jens Joel (S):

Lad os lige få slået fast, inden der bliver skabt myter om det her, at der ikke lægges op til, at der indføres gebyrer for tilsyn og administration i forbindelse med den her lov. Der er selvfølgelig nogle ting, vi er nødt til at holde åbne, hvis det viser sig nødvendigt, men der lægges ikke op til de her ting.

Derfor skal vi selvfølgelig kigge på, hvordan man gør det i andre lande, men jeg synes, at Venstre skulle lade være med at overdramatisere det. Det står faktisk ret klart, at man ikke lægger op til, at der skal indføres gebyrer for tilsyn og administration, og at det kan gøres inden for den givne ramme, vi har.

Formanden:

Hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 10:12

Det, man også kan diskutere, er, hvorvidt det, der er opstået her, skal være en ny trend – en trend, hvor man kan gå ind på private virksomheders område uden retskendelse. Det er altså bare en eller en virksomhed, som nu bliver godkendt af miljøministeren, og så kan den tilfældige virksomhed, som nu bliver udpeget her, gå ind og lave en kontrol på privates ejendom. Det mener vi heller ikke er særlig acceptabelt.

Kl. 10:12

Per Clausen (EL):

Det er også om det her gebyr, som jo fylder ganske meget i Venstres opfattelse af lovforslaget: Er hr. Jens Joel ikke enig med mig i, at i situationer, hvor der i forbindelse med tilsyn konstateres ulovlige forhold, er det sådan set en rigtig god idé at sige, at man kan pålægge virksomhederne at afholde kontrolomkostningerne? Altså, det her handler kun om, at man kan pålægge gebyrer i tilfælde, hvor virksomheder overtræder reglerne, og det er sådan set rigtig fornuftigt, for hvem skulle ellers betale? Skulle det være de virksomheder, som overholder lovgivningen, eller skatteyderne?

Kl. 10:13

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:13

Jens Joel (S):

Jo, jeg er fuldstændig enig med hr. Per Clausen i, at det er mest rimeligt, at det så at sige er dem, der snyder på vægten, de brodne kar, som ender med regningen. For som hr. Per Clausen også nævnte tidligere for Venstres ordfører, er antitesen jo, at det er dem, som rent faktisk overholder loven, som ender med regningen. Derfor synes jeg, det er den helt rigtige balance. Hvis man skal udskrive en regning, udskriver man den selvfølgelig til dem, der ikke kan finde ud af at overholde reglerne, frem for at udskrive den til dem, som har gjort deres hjemmearbejde.

Kl. 10:13

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Jørn Dohrmann som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 10:13

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

Tak for det. Dansk Folkeparti er også lidt skeptisk ved bare at give los på det her område, men vi vil sige, at intentionerne støtter vi fuldt og fast. De er gode. Men at tro, at træ er noget, man bare lige ved hvor kommer fra, er lidt optimistisk. Der er jo flere af Miljøudvalgets medlemmer, der har været med forskellige steder, bl.a. i Brasilien og sådan nogle steder, hvor man kunne se, at træet ikke bare gik til den lokale møbelproducent, men blev sendt til Afrika, videre til Kina og måske videre til Europa bagefter eller direkte tilbage til Brasilien igen. Så man kan sige, at det er et komplekst regelsæt, man nu også her vil kontrollere.

Det er godt, vi får noget kontrol omkring intentionen om at vide, at det træ, man handler med, er bæredygtigt. Men jeg må også sige, at det, der står i forslaget her, jo er, at det er miljøministeren, der kan fastsætte regler om, at virksomheder skal yde tilsynsmyndighederne bistand ved forsendelser af prøver og afholdelse af udgifter herved. Så det er altså virksomhederne, der skal betale det. Det er ikke kun de dårlige drenge, der kommer til at betale her, det er altså en myndighed, man giver til miljøministeren, som så kan lave nogle helt andre regler på det område her. Så det er meget relevant, når vi taler om gebyrernes størrelse, hvem det er, der kommer til at betale i sidste ende for det her, og om det bliver ensartet i Europa. Det tror vi ikke på det gør. Det ender med, at det her bliver særlig dyrt for de danske virksomheder, og de virkelige skurke går måske fri, på grund af at det ikke bliver implementeret på samme måde.

Så der er mange ting, som vi skal have belyst, inden vi vil give vores endelige tilsagn på det her område, for det er en glidebane, som vi ser det. Der burde også, som Dansk Folkeparti ser det, tages lidt hensyn til, at det måske ikke er alle, der har muligheden for den digitale kommunikation. Der kan godt være nogle, der vil have en dispensation. Det er der heller ikke lagt op til i forslaget her. Så der er mange uafklarede problemstillinger, som vi ønsker belyst.

Nu kan jeg høre, at nogle partier og også Enhedslisten er blevet meget EU-venlige – alt, hvad der kommer fra EU, skal man bare sige ja til. Jeg synes og Dansk Folkeparti synes jo, at man skal bruge det kritiske øje og spørge, hvordan vi undgår, at nogle af de her dårlige ting foregår i andre lande i stedet for. Derfor mener vi helt klart, at vi skal have det her på rette spor. Det skal være noget, som alle landene i EU gør for at bekæmpe handel med ulovligt fældet træ effektivt og ligetil. Så det med at give en masse bemyndigelser kun til ministeren, uden at det er konkrete tiltag, mener vi er en uskik, og det er ikke den vej, vi skal gå.

Så vi vil gerne have mange ting præciseret, inden vi tager endelig stilling til det her forslag, som vi mener kun er halvt gennemarbejdet. Vi vil gerne være med til at bekæmpe handel med ulovligt fældet træ, men det er nok ikke så nemt, som det bare står skrevet her på papirerne. Og så kan man jo også høre, at den socialdemokratiske ordfører sådan set er ligeglad med, at det giver ulige konkurrence i Danmark, og det hilser vi ikke velkommen.

Kl. 10:18

Formanden:

Der er foreløbig tre, der har bedt om korte bemærkninger. Hr. Per Clausen først.

Kl. 10:18

Per Clausen (EL):

Jamen jeg vil bare spørge hr. Jørn Dohrmann, om ikke han er enig med mig i, at det sådan set fremgår af bemærkningerne, at det kun er i situationer, hvor der i forbindelse med tilsyn konstateres ulovlige forhold, at virksomheder kan komme til at betale de her kontrolomkostninger. Hvis hr. Jørn Dohrmann ikke mener, det står tydeligt nok i bemærkningerne, er hr. Jørn Dohrmann så ikke enig med mig i, at hvis vi kan få det præciseret fra ministerens side, så er det jo rigtig rimeligt? For jeg er da sikker på, at hr. Jørn Dohrmann ikke mener, at virksomheder, der overholder lovgivningen, og skatteyderne skal betale for virksomheder, som ikke er i stand til at finde ud af at overholde lovgivningen.

Kl. 10:18

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:18

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil netop sige, at jeg jo er enig i, at dem, der overtræder reglerne, også skal betale for det. Men det, der står i lovforslaget, som jeg læser det, er jo, at man bare kan udstede en regning til alle dem, der bliver kontrolleret. Så det er noget af det, vi ønsker skal præciseres. Hvem er det, der kan komme til at hænge på de regninger? Vi ønsker også, at det med kontrolgebyret ikke er skævvridende i Danmark i forhold til alle andre lande, som vi konkurrerer med. For vi ved godt, at mange af de varer, der bliver handlet i dag, bliver handlet over in-

ternettet, og køberne er fuldstændig ligeglade med, om det er fra et andet land, eller om det er fra Danmark. Men der skal ikke være nogen tvivl om, at dem, der bryder loven og godt ved, at det her er ulovligt fældet træ, selvfølgelig også skal betale for den omkostning, der er ved at få det fundet frem og den slags ting. De skal afholde de omkostninger.

Men det her er altså meget svævende. Hvad der står i lovforslaget, er sådan set, at det er miljøministeren, der kan fastsætte regler om, hvorvidt virksomheder skal yde tilsynsmyndighederne bistand ved forsendelse af prøver og afholdelse af udgifterne. Der står det altså ikke, at det kun er dem, der er på den forkerte side af grænsen.

Kl. 10:19

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 10:19

Per Clausen (EL):

Jeg tror, at hr. Jørn Dohrmann har ret i, at vi godt kunne finde på en række ting, som skærpede den her lovgivning for at sikre en mere effektiv kontrol; det medvirker Enhedslisten gerne til. Men så vil jeg bare sige, at hvis man læser høringsnotatet, står der:

»... at det kun er i situationer, hvor der i forbindelse med tilsyn konstateres ulovlige forhold, at virksomheden kan pålægges at afholde kontrolomkostninger til prøveudtagning, ekspertvurderinger og analyser.«

Jeg vil bare spørge hr. Jørn Dohrmann, om han ikke, hvis vi efterfølgende kan få præciseret, at det er sådan, det forholder sig – og det gør det jo nok, for ellers ville ministeren ikke skrive det i et høringsnotat, da det, en minister skriver i høringsnotater, jo skal være rigtigt og fyldestgørende – er enig med mig i, at så er der ikke noget problem, altså hvis det skal forstås på den her måde. For så kan vi lægge det spørgsmål om gebyrspøgelser hen i skuffen og koncentrere os om at få en effektiv kontrol med, om den her lovgivning bliver overholdt.

Kl. 10:20

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:20

Jørn Dohrmann (DF):

Det er jo også derfor, at vi gerne vil tage dialogen i udvalget om alle de bekymringer, vi har. En ting var omkostningerne, men der er også det med retskendelse og den slags ting. Lad os da få diskuteret, også i udvalget, hvordan vi kan sikre, at nogle ikke bliver krænket på de her områder, og hvordan vi kan sikre, at omkostningerne bliver pålagt dem, som er synderne, så man kan sige, at man ikke tvinger arbejdspladser væk fra Danmark ved at pålægge en masse ekstra gebyrer.

Så vi er helt med på, at vi gerne vil tage den diskussion, og det er også derfor, jeg siger, at vi ikke bare vil stå og sige ja til det her i dag. Vi mener, at der er mange uafklaretheder, som vi først vil have på plads, og det glæder mig, at Enhedslisten jo er på samme linje, med hensyn til at vi skal have luget alle de her tidsler ud, og så kan vi se, hvad der er tilbage: om det er blevet til en blomst, eller om det bare blevet til en, ja, man kan sige noget, der skal smides i skraldespanden.

Kl. 10:21

Formanden:

Fru Lisbeth Bech Poulsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:21

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det virker, som om ordføreren svarer lidt i vest, når Enhedslistens ordfører stiller et spørgsmål i øst. For det handler jo netop om, om de gebyrer er rimelige eller ej, og det vil ordføreren ikke svare på.

I forbindelse med hr. Jørn Dohrmanns bekymring vil jeg gerne spørge DF's ordfører om det med adgang til private ejendomme. Er ordføreren ikke enig i, at der netop står i høringsnotatet, at det ikke er hensigten med dette lovforslag, på den måde at det, ligesom ministeren siger, er taget ad notam, at det ikke er hensigten, at der uden retskendelse skal gives adgang til private ejendomme?

Kl. 10:22

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:22

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg synes, at man skal forholde sig til hele lovforslaget og så se, hvad det egentlig er, der er skrevet, og hvordan det er, den endelige udgave kommer til se ud. Derfor mener jeg, at det er vigtigt, at vi i hele det her forhandlingsforløb påpeger, hvad det er for nogle bekymringer, vi har. For én ting er, at man skriver nogle hensigter, en anden ting er, hvordan udmøntningen af de hensigter sker.

Jeg svarede ganske tydeligt. Er der nogen, der bryder de her regler om ulovligt importeret træ og om, at det skal være bæredygtigt og alle de her ting, må de folk bære den omkostning. Jeg kan bare ikke acceptere, at alle mulige andre bliver kriminaliseret, og at de skal betale for at få noget kontrolleret, hvis det er, at de har opført sig ordentligt.

Der skal være en gulerod for, at man opfører sig ordentligt, og man skal ikke have en regning. Og så må de, der bryder loven, til kassen og betale for de her ting. Så det tror jeg jeg har svaret ganske tydeligt på.

Det er også vigtigt for mig at sige, at vi gerne vil indgå konstruktivt i at få det bedst mulige frem i det her, men det, der er lagt frem fra ministerens side i første omgang, kræver, at vi får forhandlet om det.

Kl. 10:23

Formanden:

Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 10:23

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jamen jeg synes, at DF's ordfører skaber usikkerhed om det her lovforslag, for det er netop blevet klargjort både i bemærkningerne og af Enhedslistens ordfører, at de gebyrer kun skal pålægges de virksomheder, i forbindelse med hvilke der er blevet bevist ulovligheder.

I forbindelse med ordførerens kommentar om, hvad der er hensigter, vil jeg da gerne læse noget op. For der står nemlig:

»Angående adgang til private boliger er det nu præciseret i bemærkningerne, at det ikke er hensigten med bestemmelsen, at der kan opnås adgang til private boliger uden retskendelse.«

Er ordføreren ikke enig i, at når det er blevet præciseret i bemærkningerne, er det også gældende i lovforslaget?

Kl. 10:24

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:24

Jørn Dohrmann (DF):

Det drejer sig jo ikke kun om, om det er private boliger. Der er tale om at have en virksomhed, og at både virksomheden og ens private

bolig hører hjemme på ens privatadresse. Så kan man stille sig selv det spørgsmål: Hvordan vil man lægge snittet her?

Hvornår går man ind det ene sted, og hvornår går man ind det andet sted? Hvornår er det en privat computer, og hvornår er det en virksomhedscomputer? Der er masser af ting, som man skal have afklaret, inden man bare siger: Det her er godt nok.

Det her er jo bare noget, EU har fundet på. EU siger: Jamen nu skal vi have gjort noget ved det her problem og bekæmpe handel med ulovligt fældet træ. Det tror jeg vi alle sammen kan være enige om at vi skal.

Men jeg tror også, at alle ordførerne har beskæftiget sig i hvert fald lidt med, hvordan træet bliver handlet. Det er altså træ, der ryger fra Danmark til Kina for at blive bearbejdet, og som så ryger ud i Europa. Jeg ved ikke, hvor mange af de forskellige ordførere der har været nede og se på, hvor træets oprindelsesland er henne.

Kl. 10:25

Formanden:

Hr. Jens Joel for en kort bemærkning.

Kl. 10:25

Jens Joel (S):

Tak for det. Jeg synes, det virker, som om der er gang i 100 m ryg-crawl deroppefra, i forhold til nogle af de automatpiloter, som Dansk Folkepartis ordfører har sat på. Der var den om gebyrskruen, som åbenbart ingen ende havde, og jeg er glad for, at vi nu har fået præciseret, ganske som hr. Per Clausen også nævnte, at det er dem, der ikke kan overholde reglerne, som kommer til det. Jeg er også glad for, at fru Lisbeth Bech Poulsen fik ordføreren til at præcisere, at der ikke er en åben ladeport til bare at vælte ind over private ejendomme.

Så vil jeg altså godt tage fat i den sidste automatpilot, som Dansk Folkepartis ordfører hev fat i, nemlig EU, for der blev hr. Per Clausen beskyldt for, at man nu bare siger ja til alt, hvad der kommer fra EU. Mit spørgsmål er ret simpelt: Hvis hr. Jørn Dohrmann mener, det er så forfærdeligt, at EU faktisk på miljøbeskyttelsesområdet laver fælles regler og dermed sikrer, at alle i Europa skal overholde regler om ulovligt fældet træ, altså sikrer, at der er styr på butikken, og hvis hr. Jørn Dohrmann ikke synes, at EU skal blande sig i miljøbeskyttelsen, hvad er så den nye konstruktive EU-linje fra hr. Thulesen Dahl, som vi har fået annonceret, og hvad er det for nogle områder, som hr. Jørn Dohrmann og DF egentlig mener at EU skal blande sig i?

Kl. 10:26

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:26

Jørn Dohrmann (DF):

Det bliver en lang debat, kan jeg godt høre. Men jeg vil bare sige, at hvad angår gebyret, er vi slet ikke færdige, for det med, at man accepterer, at der skal betales for det, er jo ikke ensbetydende med, at der også er rimelighed imellem landene. Altså, at EU kommer med nogle forordninger og siger, at nu skal vi bekæmpe handel med ulovligt fældet træ, kan vi alle sammen være enige i, men det er kun den store overskrift. Det nytter jo ikke noget, hvis det er, at Danmark kommer og slår til med en 5.000-kroners-bøde eller en 20.000-kroners-bøde, hvad man nu kommer i tanker om, og de nede i Italien, eller hvor det er henne, siger, at det her skal koste 20 euro. Så kan man bare sige, at så skal man ikke have meget fantasi for at forestille sig, at de her virksomheder, som jo egentlig gerne vil sælge de her varer, så flytter og flytter arbejdspladserne, fordi der bliver usikkerhed om, om man nu kan skaffe dokumentationen, og om myndighederne nu er tilfredse.

Det kan godt være, at den røde regering, som vi har nu, er fuldstændig ligeglad med arbejdspladser, det kan vi jo se med de tiltag, de foretager sig, altså at arbejdspladser ingenting betyder, men de betyder altså noget for Dansk Folkeparti.

Kl. 10:27

Formanden:

Hr. Jens Joel.

Kl. 10:27

Jens Joel (S):

Nu må der også lige være en grænse for, hvor meget man kan tale udenom. Altså, alle de ting, der er relevante i substansen her, regulerer EU jo.

Så kunne jeg godt tænke mig bare helt kort, for at være sikker på, at hr. Jørn Dohrmann ikke kan misforstå det, at spørge: Når du synes, problemet er, om miljøministeren gerne vil lave en skrue, og derfor er bange for, at miljøministeren i Danmark udsteder højere bøder end andre steder i EU, mener hr. Jørn Dohrmann så, at EU skal blande sig mere? Er det EU, der skal fastsætte bøderne?

Kl. 10:28

Formanden:

Må jeg lige bryde ind her. Vi skal hele tiden huske, at vi ikke accepterer duformen i Folketinget.

Kl. 10:28

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg synes, det er rigtig godt, at man skeler til, hvad det er, de andre lande lægger sig på i bødeniveau. Altså, jeg siger ikke, at EU skal blande sig i, hvor bødeniveauet skal være henne, men der, hvor vi bare kan se at der sker et skred, er jo, hvis Danmark giver de her bøder på 20.000 kr., det gør vi jo i hvert fald på nogle områder, hvis det er, der har været en forseelse, og de andre EU-lande kun giver en bøde på 20 euro. Så kan man sige, at der er en skævvridning. Så betyder det arbejdspladser, der forsvinder ud af Danmark.

Derfor skal der være rimelighed i de her ting, og det mener jeg ikke fremgår af det forslag, som er fremsat her. Der er simpelt hen, hvad skal man sige, lidt for meget luft i det her forslag. Derfor skal vi have præciseret det, og det forventer jeg at vi gør i udvalgsarbejdet.

Kl. 10:29

Formanden:

Fru Lone Loklindt for en kort bemærkning. Værsgo.

Kl. 10:29

Lone Loklindt (RV):

Nu har jeg normalt det indtryk af Dansk Folkeparti, at de mener, at straf og bøder og sågar fængselsstraf har en meget præventiv virkning, og at man derfor i høj grad går ind for hårdere straffe. Når der så nu her netop er tale om at ville pålægge bøder og endda fængselsstraf i op til 1 år for at bekæmpe de brodne kar i branchen, mener hr. Jørn Dohrmann så ikke, at det i virkeligheden er til stor gavn for de virksomheder, som er lovlydige, og som følger de regler, der er, og dermed i virkeligheden stiller dem rigtig godt i konkurrencesituationen?

Kl. 10:30

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:30

Jørn Dohrmann (DF):

Alt, hvad vi kan gøre for at hjælpe de lovlydige virksomheder, skal vi gøre. Vi skal bare tænke på, om de tiltag, vi indfører, er nogle, der

kan håndhæves, og om det er tiltag, som virksomhederne har en mulighed for at kunne efterleve. Derfor var jeg jo nødt til at fortælle det her med, at træ altså bliver handlet mange gange. Det næste bliver måske, at man siger til de borgere, der køber møbler herhjemme: Hvis I ikke har et certifikat med, når I handler et møbel i det træ, det nu er fremstillet af, så får I en bøde eller skal 1 år i fængsel, fordi I ikke kan bevise, at det kommer fra bæredygtig produktion. Det bliver måske det næste skridt, og så kan man spørge: Er det så rimeligt eller ej?

Jeg synes, at man skal tænke sig om, inden man ligesom påfører de her virksomheder en masse ekstra administration. Vi vil gerne bekæmpe handel med ulovligt fældet træ – det vil vi alle sammen – men vi skal bare passe på, at vi ikke skyder gråspurve med kanoner.

Kl. 10:31

Formanden:

Fru Lone Loklindt.

Kl. 10:31

Lone Loklindt (RV):

Netop her taler vi jo ikke om, at vi skal ind hos private og kontrollere, hvor møbler og ting og sager kommer fra; det er der jo overhovedet ikke tale om. Der er her tale om at kontrollere erhvervsvirksomheder, og i den sammenhæng vil jeg gerne spørge hr. Jørn Dohrmann, om det ikke er rimeligt, at man kan kontrollere handel med træ hos de virksomheder, der handler med træ, lige så vel som man kontrollerer fødevarevirksomheder for fødevarekvalitet og sikkerhed omkring fødevarer. Det er jo i mine øjne ikke spor anderledes at gå ind og kontrollere træ og oprindelsen af træ i forhold til fra fødevaremyndighedernes side at gå ind og kontrollere der, hvor det er fødevarevirksomheder, der håndterer fødevarer.

Kl. 10:32

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:32

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg synes også, det er vigtigt at sige, at man skal koncentrere sine kræfter – for jeg hører dagligt, at politiet ikke har ressourcerne til at opklare, man kan sige, ganske almindelige, simple indbrud – når man vil pålægge andre ting, som de måske nu også skal ind over, altså hvis det er, at de her tilsynsførende skal have hjælp fra en offentlig myndighed, hvis de ikke føler sig sikre, eller hvad ved jeg; det kan være mange ting. Så jeg mener helt klart, at man skal bruge ressourcerne på de brodne kar. Der, hvor man har en konkret mistanke, skal man da gå ud og kontrollere det, men man skal da ikke bare gå rundt og sige, at nu kontrollerer vi alt og alle, altså så det på den måde bliver et beskæftigelsesprojekt, hvor regningen sendes videre til erhvervsvirksomhederne. Det er der, jeg mener at kæden hopper fuldstændig af. Man skal bruge kræfterne der, hvor man mener at der er et reelt problem.

Så jeg mener ikke, at det her forslag i sig selv er gennemarbejdet godt nok til, at man bare kan sige ja til det. For der er masser af uafklaretheder, bl.a. det med, at man kan gøre det uden retskendelse. Hvis det er en virksomhed og en privat bolig, der ligger sammen, hvad må man så på det her område? Hvad med det her med, at det bliver handlet så mange gange, altså hvordan sikrer vi det hele vejen igennem?

Kl. 10:33

Formanden:

Ja, tak. Tak til ordføreren for Dansk Folkeparti. Så er det fru Lone Loklindt som radikal ordfører.

Kl. 10:33

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

Ulovlig skovhugst er et globalt problem, det har vi allerede været inde på, og det anslås faktisk, at der sælges for 170 mia. kr. hvert år af ulovligt fældet træ i verden. L 18, som vi har til førstebehandling her i dag, drejer sig om at bekæmpe ulovlig skovhugst ved at stille krav om dokumentation for, at de træprodukter, der bliver solgt på det europæiske marked, *ikke* stammer fra ulovligt fældet træ.

Skovene er jordens lunger. Rundtom i verden er skovene under stort pres, og det har betydning for økosystemerne, den biologiske mangfoldighed og ikke mindst for klimaet. Risikoen for erosion og oversvømmelse stiger, i takt med at civilisationen indtager store arealer, og oprindelige folk mister deres eksistensgrundlag, især fordi store mængder træ stammer fra skovdrift, som er ulovlig og slet ikke er bæredygtig.

For at begrænse den ulovlige skovhugst, har EU indført forordninger, som forbyder handel med ulovligt fældet træ og dermed begrænser afsætningen af det ulovligt fældede træ. Virksomheder, som handler med træ, skal sikre, at det kommer fra lovlig skovdrift, og det betyder altså, at man skal kende sin leverandørkæde, og det betyder for en række landes vedkommende, at der skal foreligge en FLEGT-licens, hvis træ derfra skal ind i EU.

Dette lovforslag handler specifikt om at give miljøministeren bemyndigelse til at administrere og håndhæve reglerne. Det gælder dels i forhold til gebyrer, som relaterer sig til administration og tilsyn, dels i forhold til at foretage kontrol og udstede bøder ved overtrædelse – ja, i grove tilfælde kan straffen blive helt op til 1 års fængsel. Med håndhævelsen af de fælles europæiske regler betyder det også mere lige konkurrencevilkår for alle europæiske virksomheder, som handler med træ og træprodukter. Det handler om at få de brodne kar ud af markedet.

Af ovennævnte grunde agter Det Radikale Venstre at stemme for lovforslaget, men selvfølgelig også at gå konstruktivt ind i det udvalgsarbejde, som ligger forude. Vi er mange partier, som har ventet på, at EU skulle nå dertil, at vi kunne få de fælles regler. Vi er mange, der har ment, at Danmark godt kunne være gået forrest, men nu bliver reglerne sådan, at vi kan lave vores egen håndhævelse af de fælles europæiske regler, og det er vi meget tilfredse med.

Kl. 10:36

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Kl. 10:36

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Vil Radikale Venstre være med til at lave et nabotjek og se på, hvilket afgiftsniveau man vælger i andre lande, som er nært beslægtede med Danmark, af interesse for, at vores erhvervsliv ikke bliver ramt unødigt af afgiftsbyrden?

Kl. 10:36

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:36

Lone Loklindt (RV):

Jeg tror, at der i forvejen bliver lavet rigtig meget nabotjek. Når vi laver lovgivning på miljøområdet, kigger vi til Sverige, Norge, England og Tyskland. Jeg tror, at der givetvis allerede findes oplysninger herom i Miljøministeriet. Men at få input om, hvordan man gør det i andre lande, er da ikke noget, vi på nogen måde vil sætte os imod.

Formanden:

Fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Kl. 10:37 afgift her, som ligner det, som vore nabolande sidder med? Eller har SF den holdning, at man simpelt hen bare skal brage igennem og lægge høje afgifter på det her, fordi man værner mere om træ fra andre lande frem for også at huske, at vores virksomheder også har et livsgrundlag, de skal opretholde?

Kl. 10:40

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Der var en dejlig imødekommelse. Så skal jeg bare have opklaret: Hvad vurderer Radikale Venstre er et groft tilfælde, som man, som ordføreren siger, kan få 1 års fængsel for? Hvad vurderes til at være et groft tilfælde?

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:40

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:37

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg mener og SF mener, at det er rigtig vigtigt, at vi har sunde og gode virksomheder i Danmark, der overholder loven, og derfor synes jeg, at det er besynderligt, at vi skal blive ved med at diskutere gebyrer for ulovlige handlinger. Altså, vi har haft kødskandaler i det her land, og jeg tror ikke, at Venstres ordfører ville mene, at det var helt ude i skoven og konkurrenceforvridende, at der kom en bøde eller et gebyr på madsminke eller på andre ting, som satte folks liv på spil eller naturens bæredygtighed over styr. Så jeg kan virkelig ikke forstå den her diskussion om byrder på virksomheder, der åbenlyst handler ulovligt. Det er jo kun i det tilfælde, der skal lægges byrder på virksomheden. Det synes jeg kun er i orden, i stedet for at byrderne skal fordeles også på de virksomheder, som opfører sig ordentligt og lovligt.

Kl. 10:41

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen som SF's ordfører.

Formanden:

Fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Kl. 10:41

Kl. 10:38

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det lovforslag, som vi behandler i dag, L 18, har til formål at bekæmpe handel med ulovligt fældet træ og træprodukter. Formålet med lovforslaget er at give miljøministeren hjemmel til at fastsætte de regler, der er nødvendige for den løbende udmøntning og administration af forordningerne, og med det her lovforslag vil der kunne fastsættes et samlet grundlag for administrationen af forordningerne.

I SF er vi meget enige i lovforslaget. Det er en sejr, at det i hele EU skal forbydes at omsætte ulovligt fældede træer på EU-markedet. Det bliver muligt at kontrollere, for alle virksomheder skal føre fortegnelser over deres leverandører, så andre virksomheder ved, om de handler med ulovligt eller lovligt fældet træ. Det bliver derfor med lovforslaget muligt at straffe de virksomheder, der handler med ulovligt fældet træ.

I dag bliver der handlet med ulovligt fældet træ fra især fattige lande. Det udtømmer de fattige landes naturressourcer, og det forøger CO₂-udslippet. Det er glædeligt, at udtømningen af de naturlige ressourcer vil blive mindsket med lovforslaget. SF har i rigtig mange år arbejdet for en gennemførelse af et forbud mod handel med ulovligt træ og fremsatte tilbage i 2005 et beslutningsforslag, B 17, som startede processen for alvor. Så for os i SF er det derfor rigtig glædeligt, at lovforslaget nu er fremsat, og jeg ser frem til arbejdet i udvalget.

Kl. 10:39

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Kl. 10:39

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Er det sådan, at Socialistisk Folkeparti har interesse i, at vi sammen kunne prøve at få tjekket, at vi ikke lægger unødige byrder på vores erhvervsliv i øjeblikket, sådan at vi i hvert fald har et gebyr eller en

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Alligevel vil jeg gerne spørge Socialistisk Folkepartis ordfører, hvad man vurderer som et groft tilfælde, for det er jo linet op i loven, at det skal være et groft tilfælde, og så kan man komme i fængsel i indtil 1 år. Hvilken lov har man sammenlignet med der? Er det den lov, som netop håndhæves på vores kødområde, eller hvor er det, man har fået den tanke fra?

Kl. 10:42

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:42

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Når vi taler om fængselsstraf, skal der naturligvis være tale om meget, meget grove overtrædelser – systemiske og gentagne overtrædelser. I det her lovforslag er der jo netop lagt op til, at der kan være sket fejl, men det er jo derfor, at vi bl.a. med FLEGT-licensordningen prøver at have de her partnerskabsaftaler med andre lande. Det er for at sige, at det skal være så nemt og gennemsommeligt som muligt at se, om man handler med lovligt eller ulovligt træ. Hvis der er gentagne og systemiske overtrædelser, må man i den konkrete sag vurdere, om det er så groft, at det skal føre til fængselsstraf. Men vores synspunkt er, at det naturligvis skal være ekstremt groft.

Kl. 10:42

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Hr. Per Clausen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:43

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Hvis nogen skulle have glemt det i den almindelige debat, handler det her lovforslag om et meget alvorligt miljøproblem, et meget alvorligt problem for vores klima, nemlig at en rigtig, rigtig stor del af

det træ, der handles i verden, er fældet ulovligt. Det er faktisk et meget alvorligt problem, og derfor skal jeg da benytte lejligheden til at sige, at jeg i det her tilfælde faktisk er meget glad for, at vi i dag behandler det her lovforslag – også selv om det er en udløber af en EU-forordning.

Jeg mener sådan set, at det, man lægger op til her, hvor man kræver dokumentation for, at træet er fældet lovligt, jo selvfølgelig forudsætter, fordi der er rigtig mange penge på at overtræde de her regler, en kontrol. Hvis det er sådan, at man for at sikre, at der kan blive en mere effektiv kontrol, end der måske er økonomi til i det forslag, der ligger her, vil overveje, om man i samarbejde med andre EU-lande kunne fastlægge nogle regler for, at man kunne gebyrfinansiere også de almindelige tilsyn, er Enhedslisten helt åben over for det. Men det er ikke det, der står i lovforslaget, der står jo tydeligt og klart, at det, det handler om, er, at det kun er i de situationer, hvor der i forbindelse med tilsyn konstateres ulovlige forhold, at virksomheden kan pålægges at afholde kontrolomkostninger til prøvetagning, ekspertvurderinger og analyser.

Hvis det virkelig nu er blevet et kardinalpunkt for Venstre og Dansk Folkeparti at rejse rundt og sige, at hvis vi skal lave yderligere kontrolforanstaltninger over for virksomheder, som overtræder reglerne, så er det meget, meget vigtigt, at det er alle virksomheder i det her land, der er med til at betale, alle skatteydere, der er med til at betale, vil jeg helt stiltfærdigt sige, at så er jeg bare helt uenig i det synspunkt. Jeg synes, det er et rigtig godt og fornuftigt princip, at man forsøger at få det her finansieret på en måde, hvor man sikrer, at det i tilfælde af ulovligheder er den enkelte virksomhed, der så kan pålægges et gebyr.

Det andet, jeg vil sige, er, at jeg da også synes, det er godt, at det i bemærkningerne nu præciseres, at det ikke er hensigten, at der skal være adgang til menneskers private bolig. Det synes jeg er rigtig godt og fornuftigt og rimeligt, altså at man har præciseret det.

I forhold til kontrollen har jeg bemærket, at der på baggrund af branchens indstilling er gjort meget ud af, at man skal anmelde kontrol og tilsyn, inden man kommer. Det har vi også inden for andre områder, og det er også rigtig, at det i nogle tilfælde er fornuftigt, men jeg tror også, det er vigtigt at holde fast i, at man i nogle tilfælde sådan set godt kan risikere ikke at opnå at få et effektivt tilsyn, hvis ikke også man kan komme uanmeldt. Det fremgår heldigvis også af ministerens høringssvar, at det stadig væk vil være en mulighed. Jeg synes altså, at det her lovforslag er et udmærket forsøg på at gennemføre EU-forordningen på området, og til straffen vil jeg bare sige, at så vidt jeg har forstået det, vil man sammenholde den straf, som en virksomhedsejer kan blive idømt, med, hvilken gevinst der opnås ved ikke at overholde reglerne. Når man nu er så bekymret for dem, der ikke overtræder reglerne, og som bliver idømt gebyrer, bliver straffet, skal man jo hele tiden huske på og være klar over, at dem, der bliver ramt, hvis ikke man har en effektiv kontrol, jo er de virksomheder, der overholder reglerne. Tænk på de virksomheder, der indtil nu helt frivilligt har bestræbt sig på at undgå at handle med ulovligt træ, tænk på den konkurrenceforbedring, de får, når man vedtager de her regler. Hvis det så oven i købet er sådan, at danske virksomheder i forvejen går i spidsen og er mere ordentlige på det her område end så mange andre virksomheder ude omkring i verden, så er vedtagelsen af det her jo en forbedring af den danske konkurrenceevne.

Så når man kritiserer det her, er det vel ud fra en forventning om eller opfattelse af, at når det kommer til stykket, er man mindre omhyggelig med at overholde reglerne i Danmark end andre steder – en opfattelse, jeg ikke troede borgerlige partier havde. Jeg er lidt skuffet over, at man har den opfattelse af dansk erhvervsliv hos de borgerlige partier.

Til sidst vil jeg bare sige, at selv om det her lovforslag jo repræsenterer et stort fremskridt, og det derfor er meget, meget positivt, at

vi kan vedtage det, og Enhedslisten vil selvfølgelig stemme for, er det klart, at vi ikke har løst alle problemer med den ikkebæredygtige træfældning i verden. For faktisk kan man godt bedrive ikkebæredygtig træfældning, som er lovlig, og det er derfor, vi også har en diskussion af, hvordan vi så fremmer bæredygtig træfældning mere effektivt, end vi har gjort indtil nu, også i Danmark. Der har været en diskussion af de regler, der er omkring offentligt køb af træ, og der har været en frivillig ordning, som vi er nogle, der har næret meget lidt tillid og har kritiseret meget voldsomt. Jeg synes, vi skal prøve at få evalueret den frivilligordning for at finde ud af, om der stadig er behov for en obligatorisk ordning, og hvis der er det, synes jeg, man skal indføre den. Det hører ikke direkte sammen med det her lovforslag, men ligger lige i kanten, og så kan man jo benytte lejligheden til at nævne det.

Kl. 10:48

Formanden:

Der er to, der har bedt om korte bemærkninger. Først hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 10:48

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil godt spørge hr. Per Clausen, hvordan man vil sikre, at alt træ så ikke er ulovligt fældet. Hvis en skovejjer har været inde hos naboen og fælde et træ og han sælger det træ til et savværk og det er savværket, der bliver kontrolleret, og man så finder ud af, at det er ulovligt fældet træ, er det så rimeligt, at den, hvad skal man sige, ejer eller forretningsdrivende så kommer til at betale en bøde eller måske kommer 1 år i fængsel – jeg ved ikke, hvornår man ligesom når grænsen for, hvornår man skal 1 år i fængsel? Det er bare en af de her ting.

Nu blev det med dyr nævnt for lidt siden. Vi ved jo, at der er øremarker på dyr og at det skal meldes, hver gang de bliver flyttet, og alle de her ting. Der er jo en masse administrative ting, der ligesom skal være i orden, så man kan ikke sammenligne de her to ting, som jeg ser det. Men det kan være, hr. Per Clausen kan forklare, hvordan man vil holde sporbarheden for det enkelte træ fra skoven til slutbrugeren. Tak.

Kl. 10:49

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:49

Per Clausen (EL):

Jeg synes, det er rigtig fornuftigt, at vi gennemfører en lovgivning, så de, der køber træ, er forpligtede til at sikre sig dokumentation for, at træet er lovligt fældet. Det synes jeg er rigtig fornuftigt og godt, og jeg tror sådan set, som situationen er nu, at det er den mest effektive måde at lave kontrol på.

Så spørger hr. Jørn Dohrmann, om man ikke kan forestille sig, at nogle kan snyde sig uden om det. Jeg er sikker på, at hr. Jørn Dohrmann har gode forudsætninger for at komme med et sådant spørgsmål. Og jeg vil bare sige det på den måde, at jeg ikke ved, om det kan lade sig gøre at snyde udenom, men jeg kender sådan set ingen regler i det her land, som det ikke kan lade sig gøre at bryde, hvis man vil, så det skal nok også passe med det her.

Kl. 10:49

Formanden:

Hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 10:50 holder reglerne – eller de almindelige borgere, som også overholder reglerne.

Kl. 10:52

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg kan høre, at hr. Per Clausen ligesom ikke ønsker at svare på det her med, at dyr er øremærkede, og at man laver dyrlægekontrol, så snart man skal have dyret på slagteriet for at få det slagtet og få det ud i køledisken. Der er et nummer på det kød hele vejen igennem, så det er sporbarhed.

Hvordan vil hr. Per Clausen med det her lovforslag sikre, at man også har sporbarhed af træet, for det er jo ikke kun her fra Europa, det kan komme; det kan komme mange steder fra. Så hvordan skal den enkelte forbruger – og den her kontrolenhed, der skal følge op på det her – kunne tjekke sporbarheden og være helt sikker på, at vedkommende ikke køber noget ulovligt?

Kl. 10:50

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:50

Per Clausen (EL):

Der har man den sikkerhed, at den virksomhed, som køber træet, skal kunne dokumentere, at det er fældet lovligt. Det er sådan set hårde regler at stille op, men ansvaret for, at den dokumentation foreligger, pålægger vi altså virksomheden. Og det er, fordi vi i den nuværende situation næppe har andre muligheder for at sikre en effektiv kontrol. Men der er ikke noget usædvanligt i det.

Det er, ligesom når man konstaterer, at der er kød i en slagterbutik, som er farligt at spise. Da er det sådan set også slagteren, der har ansvaret for, at det sker. Så hvis man driver erhvervsvirksomhed i det her land, skal man i nogle tilfælde kunne dokumentere, at det, man gør, er lovligt, og det er sådan set det, de regler, der er her, siger, og det synes jeg er rigtig, rigtig fornuftigt.

Kl. 10:51

Formanden:

Fru Lisbeth Bech Poulsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:51

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Den her debat har drejet sig meget om de eventuelle byrder, som virksomheder ville blive pålagt. Men bare for at få det gjort helt klart: Er Enhedslistens ordfører ikke enig i, at der ikke vil blive indført gebyrer, men bødestraf, såfremt der er tale om en ulovlig handel med træ?

Kl. 10:51

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:51

Per Clausen (EL):

Altså, det er jo korrekt, at der i høringsnotatet står, at der ikke indføres gebyrer. Så står der, at man vil have mulighed for at kunne indføre gebyrer i de tilfælde, hvor det skal bruges til at finansiere nogle ekstra kontroller af virksomheder, som overtræder reglerne.

Det sidste synes jeg er uhyre fornuftigt og svarer fuldstændig til, hvad vi har på andre områder. Der er sådan set andre områder, hvor man også gebyrfinansierer en stor del af den almindelige kontrol, og som jeg sagde, er jeg helt åben over for at indføre det, særlig hvis man også gør det i andre lande.

Men jeg er helt afvisende over for, at vi i Danmark ikke skulle lade virksomheder, som overtræder reglerne, selv betale for en ekstra kontrol, fordi man af en eller anden grund i Tyskland, Spanien, Italien og Portugal eller hvor det er henne, skulle have den idé, at det skulle betales af det almindelige erhvervsliv – altså dem, der over-

Formanden:

Vi siger tak til Enhedslistens ordfører. Nu er det hr. Villum Christensen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 10:52

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Liberal Alliance ser positivt på dette forslag om bekæmpelse af handel med ulovligt træ, og det gør vi ikke bare, fordi det skaber en mere ligelig konkurrenceevne, men også, fordi trævækst som sådan er utrolig vigtigt for miljøet i forhold til biodiversitet og i forhold til CO₂-optag. For os at se er det lige så vigtigt at plante træer, som det er at sætte vindmøller op, især hvis man vil gøre noget godt for miljøet i bred forstand. Da skovhugsten i Brasilien pludselig faldt for et par år side, fik det faktisk lige så stor betydning for koncentrationen af CO₂ i atmosfæren som hele effekten af EU's ambitiøse kvotesystem eller reduktionsmål i det hele taget. Og i betragtning af, at vi i tirsdays – tror jeg, det var – hørte fra klimaministeren, at EU kan betragtes som verdens mest ambitiøse klimaregion samlet set, er det altså af helt afgørende betydning, at der kommer styr på handlen med træ og ikke mindst klarhed over, hvor træet kommer fra.

Vi noterer os selvfølgelig, at der er omkostninger forbundet med kontrolsystemet, man som det er oplyst, er det faktisk en meget fornuftig ordning, der er fundet, og vi har hørt her i debatten, at man jo netop ikke rammer bredt, men rammer på de områder, hvor der er brodne kar. Den eneste krølle i forslaget, som vi ser det, er den anførte ret til at besigtige ejendomme uden retskendelse. Det bryder vi os ikke så meget om.

I udvalgsarbejdet vil vi spørge lidt ind til, om det er de samme formuleringer, vi har på fødevareområdet. Jeg vil da tro, at det i rigtig mange tilfælde kan klares ved en dialog med en virksomhed og ikke ved, at man bryder ind, uden at det er i forståelse med virksomheden. Men samlet set synes vi, at det er et rigtig fornuftigt forslag.

Kl. 10:54

Formanden:

Tak til Liberal Alliances ordfører. Så er det fru Benedikte Kiær som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 10:55

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

Det Konservative Folkeparti hilser også det her forslag velkommen, for det er vigtigt at bekæmpe ulovlig træhugst og handel med træ, der er fældet ulovligt. Og det er vigtigt, at vi har nogle ens regler, så vi sørger for, at virksomhederne også i Danmark står godt i den internationale konkurrence. Så vi er i udgangspunktet jo positivt indstillet over for det her lovforslag.

Der, hvor vi lige hejser flaget, er med hensyn til muligheden for at kunne indkræve gebyrer. Der har vi det sådan, at vi gerne så, at den her mulighed blev taget ud af lovforslaget, for det kan vi jo altid tage op på et andet tidspunkt, såfremt der er brug for, at man får indført nogle gebyrer for at få efterlevet forordningerne. Umiddelbart bliver der jo ikke opkrævet gebyrer nu, og vi synes egentlig, at vi skulle tage det på et andet tidspunkt, og dermed også tage den debat her i Folketingssalen.

Vi kan støtte op om forslaget, såfremt man kan tage det her ud, men vi har også nogle andre spørgsmål, som vi meget gerne vil have drøftet i udvalget. Bl.a. spørgsmålet om, hvordan det står til i andre lande, og hvor mange andre EU-lande der egentlig har implementeret den her EU-forordning.

Formanden:

Tak til den konservative ordfører. Miljøministeren.

Kl. 10:56

Miljøministeren (Ida Auken):

Jeg vil gerne takke ordførerne for indlæggene. På trods af en måske noget malplaceret debat om gebyrer, der ikke er i det her lovforslag, og en stor skræmmeekampagne om, at nu bliver det endnu dyrere for danske virksomheder, så synes jeg, at der bag alt det politiske fnidder fnadder ligger en velvilje i alle partierne over for at støtte lovforslagets grundlæggende formål, som er at bekæmpe handel med ulovligt træ og træprodukter.

Det kan selvfølgelig virke en lidt fjernt, at man skal være optaget af, hvad der sker nogle gange tusinde kilometer herfra, men man skal huske, at det her træ spiller en helt central rolle for menneskers liv i nogle af de fattigste lande. Nogle af verdens allermost udsatte mennesker lever af de ting, de kan hente i skovene. De lever af, at skoven forbliver rundt om dem og ikke bliver fjernet. Dem af os, der har været i Brasilien – og bl.a. hr. Jørn Dohrmann har været med i Brasilien – med Miljøudvalget, har set, hvor brutalt det er, når skov bare bliver fjernet fuldstændigt med bulldozere og mennesker lige pludselig står uden et hjem. Vi ved, hvor meget det koster de lande, der bare får stjålet deres træ, og jeg må bare sige, at det sådan set er det, vi vil stoppe nu med det her lovforslag.

FN og Interpol har vurderet, at 50-90 pct. af hugst, altså af træfældning i regnskoven, sker ulovligt, og at der årligt omsættes tømmer for over 30 milliarder dollar. Der er altså nærmest en kæmpe mafia, der handler med det her. Så lad os lige vende tilbage til, hvad det her handler om. Det handler om, at man selvfølgelig ikke skal være hæler, at man selvfølgelig ikke skal tage imod det her træ i europæiske lande, og det er det, vi stopper nu med den implementering af loven, vi foretager, og vi gør det, sådan at man kan håndhæve den her lov.

Så det er mærkeligt at skulle høre på, at det skulle være utrolig synd for virksomheder, som ikke følger loven, og som importerer det her ulovlige træ, og at det er deres konkurrenceevne, vi skal være optaget af. Der må jeg bare sige: Selvfølgelig skal vi være optaget af virksomhedernes konkurrenceevne i Danmark, og der kommer ikke et eneste gebyr med det her lovforslag – ikke et eneste. Det, som vi er optaget af, er at give lige konkurrencevilkår for dem, der faktisk overholder loven, og det må da også være god højreorienteret politik, at man selvfølgelig belønner dem, der overholder loven. Det synes jeg er rigtig, rigtig fint.

Lovforslaget har altså det formål at gøre det muligt at føre tilsyn med, at skovejere og virksomheder gør alt, hvad der er praktisk muligt, for at sikre, at de kun handler med lovligt fældet træ. Man kan sige, at vi med lovforslaget faktisk indfører rettidig omhu. Træ er et miljøvenligt materiale, der binder CO₂ i mange år, når det anvendes til eksempelvis bygninger og møbler, træ er en fornybar ressource og falder naturligt inden for rammerne af en grøn økonomi, og derfor er der jo store fremtidsperspektiver i at bruge træ og i at bruge det på den rigtige måde. Men en ukritisk brug af træ kan altså være med til at ødelægge en meget stor del af verdens skove, være med til at ødelægge det, at skovene holder CO₂ tilbage, og det, at skovene er hjemstedet for så meget vigtig natur og så mange vigtige planter og dyrearter, som ikke mindst vores medicinalindustri, vores medicindustri og vores bioindustri skal bruge til at udvikle nye produkter.

Så hvis ikke alle medvirker til at sikre en lovlig bæredygtig træproduktion, kan det ende med, at den her ressource ulovligt ryddes i visse verdensdele. Det kan medføre væsentlige miljøforringelser en række steder verden over, det kan betyde tab af biodiversitet, øget CO₂-udslip og medfølgende klimaforandringer, det kan betyde jor-

derosion, og simpelt hen at man fjerner livsgrundlaget for mange mennesker.

I forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget har der over en bred kam været opbakning til formålet med loven. Forskellige interessenter har dog peget på de mulige administrative byrder for virksomhederne, eventuelle gebyrer og adgangen til private hjem. Der vil jeg sige, at der jo er blevet lyttet til bemærkningerne og muligheden for at opkræve gebyrer er med lovforslaget præciseret til tilsyn med og administration af FLEGT-licenser. Og hvad betyder det?

Det betyder, at hvis vi lige pludselig skal udstede så mange licenser, at det her bliver en meget stor og dyr opgave for staten, er det jo ikke skatteborgerne, der skal betale det. Så skal det selvfølgelig ind i markedet. Det skal ind i markedsmekanismerne, og der kigger vi jo meget nøje på, hvad de andre lande gør – meget nøje – for de har fuldstændig samme udfordring. De har samme problemstilling, hvis FLEGT-licenser pludselig er noget, som indebærer meget, meget store omkostninger. Det vil sige, at det i øjeblikket altså er staten, der bærer den byrde, der overhovedet er.

Hvis man kigger i lovforslaget og gider at læse det til ende, kan man se, at den løbende administration for staten beløber sig til 2-3 mio. kr., og at den forventelige udgift for virksomhederne alt i alt i Danmark er omkring 2 mio. kr., fordi de skal sørge for at have styr på deres papirer. Det er jo en meget, meget lille udgift. Samlet set i EU vurderer man, at det koster 120 mio. kr., så det, at danske virksomheder skal bære byrder for 2 mio. kr., og at udenlandske virksomheder skal bære byrder for 120 mio. kr., er ikke noget, der forringer danske virksomheders konkurrencevilkår, og jeg synes, at vi skal lade være med at gøre *alting* til en diskussion om noget, der ikke er. Lad os prøve at diskutere den sag, vi snakker om i dag.

Lovforslaget stiller ikke administrative krav ud over de allerede gældende EU-regler, og der er anlagt en fleksibel tilgang, hvor virksomhederne kan udvise fornøden omhu, uden at man øger risikoen for, at ulovligt fældet træ og træprodukter fremstilles og bringes i omsætning på det indre marked. Jeg synes egentlig, at vi betaler en ganske lav pris, når man tænker på vigtigheden af at bekæmpe ulovlig træhugst. For første gang bliver det nu muligt faktisk at straffe de virksomheder, der bringer ulovligt træ på markedet, eller som ikke har gjort tilstrækkeligt for at undgå at gøre det.

Jeg føler mig samtidig overbevist om, at langt hovedparten af danske virksomheder bakker op om de tiltag, der gøres, for at bekæmpe handel med ulovligt træ. Derfor skal vi selvfølgelig arbejde for, at de lovlige virksomheder får en konkurrencefordel. Jeg vælger at tro, at danske virksomheder faktisk er rigtig gode på det her område, og at det ligefrem måske kan blive en fordel for dem.

Med disse ord ønsker jeg en god viderebehandling af forslaget i udvalget.

Kl. 11:02

Formanden:

Tak til miljøministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljøudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Virksomheders adgang til genbrugspladser på tværs af kommunegrænser).

Af miljøministeren (Ida Auken).

(Fremsættelse 04.10.2012).

Kl. 11:03

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Henrik Høegh som ordfører for Venstre.

Kl. 11:03

(Ordfører)

Henrik Høegh (V):

Tak for det. Det her lovforslag er et lovforslag i føljetonen af ændringer i reglerne for, hvem der har adgang til vores genbrugspladser i hvilke køretøjer, og hvad det skal koste.

Regeringen foreslår at ændre miljøbeskyttelsesloven, så virksomheder får adgang til de kommunale genbrugspladser på tværs af kommunegrænser. Det kan forenkle virksomhedernes affaldsproblem, således at eksempelvis en håndværksvirksomhed ikke er nødsaget til at bringe affaldet med hjem til hjemstedskommunen efter endt arbejde, men kan aflevere det i den kommune, hvor man rent faktisk udfører arbejdet.

Venstre ser positivt på lovforslaget og mener, at det er den helt rigtige vej at gå for at lette dagligdagen for en række virksomheder med hensyn til deres affaldsbyrde.

I udvalgets videre arbejde med L 19 har Venstre nogle spørgsmål om, hvilke konsekvenser det her eventuelt kan få, hvis visse genbrugspladser bliver fravalgt, måske fordi der er lidt højere gebyrer. Vi ønsker selvfølgelig, at rationaliseringer og effektiviseringer også skal kunne komme på det her område. Hvis en affaldsplads ikke benyttes, skal det ikke bare være voldsomt dyrt at komme der.

Det ligger måske lidt i periferien af det, men vi har også spørgsmål til nogle af de ting, vi tidligere arbejdede med. Det viser sig, at der er kommuner, som kræver årlig afmelding for de virksomheder, der ikke har affald til en genbrugsplads, og det gebyr er faktisk højere end det, der gælder for laveste affaldsniveau. Så der er lige lidt, vi skal have svar på i et godt samarbejde i udvalget. Men ellers skal jeg slutte og sige, at Venstre er positivt stillet over for denne liberalisering af miljøbeskyttelsesloven.

Kl. 11:05

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Jens Joel som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:05

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det. Jeg skal prøve at gøre det kort. Det er forhåbentlig et lovforslag, der kan være bred enighed om. Det har der også været hos de parter, der har været involveret i tilblivelsen.

Jeg vil sige to ting, som er vigtige i den her sammenhæng. For det første er det, at vi sikrer den miljøbeskyttelse, vi har i dag. Det betyder, at vi får lige så meget affald bragt på genbrugspladserne. For det andet er det, at vi med den her lov – og det er så det nye – sikrer, at virksomhederne ikke skal køre unødige omveje. Det giver god mening.

Det ville være fuldstændig tåbeligt at tvinge virksomheder, som er foretagsomme, og som arbejder forskellige steder i landet, til så at

sige at tage deres affald med hjem til hjemkommunen. Derfor er jeg rigtig glad for, at man nu åbner op for – ikke at affaldet nu kan afleveres et eller andet sted, hvor det ikke hører til, nemlig uden for genbrugspladserne – men at det kan afleveres lige præcis der, hvor man har udført sit arbejde.

Så har jeg også en kommentar, der også lidt er henvendt til Venstres ordfører. Jeg er glad for, at det er frit for virksomhederne, hvor de vil aflevere deres affald. Hvis det bliver vurderet af virksomhederne, at det er for dyrt på en given genbrugsstation, kan man jo køre et andet sted hen. Altså, her bliver der ikke trukket noget ned over hovedet på virksomhederne. Tværtimod får de bedre mulighed for at indrette deres arbejdsdag og deres afhænging af deres affald på den måde, de helst vil.

På den baggrund er Socialdemokraterne meget positive over for forslaget, og vi håber, at man her ved at sikre den samme miljøbeskyttelse med mere fleksibilitet for virksomhederne kan skabe et mere konkurrencedygtigt erhvervsliv og sikre, at det ikke går ud over miljøet.

Kl. 11:07

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Jørn Dohrmann som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 11:07

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

I Dansk Folkeparti er vi jo også med i den her aftale om genbrugspladser og affald i det hele taget. Vi er jo også meget lydhøre, når nu ministeren kommer med det her forslag om at gøre det mere smidigt. Det har vi jo aftalt at vi gerne vil have. Vi tror på, at det her kan være med til, at der kommer større mængder af affald på genbrugspladserne. Det er jo godt, hvis vi kan samle mere ind den vej rundt.

Det er godt for virksomhederne, at de ikke skal ud at leje nogle containere og lave deres egen indsamling, fordi der er nogle håndværkere, der måske kommer fra Jylland for at hjælpe nogle af de stakkels københavnere, som ikke kan lave så meget derhjemme selv. Så er det godt, at vi har nogle jyder, der kommer herover, men de skal også have nogle gode arbejdsvilkår, så de kan komme af med det der affald.

Det betyder også, at fru Hansen, som måske har fået nyt køkken, ikke selv skal køre ned på genbrugspladsen for at aflevere det gamle køkken i containeren. Nu får virksomheden muligheden for at udføre den gode kundeservice på det her område. Så det er alt i alt godt for miljøet.

Der er selvfølgelig sikkert også nogen, som vil sige, at de her gebyrer er forskellige, og hvorfor skal vi nu betale noget mere, end vi gør hjemme i vores egen kommune, og den slags ting. Den diskussion tager vi med oprejst pande, for i det store hele er det en lettelse for erhvervslivet, som vi ser det, og det er godt for miljøet, så der er vel kun at sige, at det er godt, det kommer nu, og at vi får rettet lidt til undervejs, og det forventer vi vel alle sammen at vi gør, når vi ser, at der er nogle ting, der ikke rigtig fungerer. Så det er et ja herfra.

Kl. 11:08

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er det fru Lone Loklindt som radikal ordfører.

Kl. 11:09

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

L 19, som vi behandler i dag, er en ændring af miljøbeskyttelsesloven, og lovforslaget drejer sig om at give virksomheder adgang til

genbrugspladser på tværs af kommunegrænser. Fra Radikale Venstres side synes vi, at det giver rigtig god mening, og jeg vil gerne komme med et eksempel.

Hvis min vej på Frederiksberg var tilstrækkeligt statistisk grundlag, ville der ikke være nogen form for afmatning i byggebranchen, skal jeg sige, for siden foråret har der været fem-seks byggearbejder i gang, hvor jeg bor. Der er blevet skiftet tag, renoveret facader, renoveret kældre fra oversvømmelserne sidste år, opsat stakit og anlagt haver. Men hvis man læste firmanavnene på håndværkernes biler, ville man se, at der ikke var mange af dem, der kom fra Frederiksberg. De kom fra Glostrup, Herlev, Karise, en fra Kolding og en enkelt med polske plader.

Som loven er nu, har de ikke kunnet aflevere byggeaffald på den nærmeste genbrugsplads, men har måttet køre affald til deres hjemkommune. Det giver selvfølgelig ikke mening at transportere åbne trailere med byggeaffald gennem det meste af byen, altså fra den kommune, hvor arbejdet udføres, til den, hvor firmaet hører hjemme.

De får med loven en meget større frihed, og det er da også fortrinsvis positive høringssvar, vi har fået, om netop den del af lovforslaget, der omhandler adgangen til genbrugspladser på tværs af kommunegrænser. Enkelte affaldsindsamlere er bange for, at det forrykker balancen fra private aktører til offentlige genbrugspladser, og til det er der vel især at sige, at der er planlagt en evaluering efter et par år, og så må vi se, om det ændrer noget ved vores synspunkter.

Fra radikal side mener vi, at det vigtigste med miljøbeskyttelsesloven og i forhold til affald er at sikre optimal og effektiv indsamling af affald og størst mulig genanvendelse. Det er hovedformålet, og det mener vi er en mulighed med den her lov.

Kl. 11:11

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Fru Lisbeth Bech Poulsen som SF's ordfører.

Kl. 11:11

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg vil ikke læse op, hvad lovforslaget handler om. Det synes jeg er blevet klart for de fleste herinde. Og jeg er også glad for at høre, at der på tværs af partierne er opbakning til det her forslag, som både vil gøre det mere fleksibelt for håndværkerne og andre, og også har en betydelig miljøgevinst. Det er rigtig positivt.

Der er i bemærkningerne i de indkomne høringssvar nogle bemærkninger, som jeg synes vi skal tage op i udvalget og også efterfølgende i evalueringsfasen, hvad angår forholdet mellem private og offentlige og i forhold til den pligt, som de kommunale genbrugspladser har med hensyn til kapacitet. Jeg synes, at det er nogle relevante kommentarer, der er kommet fra de forskellige organisationer, og det er i den forbindelse vigtigt, at vi ser på det her, når vi skal evaluere ordningen.

Men alt i alt er det et rigtig godt lovforslag for både miljøet og for virksomhederne.

Kl. 11:12

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Hr. Per Clausen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 11:12

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Det er med særlig glæde, jeg tager ordet til det her lovforslag, for det er jo helt usædvanligt, at man kan opnå store ideologiske sejre uden at deltage i en forhandling. Men det jo det, der er sket, så derfor var jeg lidt overrasket, da hr. Henrik Høegh omtalte det her lovforslag som en liberalisering.

Altså, det, der sker, er, at man forbedrer de kommunale genbrugspladser mulighed for at konkurrere med private. Og det synes jeg er en rigtig god idé. Det er en fremragende idé, som jeg håber breder sig til andre områder. Det er også indlysende, at det her lovforslag ikke bare af den grund – for at tilfredsstille Enhedslistens ønske om at give kommunerne bedre muligheder for at udøve virksomhed – er en god idé, men det er selvfølgelig også en god idé, fordi det er med til at løse nogle miljøproblemer. For det er jo ikke hensigtsmæssigt, at man, når man producerer noget affald, transporterer det rundt i landet, for bare at få det tilbage dertil, hvor man kommer fra.

Men jeg vil gerne rose forligspartierne for, at de på det her område har vist vilje til at give kommunerne nogle gode, nye muligheder, og det sætter jeg meget stor pris på. Jeg håber, det kan brede sig til andre områder.

Kl. 11:13

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Hr. Villum Christensen som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 11:14

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Liberal Alliance støtter det her lovforslag om at lade virksomhederne få adgang til genbrugspladser på tværs af kommunegrænserne. Vi gik dog ikke med i den politiske aftale i juli 2011, bl.a. fordi vi var bekymret for, at en tilmeldeordning ville få den betydning, dels at meget få ville tilmelde sig med det resultat, at det blev dyrt for de lovlydige virksomheder, dels at man kunne frygte, at rigtig meget erhvervsaffald ville havne i grøftekanterne. Og det var jo ikke meningen. Som vi har set, er der meget få, der tilmelder sig, og det er blevet dyrere. Der kommer alligevel rigtig meget affald ind, men det sker som affald fra private.

Nå, men skidt med det. Den ordning, som her er foreslået, ser vi under alle omstændigheder som en klar fordel for virksomhederne. Det kan jo ikke diskuteres, at det er en fordel, at man ikke skal køre landet tyndt med spild af tid og brændstof til følge. Det er næsten for indlysende, at vi må støtte det her forslag.

Vi får også nogle fornuftige incitamenter bygget ind i forhold til de enkelte genbrugspladser, sådan at de har god grund til at sikre gode åbningstider og lave priser. Og vi ser egentlig ikke noget problem i, at der bliver lidt konkurrence, selv om de har en offentlig kasket på. Så kan man altid diskutere – afhængigt af, hvorfra man ser det – om man synes, det ideologisk er det ene eller det andet jævnfør debatten for lidt siden.

Men under alle omstændigheder får vi indbygget nogle incitamenter i disse enheder, som gør, at de må oppe sig for at få kunder i butikken, og det ser vi faktisk ikke noget problem i. Under alle omstændigheder kan vi godt støtte det her forslag.

Kl. 11:15

Formanden:

Tak til Liberal Alliances ordfører. Fru Benedikte Kiær som konservativ ordfører.

Kl. 11:16

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

Det forslag, vi står med her, er resultatet af en bred aftale på hele genbrugsplads- og affaldsområdet, og derfor er det heller ikke nogen overraskelse, at vi fra Det Konservative Folkepartis side er positivt indstillet over for det her forslag og vil stemme for det.

Det, der er rigtig godt ved det her forslag, er, at en lille erhvervsdrivende, en håndværker, i stedet for at skulle køre rundt med affald

fra det sted, hvor han nu har udført sit arbejde, for at kunne komme hjem til egen kommune og aflevere det, så nu kan køre hen til den nærmeste genbrugsplads, hvilket fremgår meget klart af forslaget her. Det synes vi er en klar fordel for erhvervslivet. Det gør det mindre bøvlet for erhvervslivet, plus at det egentlig også har en positiv miljøeffekt, da det alt andet lige vil koste mere for miljøet, at der køres rundt med tungt affald igennem hele landet.

Jeg vil gerne kvittere for, at ministeren har taget hensyn til nogle af de høringssvar, der er kommet fra forskellige parter. Man har valgt at pille netop den del af det oprindelige lovforslag ud, som handler om, at der skulle opkræves gebyr til dækning af nogle omkostninger ved en uddannelsesordning, så man kun forholder sig til det, vi har aftalt, nemlig at give mulighed for at kunne bruge kommunale genbrugspladser på tværs af kommunegrænser for de enkelte erhvervsdrivende, og ligesom bare koncentrerer lovforslaget om det.

Kl. 11:17

Formanden:

Tak til den konservative ordfører. Miljøministeren.

Kl. 11:17

Miljøministeren (Ida Auken):

Jeg vil gerne starte med at takke ordførerne for indlæggene og for den meget konstruktive tilgang både her ved forhandlingerne og sådan set også i forligskredsen.

Jeg er glad for at kunne fremlægge et lovforslag, som gør det nemmere særlig for små virksomheder at komme af med deres affald. Med forslaget kan virksomhederne finde den nemmeste og bedste løsning for lige præcis deres udfordringer – om de vil aflevere affaldet til genbrugspladsen i deres hjemmekommune eller en anden kommune eller til en privat virksomhed.

Forslaget har især betydning for de virksomheder inden for håndværksbranchen, som også arbejder ude i andre kommuner end lige den, hvor deres virksomhed ligger. Lovforslaget betyder, at virksomhederne ikke længere skal køre tilbage til deres egen kommune for at aflevere affaldet på genbrugspladsen, men at de kan aflevere affaldet på genbrugspladsen i den kommune, hvor de arbejder, eller hvor det nu er mest hensigtsmæssigt for dem. Lovforslaget udmønter dermed en del af den politiske aftale, der blev indgået den 1. juli 2011, om genbrugspladser. Med lovforslaget vil der altid være en genbrugsplads i nærheden, hvor virksomhederne let kan komme af med affaldet.

Der har været bekymring for, om nogle private virksomheder, f.eks. behandlere af bygge- og anlægsaffald og jern- og metalskrot, kan komme til at miste dele af affaldet, når der bliver åbnet op for, at virksomheder kan aflevere affaldet på genbrugspladsen på tværs af kommunegrænser. Det kan man i sagens natur ikke udelukke, men det er overvejende sandsynligt, at virksomhederne fortsat vil bruge de private virksomheder og ikke genbrugspladserne i de tilfælde, hvor der er tale om større mængder affald, bl.a. fordi der er mængdebegrænsninger på aflevering af affald pr. gang til genbrugspladsen. Samtidig skal vi også huske, at genbrugspladserne i en del tilfælde afleverer affaldet videre til de private virksomheder til videre håndtering, selv om noget også bliver afleveret til det kommunale behandlingsanlæg.

De privates brug af genbrugspladserne er noget af det, der er blevet brugt meget tid på at finde de bedste løsninger på. For mig er det vigtigt, at vi i den videre behandling af lovforslaget holder fokus på det, lovforslaget handler om, og så ved vi fra indgåelsen af den brede politiske aftale, at der i øvrigt skal gennemføres en evaluering af ordningen efter 2 år.

Jeg ser frem til en god og konstruktiv behandling af forslaget, og at vi i fællesskab gennemfører det, vi har aftalt.

Kl. 11:20

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljøudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af fiskeriloven. (Fiskerilicens til visse uddannelsesinstitutioner).

Af fødevareministeren (Mette Gjerskov).

(Fremsættelse 04.10.2012).

Kl. 11:20

Forhandling

Formanden:

Hr. Thomas Danielsen som ordfører for Venstre åbner forhandlingen.

Kl. 11:20

(Ordfører)

Thomas Danielsen (V):

Tak for det. Indledningsvis skal jeg sige, at jeg også taler på vegne af Liberal Alliance, dog kun i den her sag.

Lovforslag nr. L 22 er en ændring af fiskeriloven, og det i sig selv lyder ikke som noget positivt, men jeg vil sige, at det er rigtig positivt, fordi vi giver fiskeriuddannelsesinstitutioner mulighed for at kunne erhverve sig et fartøj – det har de altid kunnet – og også erhverve sig en fiskekvote eller -licens. Det betyder, at de kan gå ud og lave noget praktisk fiskeri. Det er vi meget begejstrede for i Venstre.

Det er jo et ønske, der er kommet fra Danmarks Fiskeriforening, og det er jo kommet i forlængelse af, at vi har nogle meget store udfordringer med et stort frafald på fiskeriskolerne, står der godt nok her, men det er jo i bund og grund kun fiskeriskolen i Thyborøn. Vi har et frafald på fiskeriskolen på helt op til 70 pct. allerede efter første gang, eleverne har været på søen og ude at prøve det i praksis.

Det er sådan, at når man starter på fiskeriskolen, har man et forløb på 3 uger om sikkerhed til søs, og det er faktisk alt, hvad man får af skoling, inden man kastes ud i den virkelige verden. Derfor er det meget positivt, at vi gennem fiskeriloven giver mulighed for, at fiskeriskolen kan ruste eleverne bedre til at prøve kræfter med erhvervet, inden de skal ud i den virkelige verden. Så vi er meget positive over for, at vi i hvert fald i fiskeriloven åbner op for muligheden.

Så er der så et andet spørgsmål, og det er selvfølgelig, at det rent undervisningsmæssigt kræver et længere uddannelsesforløb, hvis man skal gennemføre det her fuldt ud. Vi er selvfølgelig også meget positive over for at se på det, når det endelig kommer. Men med hensyn til L 22 er vi positive.

Kl. 11:22

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Bjarne Laustsen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:22

(Ordfører)

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne give en buket roser til vores fiskeriminister, som man ikke må sige, for hun er vores fødevareminister, fordi der sidste år blev lyttet. Da vi diskuterede fiskeriloven, var der netop, som Venstres ordfører sagde, et ønske fra Danmarks Fiskeriforening om, at vi prøvede at kigge på det her problem. Alle partier var hurtige til at bakke op om ideen.

Nu er jeg jo ikke fisker, jeg er kun smedesvend, men jeg synes jo, det er rigtig godt, at når unge mennesker skal lære et fag, får de lov til at arbejde med de virkelige ting, er så tæt på virkeligheden som muligt. Derfor er det at kunne komme i praktik om bord på et skib og fange rigtige fisk kun rigtig, rigtig godt. Så den del af det synes vi er fint.

Det er sådan, at fiskeriet er et af de mest gennemregulerede erhverv, hvor vi både har nationale regler og EU's fiskeripolitik, så der skal selvfølgelig gives tilladelse til, at en skole kan erhverve sig et skib eller låne eller leje et, så eleverne kan tage den del af uddannelsen på et fartøj. Det er jo ikke sådan, at staten nu skal til at drive fiskeri, men uddannelsesinstitutionerne kan det.

Jeg er helt enig med Venstres ordfører. Vi ved, at gennemsnitsalderen for fiskere er meget høj, og vi ved også, at der er frafald, så hvis det her kan være med til at gå hånd i hånd med, at vi for det første kan få flere unge mennesker ind og for det andet, at de, der begynder på uddannelsen, også gør den færdig, ved at den bliver mere spændende og nærværende, fordi man nu kan komme i praktik om bord på et rigtigt skib, kan vi i hvert fald fra Socialdemokratiets side sige, at vi vil give vores fulde opbakning til det.

Kl. 11:24

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. René Christensen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 11:24

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Dansk Folkeparti kan også støtte L 22, og jeg må sige til fødevareministeren, at det er fint, at lovforslaget kommer nu. Det var jo noget, som vi diskuterede, da vi havde fiskeriloven på dagsordenen, og det er dejligt, at man, selv om man er kommet i opposition, kan have en god diskussion ved et lovforslag og lave en aftale med ministeren om, at det her vil der blive set på, og at der også vil komme et løsningsforslag. Det er så det, vi står med her i dag, og det kan vi selvfølgelig glæde os over.

Så vil jeg, som også de tidligere ordførere har sagt, sige, at det er en selvfølge for os, at når man skal være erhvervsfisker, skal man selvfølgelig også have mulighed for at tage en uddannelse på højt niveau, hvor praktiken er en del af det. Så tak til ministeren, og så glæder vi os over, at det er blevet muligt med L 22.

Kl. 11:25

Formanden:

Tak til Dansk Folkeparti. Fru Camilla Hersom som radikal ordfører.

Kl. 11:25

(Ordfører)

Camilla Hersom (RV):

Tak for det. Jeg kan også gøre det meget kort, og jeg føler mig for så vidt helt dækket ind af de bemærkninger, som er kommet fra mine kolleger fra såvel Socialdemokraterne, Venstre som Dansk Folkeparti.

Jeg vil så tilføje, at jeg helt personligt glæder mig over, at vi lever i et samfund, hvor vi faktisk som lovgivere lytter til de mennesker, der bliver berørt af lovgivningen, og også er helt parate til at imødekomme de ønsker, man måtte have, og som helt hensigtsmæssigt kan gennemføres i lovgivningen. Så det er en god dag for os alle.

Kl. 11:26

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Hr. Eigil Andersen som SF's ordfører.

Kl. 11:26

(Ordfører)

Eigil Andersen (SF):

Jeg kan også godt klare mig med et enkelt punktum. SF er enig i, at det vil styrke erhvervsfiskernes uddannelse, at Fiskeriskolen må eje og bruge fiskefartøjer i undervisningen, så vi stemmer også for forslaget.

Kl. 11:26

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Hr. Per Clausen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 11:26

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg synes faktisk, jeg bliver nødt til at sige, at det er en usædvanlig god dag for Enhedslisten i dag. Først har vi i enighed indstillet, at vi vedtager et lovforslag, der fører til, at kommunerne på et område får bedre muligheder for at konkurrere med private virksomheder, nemlig i forbindelse med affald – et fantastisk godt forslag, som der var enighed om i Folketingssalen.

Nu er der, i hvert fald tilsyneladende, stor tilslutning til et lovfor-slag, som handler om, at man vil give uddannelsesinstitutioner mulighed for at udføre reel produktion, fordi man har erkendt, at det er en vigtig del af undervisningen og uddannelsen. Altså, man kan sige, at praktiske udfordringer har gjort, at man har droppet den ideologiske betingede frygt, som nogle kunne have over for at lade offentlige virksomheder bedrive egentlig produktion, og jeg synes faktisk, det er rigtig, rigtig fremragende, at der er den store enighed om det her. Det viser, at Enhedslistens grundsynspunkter har bredere opbakning, end man skulle tro.

Jeg vil så tilføje, at jeg vil håbe, at denne erkendelse af, hvor vigtigt det er, at der indgår rigtig praktik i uddannelser, også kan spille ind, når vi diskuterer, hvordan vi i øvrigt kan løse praktikpladsproblemerne i Danmark, ved at vi siger, at når vi bliver nødt til at løse det bl.a. ved at etablere skolepraktik, bør vi sikre, at den skolepraktik er så tæt på virkeligheden som overhovedet muligt. Det vil sige, at man altid sørger for at producere noget, der kan sælges. Hvis vi kunne komme så langt, at vi altså kunne udvide den enighed, der er her, til at gælde generelt på uddannelsesområdet, så ville det jo være en stor gevinst.

Men man skal aldrig, når man står politisk, som jeg står, og som Enhedslisten står, undlade at glæde sig, når der sker et gennembrud. Og i dag er der sket to gennembrud i løbet af en helt tilfældig formiddag i Folketinget. Det lover godt for fremtiden.

Kl. 11:28

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Fru Lene Espersen som konservativ ordfører.

Kl. 11:28 Mødet er udsat. (Kl. 11:31).

(Ordfører)

Lene Espersen (KF):

Jamen jeg kan da tilslutte mig glæden. Jeg vil sige, at det da heller ikke er hver dag, jeg oplever, at Enhedslisten roser konservative forslag, og det er der jo rent faktisk tale om. For sagen er jo den, at da vi diskuterede fiskeriloven i foråret, rejste jeg på vegne af Det Konservative Folkeparti den problemstilling, der var omkring praktikpladser om bord på et fartøj, der kunne være med til at mindske frafaldet af unge mennesker, der ønsker at få en erhvervsfiskeruddannelse. Og jeg er meget, meget glad for, og jeg vil gerne rose ministeren for det, at vi nu har forslaget på bordet og forhåbentlig kan få skabt den her hjemmel, der gerne skulle være med til at sikre, at flere unge bliver inden for erhvervsfiskeruddannelsen.

Jeg kan se ud af bemærkningerne til lovforslaget, at forslaget bl.a. er kommet til verden på foranledning af både den debat, vi havde i foråret, og rådgivning fra lærlingeudvalget, hvor både Danmarks Fiskeriforening og Fælles Fagligt Forbund, altså 3F, indgår. Og derfor vil jeg bare sige til ministeren, at under udvalgsbehandlingen vil jeg i hvert fald spørge ind til, hvad der i øvrigt er af forslag fra lærlingeudvalget, vi måske kan arbejde videre med, om der er flere ting, vi skal have i sigte i det videre arbejde, således at vi får en sikkerhed for, at det praktiske fiskeri får bedst mulige vilkår for at rekruttere nye elever.

Men jeg vil i hvert fald gerne takke for, at vi nu er kommet så vidt, at lovforslaget her er fremsat, og vi støtter det naturligvis varmt.

Kl. 11:29

Formanden:

Tak til den konservative ordfører. Så er det fødevareministeren.

Kl. 11:30

Fødevareministeren (Mette Gjerskov):

Vi står her med et lovforslag, som handler om, at unge mennesker skal have mulighed for at komme i praktik, også når de gerne vil være fiskere, og med lovforslaget giver vi mulighed for, at man simpelt hen kan få en licens og fiske også under undervisningen. Det er jo vældig, vældig positivt, at alle bakker op om lovforslaget, og det er jeg rigtig glad for. Det er en udløber af vores drøftelse i foråret, som flere har nævnt, omkring fiskeriloven, hvor det jo netop fra erhvervets side også blev rejst: Her har vi altså brug for at få styrket praktikken for fiskerne. Og det imødekommer vi. Så vi lytter til dem, der har brug for det. Oven i købet har vi et enigt Folketing bag, så det kan jeg kun glæde mig over som minister.

Jeg tager gerne drøftelsen under udvalgsbehandlingen, men det lyder ikke, som om det her er noget, vi behøver ligge søvnløse over om nætterne. Det lyder, som om det er noget, vi kan få vedtaget i god ro og orden og meget hurtigt. Og det er jo fint, for så har vi klædt de unge fiskere på til at kunne fiske og leve af det i deres liv.

Kl. 11:31

Formanden:

Tak til fødevareministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Behandlingen af de næste punkter på dagsordenen starter først efter pausen – som jeg iværksætter om et øjeblik – nemlig kl. 13.00.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) Forhandling om redegørelse nr. R 2:**Ministerens for nordisk samarbejdes redegørelse om det nordiske samarbejde 2011-12.**

(Anmeldelse 04.10.2012. Redegørelsen givet 04.10.2012. Meddelelse om forhandling 04.10.2012).

Sammen med dette punkt foretages:

5) Forhandling om redegørelse nr. R 3:**Udenrigsministerens redegørelse om Østersørådssamarbejdet under tysk formandskab 2011-12.**

(Anmeldelse 04.10.2012. Redegørelsen givet 04.10.2012. Meddelelse om forhandling 04.10.2012).

6) Forhandling om redegørelse nr. R 4:**Udenrigsministerens redegørelse om arktisk samarbejde.**

(Anmeldelse 04.10.2012. Redegørelsen givet 04.10.2012. Meddelelse om forhandling 04.10.2012).

Kl. 13:00

Forhandling**Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):**

Mødet er genoptaget.

Der har i forbindelse med denne sambehandling af flere redegørelser været lidt tvivl om, hvordan taletidsreglerne er. Jeg er opmærksom på, at der er enkelte ordførere, som har planlagt nogle lange ordførerrindlæg, men jeg vil sige, at det på det foreliggende grundlag naturligvis er helt acceptabelt at man har det.

Forhandlingen er åbnet. Hr. Bertel Haarder.

Kl. 13:01

(Ordfører)

Bertel Haarder (V):

Tak til den nye i formandsstolen og i Præsidiet – den nye pige i klassen!

Jeg må sige, at der i de 35 år, hvor jeg på forskellig vis har beskæftiget mig med det nordiske samarbejde, aldrig har været noget tidspunkt, hvor der på det område er sket mere, end der gør lige netop nu, og det synes jeg vi skal glæde os over. Det forløbne år har her i Folketinget især stået i grænsehindringernes tegn. Vi havde i april, næsten samtidig med at man i de andre nordiske lande havde tilsvarende debatter, en debat om det her i Folketinget, og der endte vi med en vedtagelse, hvor vi enstemmigt besluttede, at vi nu ville indgå en aftale med regeringen om at fjerne grænsehindringer. Der talte vi om, at vi først skulle tage fat i de lavthængende frugter og så blive enige om en strategi for, hvordan vi tager fat i resten. Noget af det er jo ikke så let at fjerne, for når det er på den måde, at det er fem forskellige demokratier, der vedtager forskellige ting – og med forskellige flertal – så vil det altid kunne komme til at betyde, at man i ét land vil kunne komme til at vedtage lovgivning, som ikke passer sammen med den lovgivning, der er i de andre lande. Men hvad angår mange af de grænsehindringer, vi har, er det nogle grænsehindringer, som er opstået ubevidst; de er opstået, uden at nogen havde ønsket, at der skulle være grænsehindringer, og de kan fjernes. Og de skal fjernes.

Det, som vi så savner efter vedtagelsen i april, er, at ministeren for nordisk samarbejde nu kommer med sit oplæg til, hvad vi kan aftale mellem regeringen og Folketinget. Jeg har hørt på vandrørerne, at

sagen opholdes i regeringens Koordinationsudvalg, og det tror jeg gerne; jeg har selv haft mange sager, som er blevet opholdt i regeringens Koordinationsudvalg. Der vil jeg ønske ministeren held og lykke med at få trukket sagen igennem regeringens Koordinationsudvalg, så vi nogle dage før sessionen begynder vil kunne blive klar over, hvor regeringen står med hensyn til grænsehindringer, og så både ministeren og vi andre på sessionen vil kunne gå foran med et godt eksempel i forhold til de andre lande. Det er jo ikke altid, at Danmark bliver betragtet som en frontløber inden for det nordiske samarbejde. Lad os nu være frontløbere på dette felt, og lad os ikke komme bagud i forhold til den ambition og den tidsplan, vi har været enige om.

Hvorfor er det så, at det er vigtigt at fjerne grænsehindringer? Det er det, fordi det er noget, der berører borgerne. Når f.eks. danske ansatte i sundhedssektoren er så fornuftige, at de tager et vikariat eller et job i Norge, så er det jo kedeligt hvis det er sådan, at de på forskellig vis skal blive straffet, fordi vi vanskeliggør en sådan fornuftig disposition. Når der er arbejdsløshed i Danmark og der er mangel på arbejdskraft i Norge, så gavner man jo både Danmark og Norge, ved at man finder et job i det land, hvor der er et job at få. Det skal vi ikke begrænse, men det skal vi fremme. Derfor er det så vigtigt.

Jeg har læst i redegørelsen fra regeringen og fra ministeren for nordisk samarbejde, at justitsministeren har informeret sine nordiske kollegaer om, hvordan han vil følge op på vedtagelsen fra april, som jo sagde noget om lovsamarbejdet, og at der også skal gøres noget for at forhindre, at nye grænsehindringer opstår. Jeg glæder mig til, at vi her i Folketinget kan få den samme information, som justitsministerens kollegaer åbenbart har fået på det seneste justitsministermøde, og jeg håber, der er positivt nyt.

Det kommende år kommer til at stå i forsvars- og udenrigspolitikens tegn. Den 21. november har vi her på Borgen en forsvarskonference med deltagelse af bl.a. den tidligere udenrigsminister, Thorvald Stoltenberg, fra Norge og den tidligere forsvarsminister, Elisabeth Rehn, fra Finland, og der skal vi drøfte, hvor langt vi kan komme. Det bliver nok ikke sådan, at vi inden for en overskuelig fremtid kommer til at skulle have et fælles forsvar eller en fælles forsvarspolitik, men der er så mange nye udfordringer, bl.a. i det arktiske område, at det er helt oplagt, at vi samarbejder om at klare disse udfordringer.

Vi har i Nordisk Råds Præsidium besluttet, at emnet for Nordisk Råds temasession til foråret bliver udenrigs- og forsvarssamarbejdet, for at vi dér kan holde fokus på denne vigtige sag.

Kl. 13:06

Der skal vi jo huske, at det for bare 20 år siden var sådan, at vi overhovedet ikke kunne drøfte disse ting i en nordisk sammenhæng, nemlig fordi Finland ikke kunne, og fordi Sverige heller ikke kunne, og vi var også vidt forskelligt placeret, når det gjaldt forsvarssamarbejdet. Men så skete der for præcis 22 år siden noget, som satte skred i samarbejdet, og det er det, vi nu skal have sat yderligere fart på. Til støtte for vores bestræbelser har vi jo den næsten fire år gamle Stoltenbergrapport med 13 punkter. Vi har også den såkaldte Gade-Birkavs-rapport, som er en rapport om mulige samarbejdsområder på forsvarsområdet, som er skrevet af en tidligere dansk forsvarsminister og en tidligere lettisk udenrigsminister.

Så har vi som sagt alle de nye opgaver i Arktis og en fælles besparelsesopgave. Der gælder det vist for alle de nordiske landes forsvar, at de skal spare. Der er det jo, hvis det ikke skal gå ud over effektiviteten og den indsats, der er uden for vore grænser, oplagt at vurdere, om der er noget at hente gennem et samarbejde.

Jeg vil godt fra Stoltenbergrapporten nævne, hvad noget af det er, som Stoltenberg peger på, og der er det bl.a. luftovervågningen over Island. Der er det noget, der vistnok – med eller uden Finland – er stærkt på vej. Der er tale om et havovervågningssystem, en maritim indsatsenhed, et satellitsystem i forhold til overvågning og kommu-

nikation, et kompetencenetværk mod digitale angreb, en katastrofeenhed, en amfibisk enhed og et militært samarbejde om transport, sanitet, uddannelse, øvelser og materiel. Bemærk, at det for næsten alle disse emner gælder, at de vedrører nogle nye udfordringer, som de nordiske lande med fordel kan forsøge at tackle i fællesskab.

Så er der også et punkt i Stoltenbergrapporten, som handler om ambassadesamarbejdet. Det tror jeg også er noget, som er anbefalelsesværdigt i en tid, hvor det, så vidt jeg ved, er sådan, at alle landene skal spare på udenrigstjenesten. Hvis det ikke skal komme til at gå ud over de borgere, som skal have konsultatsbetjening eller anden form for service på ambassaderne, så er det oplagt, at de nordiske lande bliver bedre til at betjene hinandens borgere. Et smukt symbol på det har vi jo i Berlin, nemlig i form af dette grønne bygningskompleks, med den fælles havemur omkring de nordiske ambassader. Problemet er bare, om der så også er et samarbejde *inden* for denne havemur. Det har der hidtil ikke været i nævneværdigt omfang, men det håber jeg inderligt at der kan blive. Og jeg ønsker udenrigsministeren held og lykke med på den måde at kunne få afbødet nogle af de skadevirkninger, der er for borgerne, ved at der desværre skal spares på udenrigstjenesten.

Her i dag fik jeg den glædelige nyhed om, at der nu antagelig er ved at være enighed om det fremtidige budget – jeg håber ikke, jeg røber nogen hemmelighed, når jeg siger det, men jeg kan se på ministerens nik, at jeg godt må nævne det – og det vil sige, at striden midlertidigt er endt med, at der i 2014 bliver en besparelse på 5 pct., og at man så arbejder videre med, hvor langt man kan nå i 2015, 2016 og 2017. Vi har fra mit partis side, Venstre, sagt, at vi støtter regeringens bestræbelser på at spare, når bare det går hurtigt. For det er sådan, at et administrativt system som det nordiske lider under det, hvis der er uvished, og at alle de aktiviteter, som vi støtter, lider under det, hvis der er uvished. Derfor er jeg meget glad for, at der nu endelig – med et par måneders forsinkelse – er kommet en afklaring på det, i hvert fald frem til og med 2014.

Når man så ser på tallene for, hvor meget de forskellige lande bidrager til det nordiske samarbejde, er det jo slående at kunne se, at Norge nu næsten bidrager lige så meget, som Sverige gør. Og der tror jeg ikke kun det skyldes den norske rigdom; jeg tror også, det skyldes det, at afregningen i forhold til de studerende, der er i de andre lande, foregår over det nordiske budget. Det rejser jo så det spørgsmål, om Norge i virkeligheden ikke burde betale et bidrag, der var større, for 22.000 kroner pr. studerende, der læser i København, er altså ikke ret meget. Gad vide, om det ikke var sådan, at størrelsen på det beløb blev fastsat, dengang jeg var undervisnings- og forskningsminister første gang, altså for 20 år siden? Jeg synes, beløbet bør reguleres.

Kl. 13:12

Når vi nu taler om Norge, er der en ting, der nødvendigvis må siges meget tydeligt på sessionen i Helsinki om et par uger: Det er mærkeligt, at Norge fejrer sin rigdom og sin succes ved nu pludselig at lægge told på blomster fra Danmark. Altså, jeg har altid i kraft af min historiske viden og interesse forstået, at man i Norge har et gammelt ønske om at være selvforsynende med mad. Man behøver bare tænke på Henrik Ibsens »Terje Vigen« og den nød, der var i Norge under Englandskrigene, for at forstå, at det kan sidde dybt i mange, og at man selv vil kunne brødføde sig. Men undskyld: Hortensiaer fra Fyn synes jeg ikke hører ind under den kategori, som Norge med nogen som helst ret kan begynde at lægge told på, og jeg forstår, at der også er andre ting, der skal lægges told på.

Jeg synes, at vi fra Danmark i enighed på sessionen skal stå sammen om at sige nogle borgerlige og kloge ord til den norske regering om den sag. Vi skal ikke have nye toldskranker i Norden; det er slemst nok endda, som det er.

Til gengæld skal vi jo glæde os over succeserne. Jeg synes, man må sige, at globaliseringssamarbejdet, som startede i 2008, og som

den tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen var drivende kraft i, var en god øvelse. Og nu føres den jo på mange måder videre via den såkaldte prioriteringspulje.

Jeg synes også, det er godt, at der tilsyneladende er sket noget på sundhedsområdet, når det gælder højt specialiserede sygdomme. Det var mærkeligt at opleve i Baltikum ved 20-års-jubilæet for det baltiske samarbejde, at de baltiske lande faktisk er længere fremme med et sundhedssamarbejde, end vi er, både når det gælder indkøb af medicin og arbejdsdeling, når det gælder sjældne sygdomme. Der må vi da i de gamle nordiske lande kunne indhente vores nye brødre i Baltikum og komme ligeså langt som dem, også selv om der kan være forskellige interesser involveret.

En kæmpestor succes, som også fremgår af ministerens redegørelse, er skattesamarbejdet, hvor de nordiske lande ved et intenst samarbejde og ikke mindst et samarbejde med Frankrig har udløst ikke færre end 40 aftaler om gensidig udveksling af skatteoplysninger. Ministeren oplyser ikke, hvad det så har sparet, men det vil undre mig meget, hvis det ikke er mellem 100 mio. kr. og måske 500 mio. kr. – jeg ved det ikke. Men der er mange penge i et sådant skattesamarbejde. Det synes jeg vi skal glæde os over. Det er dejligt konkret.

Jeg synes også, vi i disse krisetider skal glæde os over, at næsten uanset hvordan man måler tilstanden i denne verden land for land, kan man altid finde de fem nordiske lande i topti. Det synes jeg vi skal være stolte over; det siger lidt om, at den nordiske model er levedygtig, selv om velfærdsstaterne kan være tunge at finansiere. Det er et fællesskab om en succes, som giver opmærksomhed og gør, at man udeomkring i verden i stigende grad er interesseret i de nordiske lande. Og Arktis har jo ikke gjort interessen mindre, for dermed er størrelsen af det nordatlantiske område, som vi dækker, jo virkelig gået op for langt flere end tidligere.

Det var meget morsomt at læse i Poul Hartlings ændringer, at da han mødte formand Mao og de førte samtaler på højt intellektuelt niveau, som Hartling sagde, handlede samtalen bl.a. om Grønland, og formand Mao spurgte faktisk, om der var ressourcer på Grønland. Jo, det var der måske, sagde Hartling, men det var ikke værd at snakke om.

Kl. 13:17

I dag er det virkelig værd at snakke om, og det har Mao Zedongs efterfølgere i sandhed opdaget. Nu er det Grønland og Kina, der konkurrerer om at være fremmest, når det gælder sjældne jordarter. Jeg nævner det bare som eksempel på, at vores område her på denne klode er blevet langt mere interessant end tidligere.

Derfor synes jeg også, at vi skal tage det oplæg alvorligt, vi har fået om at forny og forstærke og politisere det nordiske samarbejde. Problemet er jo, og det ved man, når man i 20 år har siddet i forskellige Nordisk Ministerråd, at tingene ikke kommer på dagsordenen, hvis ikke der er enighed om dem, fordi der kræves enstemmighed, hvis der skal besluttes noget. Og når der så er enighed om det, hvorfor skal man så egentlig møde op? Så bliver mødet lidt søvnt.

Jeg forsøgte så at få indført en debat om, hvad vi så skulle i fremtiden, men der savnede man jo tit nogle oplæg. Derfor synes jeg altså, det er en god idé, hvis et land i fremtiden kan afstå fra at være med i en beslutning og måske også afstå fra at være med i finansieringen, hvis det er et større beløb, det drejer sig om. Det må kunne lade sig gøre. Og det kunne så være et skridt på vejen mod flertalsbeslutninger, hvis vi skal gå over til det på et tidspunkt. Men jeg tror såmænd, at det første – at et land kan afstå – kunne være nok til at gøre ministerrådsmøderne betydelig mere interessante. Og så ville det da for resten også blive mere interessant at sidde i Nordisk Råd, for så ville der jo være nogle lande, man kunne stille ind på og spørge: Hør, hvorfor vil I ikke være med til det? osv.

Nu møder Nordisk Råd jo denne kompakte enighed fra regeringerne, for hvis de ikke er enige, lukker de i. Så lad os håbe, at de

stigende udfordringer vil føre til, at vi også lærer at samarbejde på en mere spændende måde, en mere politisk måde her i Norden. Tak.

Kl. 13:19

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 13:19

Finn Sørensen (EL):

Jeg vil gerne takke ordføreren for et engageret oplæg. Jeg deler fuldstændig ordførerens utålmodighed, sådan vil jeg tillade mig at fortolke det, i forhold til at vi nu altså skal se at få slået nogle søm i, hvad angår det, vi har aftalt om afskaffelse af grænsehindringer. Så jeg håber, at ordførerens og min utålmodighed kan blive indfriet. Vores ambition var jo – og det mener jeg stadig væk den skal være – at vi har et resultat, når vi tager til session med de andre lande. Så tak for ordførerens indlæg med hensyn til det.

Jeg har lige et spørgsmål. En af problemstillingerne er jo det, vi har fået et notat om, altså spørgsmålet om udvisning af danske statsborgere, fordi man mener, at de er socialt belastende, idet de skal have varig offentlig hjælp. Der er jo en konflikt mellem regeringen, kan jeg læse mig til, og udvalget om grænsehindringer. Så jeg vil gerne høre ordføreren, hvordan han ser på den problemstilling og muligheden for at løse den.

Så bare lige et spørgsmål mere. Ja, ordførerens parti vil gerne spare, bare det kan gå hurtigt, men er det nu klogt at spare så hurtigt? Risikerer man så ikke at skyde sig selv i foden og spare noget væk, som burde bestå? Tak.

Kl. 13:21

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak, så er det ordføreren.

Kl. 13:21

Bertel Haarder (V):

Tak for de indledende bemærkninger. Hvis der er to partier, der står sammen om fremme af det nordiske samarbejde og bekæmpelse af grænsehindringer, er det Enhedslisten og Venstre.

Så kommer vi til spørgsmålet om udvisning, og på det punkt skal jeg ikke gøre mig bedre end den nuværende regering, for den sag startede jo, som mange husker, under den tidligere regering, som har håndhævet denne 3-års-regel temmelig firkantet. Hvis man ikke har været i Danmark i 3 år, risikerer man at blive sendt hjem, hvis man bliver en belastning for de sociale budgetter i en kommune. Det er der flere og flere kommuner, der har opdaget, og derfor kan der, så vidt jeg kan forstå, komme flere sager, ikke mindst i Københavns Kommune, af den art. Det, vi skal i sådanne sager, er jo at finde en fælles holdning, og selvfølgelig ville det være godt, hvis Danmark havde samme praksis som andre lande. Jeg vil bare ikke gøre mig bedre end andre.

Kl. 13:22

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Finn Sørensen for nummer to korte bemærkning.

Kl. 13:22

Finn Sørensen (EL):

Det skal man jo heller ikke. Men en ting er jo fortiden. Der er en nutid og en fremtid. Og selv om man eventuelt måtte have begået fejl i fortiden, er det jo ingen grund til så at gentage disse fejl. Så jeg vil høre, om jeg skulle forstå det sådan, at ordføreren vil samarbejde om, at vi får det sådan, at Danmark fortolker den konvention på samme måde som de andre lande.

Kl. 13:22

Kl. 13:26

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 13:22

Bertel Haarder (V):

Nu har den nye regering overtaget den varme kartoffel, som den gamle regering sad med, og nu synes jeg, den nye regering skal gøre sig sine overvejelser om, hvordan vi undgår at skulle hænges ud i nordisk sammenhæng for en måske for restriktiv praksis. Men jeg har lige læst på lektien her for 1 time siden.

Jeg må indrømme, at jeg er enig med regeringen i fortolkningen, men samtidig har hr. Finn Sørensen ret i, at de andre lande altså fortolker det mildere; når der er tale om familieforhold osv., har man en mere lempelig praksis. Så det står og falder jo med, at der findes en praksis, som er acceptabel.

Med hensyn til besparelser vil jeg sige: Ja, så har Venstre altså støttet, at man kunne spare, hvis bare det gik hurtigt. Det gik ikke hurtigt, og det beklager jeg, og det har også haft sine omkostninger. Men bedre sent end aldrig! Nu håber jeg så ikke, at der skal gå lige så lang tid med at finde ud af, hvad vi gør i 2015, 2016 og 2017. Tak.

Kl. 13:23

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Der er en kort bemærkning fra fru Sara Olsvig.

Kl. 13:23

Sara Olsvig (IA):

Tak. Tak til ordføreren for de gode ord, også dem om det arktiske, som jo også har været et fokusemne for Nordisk Råd her i de seneste år. Det var en rigtig fin minisession, Nordisk Råd havde i Island tidligere på året, hvor man netop også drøftede forskellige emner, som har relevans for de arktiske folk, som jo er dem, der bor i det område.

I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at høre ordførerens holdning til den udfordring, som jeg i hvert fald synes der er i Nordisk Råd-regi, og som handler om, at man her har svært ved at inkludere netop de arktiske folk i de processer, som foregår i Nordisk Råd.

I Arktisk Råd har man en lang tradition for at have de oprindelige folks organisationer siddende med ved bordet, og nu hvor Nordisk Råd i højere og højere grad arbejder med Arktis, hvordan vil ordføreren så arbejde for, at de her oprindelige folk så også er med i beslutningsprocesserne, i det, der vedrører det arktiske og dermed dem? Tak.

Kl. 13:24

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 13:24

Bertel Haarder (V):

Det er et helt berettiget spørgsmål, og jeg er meget glad for fru Sara Olsvigs store engagement i det nordiske samarbejde og i delegationen til Nordisk Råd. Fru Sara Olsvig ved mere om disse ting, end jeg gør. Jeg kan kun sige, at en af mine største oplevelser var at være med til det cirkumpolare årsmøde i Tuktoyaktuk i Canada for nogle år siden, hvor jeg også opdagede, hvor langt fremme den grønlandske befolkning er i forhold til kollegerne fra andre områder.

Det er en selvfølge, at alt, hvad der er muligt at tillade af deltagelse fra i dette tilfælde grønlandere i samarbejdet, skal vi tillade, men vi skal selvfølgelig overholde traktaten og de regler, der er for, hvad landene gør, og hvad de såkaldt selvstyrende områder gør.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ønsker fru Sara Olsvig en ny kort bemærkning? Tak. Der er ikke flere. Tak til hr. Bertel Haarder. Det er fru Karin Gaardsted, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:26

(Ordfører)

Karin Gaardsted (S):

Jeg vil gerne sige tak til udenrigsministeren og til ministeren for nordisk samarbejde for nogle både grundige og gode og meget relevante redegørelser. Det er en rigtig god tradition, vi har her i Folketingssalen, nemlig at vi diskuterer relevante sager for nordisk samarbejde forud for Nordisk Råds session. I år er det derudover et ganske særligt år, fordi vi kan fejre 60-året for Nordisk Råd. Det er derfor også lidt naturligt at stoppe op og se på, hvad vi har opnået, og hvilken form, samarbejdet i fremtiden skal have.

Det nordiske samarbejde har faktisk gennem tiden skabt mange gode resultater. I det gode år 1955, som faktisk er det år, da jeg blev født, så det er jo en del år siden, skabte den nordiske sociale konvention grundlaget for, at nordiske statsborgere fik de samme sociale rettigheder i andre nordiske lande som i deres hjemland. Det har skabt nogle ganske unikke muligheder og rettigheder for de mange, der gennem årene har valgt at bo eller arbejde eller studere i et andet nordisk land. Det er rettigheder, som vi stille og roligt har taget for givet, som årene er gået, ligesom mange har glemt det hårde arbejde, der faktisk gik forud.

Af og til smiler folk lidt overbærende, når jeg fortæller, at jeg er medlem af Nordisk Råd. For hvad laver vi da overhovedet der? Lad mig vende tilbage til mine tanker om vores udfordringer senere.

Det sidste års tid i det nordiske samarbejde har været et begivenhedsrigt år. I foråret havde vi debat om nordiske grænsehindringer i alle nordiske landes parlamenter. Jeg er særlig stolt over vores egen debat, som omfatter en bred vifte af områder som sundhed, det sociale område, arbejdsmarkedet, uddannelserne og erhvervspolitikken.

Jeg er enig i hr. Bertel Haarders betragtninger vedrørende grænsehindringer. Der er rigtig meget, som vi kan gøre, og som vi bør gøre, og vi bør få det gjort inden for rimelig tid. Det er ikke enkelt at igangsætte så omfattende forhandlinger, men jeg er glad for, at vi nu snart skal i arbejdstøjet. Det er dog ikke gjort med aftaler i Danmark alene. Det virkelige slag står naturligvis imellem landene. Jeg tror, at vi med forhandlingerne her i Danmark vil skabe nogle gode betingelser for at få de øvrige lande med på at finde løsninger, som er til gavn for alle.

Socialdemokraterne i Nordisk Råd har arbejdet for, at Norden skal have en grænsehindringsombudsmand. Det er et forslag, der er stor opbakning til fra de øvrige partigrupper i Nordisk Råd. En sådan ombudsmand skal hjælpe borgere, der er kommet i problemer, når de flytter til, når de arbejder i eller studerer i et andet nordisk land og eksempelvis ikke kan få afgjort, hvilken myndighed der skal betale f.eks. i forbindelse med sygdom.

Et andet forslag, der ligeledes skal behandles under Nordisk Råds session om nogle få uger i Finland, er forslaget om gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser i Norden. EU har i mange år forsøgt dette gennem European Qualifications Framework, men sandheden er, at det er lettere at få til at fungere i Norden, hvor forskellene mellem erhvervsuddannelserne ikke er så store som mellem EU-landene generelt.

Et sidste område, jeg vil komme ind på vedrørende grænsehindringer, er sikring af fællesnordiske standarder inden for byggerbranchen. I de kommende år vil der bl.a. komme EU-krav om energiforbrug til nybyggeri. De nordiske lande er faktisk langt fremme i standardiseringsarbejdet. I Danmark er der eksempelvis udviklet en standard for indeklima, der vil sikre, at energivenligt byggeri rent

faktisk også er til at bo i. Men der er behov for, at vi i Norden udvikler nogle fællesnordiske standarder. For det første fordi det øger konkurrencen og skaber billigere og også bedre produkter for forbrugere. For det andet fordi fællesnordiske standarder er konkurrencedygtige på europæisk niveau, når der skal udvikles nye EU-standarder. Det er noget, der vil give Danmark og de øvrige nordiske lande en stærkere position på det europæiske marked. For det tredje fordi det skaber synergieffekter at anvende hinandens viden og udvikling i Norden, hvilket gør indsatsen billigere for det enkelte land.

Det fører mig tilbage til de lidt overbærende smil, når talen falder på det nordiske samarbejde. Der er behov for at tilpasse det nordiske samarbejde til de faktiske forhold og behov. Det bør vi prioritere og have en indgående diskussion om snarest.

Kl. 13:31

Nordisk Råd skal arbejde for nordiske værdier og politik på politikområder, der vedtages i EU, og samarbejde om implementering af EU-ret for at modvirke, at der er nye grænsehindre, der opstår. Det nordiske samarbejde skal fortsat bygge på værdier som inddragelse og demokrati. Borgere og organisationer skal opleve at være en del af det nordiske samarbejde, og nordisk samarbejde skal ikke være et elitært projekt. Samarbejde mellem relevante myndigheder skal udbygges eller måske rettere genopbygges inden for områder, hvor det skaber merværdi. Jeg nævner nogle få områder som: fremme af mobiliteten i Norden, forbrugerpolitikken og førnævnte standardiseringssamarbejde. Det nordiske samarbejde skal fokusere på nogle veldefinerede politiske målsætninger, der styrker Nordens konkurrenceevne og bidrager til at udvikle vores velfærdssamfund i en bæredygtig retning. De politiske beslutninger skal løftes op på et politisk niveau. De skal tages af ministerrådet, ikke af embedsmandskomiteerne. Og så skal der være en reel dialog og meningsudveksling mellem ministerrådet og rådet om vigtige politiske sager. Jeg mener, at ministeren for nordisk samarbejde har udvist et stort engagement i og vilje til at drøfte visioner om det fortsatte nordiske samarbejde. Der er rent faktisk vilje til at lade det føre til ændringer, og det vil jeg gerne kvittere for herfra.

Østersøsamrådet, både det parlamentariske og på regeringsniveau, har ændret karakter de senere år til i højere grad at koble udfordringer i regionen vedrørende miljø og økonomi. Grøn vækst er blevet en tydeligere prioritering, og udfordringerne på arbejdsmarkedet og vedrørende uddannelse er blevet genstand for samarbejde. Det mener jeg er positivt. Ikke mindst Baltic Sea Labour Forum, der samler arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer i regionen, er et vigtigt projekt, som der selvfølgelig stadig væk er behov for at sikre en fortsat udvikling af.

Det er mit indtryk, at Østersøsamrådet fungerer godt på mange måder, men der bør ikke ses bort fra de problemer, der f.eks. er med menneskerettigheder i regionen. Her tænker jeg specifikt på Hviderusland, men også på situationen i Rusland, senest sagen om Pussy Riot.

Nordisk Råd afholdt temasession om Arktis i Reykjavik i marts. Her blev der vedtaget en række anbefalinger, herunder, at de nordiske lande bør udarbejde en særlig Arktisstrategi. Derudover blev der vedtaget anbefalinger vedrørende miljø, forskning og levevilkår for befolkningerne i Arktis. Ikke mindst det sidste er vigtigt. Jeg har lige haft mulighed for et besøg på Grønland her i sensommeren, og det er meget vanskelige livsvilkår, der er der, men også livsvilkår, vi skal beskytte. Også en fællesnordisk løsning på finansiering og overvågning, eftersøgning og redning i Arktis blev vedtaget. Det er noget, ministerrådet dog ikke ser sig i stand til inden for det formelle nordiske samarbejde. Arktis er en vigtig prioritering i det nordiske samarbejde, og der er et klart behov for mere indgående at drøfte, på hvilken måde et udbygget nordisk samarbejde på området kan bidrage positivt til udviklingen i Arktis.

Til slut vil jeg kort kvittere for udenrigsministerens redegørelse om status for implementering af forslagene i Stoltenberg rapporten og Gade-/ Birkavsrappporten. De vil uden tvivl blive genstand for mere indgående drøftelser mellem udenrigsministrene og Nordisk Råd under sessionen. Ikke mindst vil det blive diskuteret, hvordan vi kommer videre med implementeringen af Stoltenbergs forslag. Jeg har i min ordførertale valgt primært at fokusere på det nordiske samarbejde. Det er ikke en taknemmelig opgave at skulle berøre tre så store områder som Norden, Østersøen og Arktis på 10 minutter, og jeg ser derfor frem til, at især Arktis og Østersøen kan drøftes mere indgående ved andre lejligheder i løbet af efteråret. Tak.

Kl. 13:35

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 13:36

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for et engageret oplæg. Jeg vil stille det samme spørgsmål til ordføreren, som jeg stillede til hr. Bertel Haarder, nemlig om den her sag med udvisning af nordiske statsborgere. Hvordan har ordføreren det med, at vi fortolker den konvention langt strammere end de andre nordiske lande og faktisk står helt alene med vores fortolkning?

Det er jo blevet et vigtigt aktuelt spørgsmål, for jeg kan forstå på redegørelsen, at det spiller ind på vores arbejde med grænsehindre, da regeringen åbenbart ikke mener, at det er noget, der skal løses i den forbindelse. Hvad mener ordføreren om det?

Kl. 13:36

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 13:36

Karin Gaardsted (S):

Tak for spørgsmålet. Det er sådan, at vi faktisk også har diskuteret lige præcis den problemstilling her for nogle få timer siden, hvor vi også vendte spørgsmålet om, hvad vi egentlig gør i den situation her. Vi mener, at vi skal finde ud af, hvor stort omfang den her ordning har på nuværende tidspunkt. Der er ingen tvivl om, at der i årene har været hjemsendelser på baggrund af den danske måde at tolke paragrafferne på. Men vi er faktisk i tvivl om, hvor meget de er i brug nu, og det ville være rart, hvis vi kunne få de tal på bordet.

Så vil jeg sige, at der nok også er en lidt forskellig måde at arbejde med de regler på i de forskellige kommuner. Jeg tror, at kommunerne tolker det lidt forskelligt, og vi skal huske, at der er forskel på, om det er loven, rammerne, der er noget galt med, eller om det er tolkningen ude lokalt, det er galt med. Men vi er bestemt indstillet på, at vi skal have kigget på den her sag.

Kl. 13:38

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og den sidste korte bemærkning til hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:38

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren. Jeg vil gerne kvittere for, at ordføreren vil være med til at kigge på det her problem. Vi har fået jo et notat, der siger, at der mellem 2004 og 2010 er blevet udvist i alt 46 nordiske statsborgere fra Danmark med den begrundelse, at de er socialt belastende og skal have vedvarende forsørgelse. Det tyder jo ikke på, at det er jordens allerstørste problem og vel næppe er det spørgsmål, der f.eks. kunne gå hen og vælte en finanslovforhandling eller sådan noget. Men jeg er glad for, at ordføreren vil kigge på det. Tak.

Kl. 13:38

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ordføreren, værsgo.

Kl. 13:38

Karin Gaardsted (S):

Jeg har også set de der tal, at det handler om under 50 personer i løbet af en årrække på 7 år eller sådan noget lignende. Det er også derfor, at jeg spørger til, hvordan det ser ud i dag, hvordan det har været i 2011, og om, hvor langt vi egentlig er her i oktober måned 2012. Så lad os tage den derfra og se, hvor stort et omfang problemet har.

Kl. 13:39

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til fru Karin Gaardsted, Socialdemokratiet. Næste ordfører er hr. Mikkel Dencker, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:39

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Jeg vil da også indlede med at sige tak til ministrene for de tre rede-
gørelser, som er udsendt. Jeg synes, det har været interessant læs-
ning. Især når man først for nylig er blevet medlem af Nordisk Råd,
er det jo en ganske god indføring i, hvad det er, der aktuelt foregår i
samarbejdet. Så det har været en helt fin måde at komme ind i det
på, altså hvad det er, man beskæftiger sig med for tiden. Det er jo
relevante problemstillinger.

For os i Dansk Folkeparti har det nordiske samarbejde en særlig
betydning, for det er i samarbejdet med de nordiske lande, at vi ser
det umiddelbare og helt naturlige samarbejde. Det skyldes, at vi i de
nordiske lande har et helt andet og mere umiddelbart fællesskab med
hinanden i kraft af vores meget nært beslægtede historie, vores vær-
dier og vores sprog. Det er et fællesskab, som jo, kan man sige, lig-
ger meget mere lige for end det samarbejde, som ellers i det daglige
fylder mest i bevidstheden, nemlig EU.

Det naturlige er da også, at det bedste samarbejde opstår mellem
dem, som kommer fra samme udgangspunkt og derfor helt naturligt
kan have glæde af hinandens selskab. Som et mundheld siger: Lige
børn leger bedst. Vores samtid er da også rig på eksempler på, at det
går skidt, når ulige parter bringes ind i et fællesskab og skal fungere
sammen. Den helt aktuelle eurokrise er jo et godt eksempel, for her
er der netop tale om, at vidt forskellige lande og økonomier er gået
sammen om at have en fælles valuta. Projektet har fra starten været
dømt til at mislykkes. Det har der været advaret om lige fra begyn-
delsen, og det var egentlig kun et spørgsmål om tid, før vi ville have
i den situation, vi er i nu.

Lige så og måske endnu mere håndgribeligt er eksperimentet
med EU-udvidelsen mod øst, hvor arbejdsmarkedene i Øst- og
Vesteuropa pludselig skulle sammensmeltes. Resultatet har vi nu. I
massive bølger er den østeuropæiske arbejdskraft strømmet til Vest-
europa, hvor man tilbyder sin arbejdskraft til en brøkdel af den løn,
som vesteuropæerne er vant til at få. Og det er endt, som vi var man-
ge der forudsagde. Dansk og vesteuropæisk arbejdskraft bliver ud-
konkurreret af østeuropæere, og arbejdsløsheden er steget markant.

Derfor er vores holdning da også, at det nordiske samarbejde er
det helt naturlige samarbejde for Danmark, og blandt de nordiske
lande er der også tale om lande, der ligner hinanden meget mere end
landene inden for rammen af EU. Derfor er vi også i Dansk Folke-
parti engagerede i at videreudvikle det nordiske samarbejde med rig-
tig mange aspekter, bl.a. er grænsehindringer et vigtigt emne for os,
og jeg kan så også høre på de andre ordførere, at man er engageret i
det. For det er den frie bevægelighed i Norden, der er en forudsæt-
ning for, at den gode udveksling, der er landene imellem, også kan
omsættes i en gunstig økonomisk udvikling til gavn for alle parterne.

Men der er altså også grund til bekymring for udviklingen i Nor-
den, for ikke på alle områder trækker landene i samme retning. Sær-
ligt Sveriges markante enegang på udlændingeområdet truer homo-
geniteten landene imellem. Sveriges enorme indvandring af menne-
sker med helt andre værdier end det, vi traditionelt forbinder med
grundlæggende værdier i Sverige og det øvrige Norden såsom demo-
krati, ytringsfrihed, respekt for individet, det personlige ansvar og
kønnes ligestilling, truer stabiliteten i første omgang i Sverige,
men også på længere sigt i det øvrige Norden. For med de åbne
grænser og den frie mulighed for bosætning landene imellem fører
Sveriges ukontrollerede indvandring også til indvandring til eksem-
pelvis Danmark. Fænomenet er jo ikke ukendt, altså at folk, som ge-
rne vil til Danmark, men som ikke kan komme det, i stedet søger til
Sverige og dermed udnytter Sverige som en trædesten til at omgå
danske regler. Dermed sættes det gode naboskab mellem Danmark
og Sverige på prøve.

I Dansk Folkeparti ser vi også med stor bekymring på den tilta-
gende antisemitisme i Sverige, primært i Malmø, hvor jødiske med-
borgere færdes med forsigtighed på grund af frykten for korporlige
overfald, og jødiske institutioner har været udsat for hærværk. Det er
uhyggeligt, at sådanne episoder finder sted, og vi kan kun på det al-
lerkraftigste opfordre den svenske regering til at slå hårdt ned på den
slags form for racisme, som det jo er, og som usvigelig sikkert er re-
sultatet af den enorme indvandring.

Et andet og mere fredsommeligt emne, som jeg alligevel også
finder anledning til at nævne i dag, er, at det desværre også trækker i
den forkerte retning, at Norge er begyndt at gå enegang og har ind-
ført told på visse varer. Det er noget lidt andet end det, jeg nævnte
før, men helt konkret trækker det jo også i en retning af, at de nordi-
ske lande ikke kommer tættere på hinanden, men desværre længere
fra hinanden. Norge har helt konkret lagt told på visse blomstertyper,
og det er jo en handelshindring. Norge vil jo stå sig godt i forhold til
vi nordiske naboer, hvis man besinder sig og igen ikke diskriminerer
eksempelvis dansk blomsterproduktion i forhold til den norske. Så
det var endnu et emne, der er værd at arbejde med inden for Nordisk
Råd.

Det arktiske samarbejde bliver også stadig vigtigere, da en større
del af Det Arktiske Hav jo bliver sejlbart, og emnet har også høj pri-
oritet for Dansk Folkeparti. For åbningen af det arktiske område
rummer i sig selv en del problematikker, som kalder på politisk stil-
lingtagen og på handling. Her tænker jeg f.eks. på helt basale inte-
resser, som hvem der skal have rettighederne til naturressourcer som
eksempelvis eventuelle forekomster af olie og gas, men også adgan-
gen til fiskeri har jo stor økonomisk betydning for de samfund, der
ligger umiddelbart op til Det Arktiske Hav.

Kl. 13:45

Også den stigende kommercielle sejlads af det arktiske område
rummer altså udfordringer for redningsberedskabet. Her tænker jeg
på, at det er blevet vældig moderne med krystogtsejls i meget
fjerntliggende og ukendte havområder. Det er jo særlig farligt, og vi
risikerer simpelt hen et nyt »Titanic«, hvis ikke der bliver fundet go-
de løsninger på, hvordan man kan håndtere det. Her vil jeg i al be-
skedenhed foreslå den ganske enkle løsning, at de her krystogtskibe
pålægges at sejle af sted parvis, så det ene skib kan hjælpe det andet,
hvis der skulle blive problemer. Det var da en fredsommelig og lo-
gisk og mindelig løsning på den problematik.

Men afsmeltningen af isen rummer også andre udfordringer for
Danmark og for det danske forsvar, når søværnet skal håndhæve su-
veræniteten på et meget større søterritorium, end det hidtil har været
nødvendigt. At det er vigtigt at være til stede, understreges af, at
man i modsat fald overlader initiativet til Rusland i al for høj grad.
Det er jo en kendt sag, at Rusland i sin egen selvforståelse stadig
væk er en stormagt og gerne vil agere, som om den var det. Derfor er

det nødvendigt, at Danmark og vores nærmeste allierede i hvert fald ikke forholder os passivt i den situation.

Når jeg taler om forsvarets rolle, kan jeg da ikke undlade at komme ind på, at vi også har vores helt eget paradoks inden for rigsfællesskabet. Grønland har jo anlagt en offensiv stil over for Danmark, hvor man taler om grønlandsk suverænitet eller selvstændighed, og at Grønland skal have eneret til naturressourcerne, og at Danmark i det hele taget skal blande sig uden om grønlandske forhold. Men når det kommer til håndhævelsen af suveræniteten for det fælles dansk-grønlandske territorium, ja, så kan danske skibe åbenbart sagtens bruges. Det er et paradoks, og jeg må minde Grønland om, at rigsfællesskabet ikke er en buffet, hvor man kan tage det, man bryder sig om og lade resten være, nej, rigsfællesskabet er et fællesskab, og der har man så valgt hele pakken til. Så må man altså tage det sure med det søde.

Med de ord vil jeg endnu en gang sige tak for redegørelserne og tilføje, at jeg da også selv glæder mig til at tage del i det sådan mere praktiske arbejde inden for Nordisk Råd i det kommende år.

Kl. 13:47

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til hr. Mikkel Dencker. Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:47

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren og tak for et indlæg i debatten.

Jeg har to spørgsmål. Jeg er sådan set enig med ordføreren i, at udviklingen i EU gør det endnu mere nødvendigt at forstærke det nordiske samarbejde. Så jeg vil spørge ordføreren, om ordførerens ønske om at styrke det nordiske samarbejde også rækker så langt, at ordføreren mener, at vi skal tilslutte os de andre nordiske landes fortolkning af den her konvention om hjemsendelse af andre landes statsborgere, altså andre nordiske landes statsborgere, hvor vi jo har fået bekræftet, desværre, at Danmark har en helt afvigende fortolkning af den konvention. Så jeg vil høre, om ordføreren er enig i, at vi bør stille os på linje med de andre nordiske lande i fortolkningen af den.

Det andet er sådan et opklarende spørgsmål, i forbindelse med at ordføreren kom med en udtalelse om, at grønlænderne opfører sig offensivt, fordi de kræver Grønlands magt over naturressourcerne. Er ordføreren ikke enig i, at det er det, der står i selvstyreloven, altså at grønlænderne har råderetten over naturen og ejendomsretten til naturressourcerne i det område?

Kl. 13:49

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og så er det ordføreren, hr. Mikkel Dencker.

Kl. 13:49

Mikkel Dencker (DF):

Jeg vil begynde i den rækkefølge, som hr. Finn Sørensen selv lagde ud med. Nu mener jeg, at regeringens fortolkning af den her aftale om udvisning af langtidssociale klienter – hvis man kan kalde dem sådan – ligger inden for rammen af den aftale, der er, altså fortolkningen af det. Jeg synes i øvrigt også, at det, at vi har det nordiske samarbejde, hvor der er fri adgang til at bosætte sig inden for det nordiske område, ikke i sig selv bør føre til, at det land, man vælger at bosætte sig i, nødvendigvis skal påtage sig sociale forpligtelser over for vedkommende til tid og evighed. Så der mener jeg, det er en rimelig praksis, vi har. Man kunne også gribe det praktisk an på en anden måde, ved at man f.eks. lavede en ordning, hvor hjemlandet eller oprindelseslandet betalte de sociale udgifter, hvis der opstod sådanne. Det kunne man jo også gøre som en mindelig løsning, det vil jeg da godt sige.

Til det andet, som hr. Finn Sørensen spurgte om, vil jeg sige, at det godt kan være, at der står sådan i selvstyreloven, men vi andre må have lov til at have en anden holdning til det. Det er jo sådan, at Danmark har brugt rigtig, rigtig mange penge på Grønland i tidens løb, og det har vi da gjort med glæde. Men vi regner da også med, at når der så kommer penge i Grønland og der bliver rigdom i Grønland, så betaler man selvfølgelig noget af det tilbage.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Det giver anledning til et nyt spørgsmål fra hr. Finn Sørensen, værsgo.

Kl. 13:50

Finn Sørensen (EL):

Tak. Til det første svar vil jeg gerne sige, at det da burde vække til eftertanke hos ordføreren, at vi er det eneste land, der fortolker den konvention så stramt. Og hvis man ønsker et nordisk samarbejde, kan det godt være, at man måske ikke er helt enig i den måde, det gøres på, men så burde man da også erkende, at man står alene med den skrappe fortolkning, og så bevæge sig i retning af de andre nordiske lande på det felt, hvis man virkelig ønsker et nordisk samarbejde.

Det sidste svar gik jo på, at jeg opfattede det sådan, at ordføreren kritiserede Grønland, fordi de ville arbejde efter noget, der klart og tydeligt er beskrevet i selvstyreloven. Og det synes jeg da bare var en lidt urimelig kritik. Altså, det danske Folketing har jo godkendt den selvstyrelov, hvor der klart og tydeligt står, at det er grønlænderne, der styrer det der med råstofferne, og så skal man vel ikke skælde dem ud, fordi de bare henholder sig til noget, der står i en fælles aftale og en fælles lovgivning. Tak.

Kl. 13:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og det er hr. Mikkel Dencker, ordføreren.

Kl. 13:51

Mikkel Dencker (DF):

Jeg vil igen starte med det her med den konvention, der skulle være inden for det nordiske samarbejde, om udvisninger af sociale klienter. En ting er, som jeg sagde før, at jeg mener, at den fortolkning, vi har i Danmark af den aftale, ligger inden for rammen af aftalen. At andre lande har lavet en anden fortolkning, er de jo i deres gode ret til, men vi har også ret til at fortolke aftalen, som vi finder det rigtig. Men som jeg sagde, kan vi også finde en mindelig løsning med en refusionsordning, sådan at hjemlandet betaler for egne borgeres sociale ydelser i andre lande. Det synes jeg egentlig også ville være rimeligt.

Til spørgsmålet om Grønland vil jeg igen gerne sige, at rigsfællesskabet er et fællesskab, det er en solidarisk foranstaltning, hvor Danmark, i kraft af at vi har haft større rigdom end Grønland i rigtig mange år, har overført betydelige summer til Grønland. Og jeg regner da med og finder det rimeligt, at hvis man kommer til penge i Grønland, så kan pengestrømmen også gå den anden vej.

Kl. 13:52

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Der er spørgsmål fra fru Sara Olsvig. Værsgo.

Kl. 13:52

Sara Olsvig (IA):

Tak til ordføreren for også i sin ordførertale at komme så meget ind på Arktis. Det er godt at høre, at der er mange partier, som synes, at det er et rigtig vigtigt emne. Det synes jeg også. Ordføreren kommer ind på det her med Grønland, og jeg er fuldt ud klar over, at ordføre-

rens parti er det parti, som stemte nej til selvstyreloven, og derfor kan der jo så stadig væk være nogen uenighed om, hvorvidt det så også skal være det, der skal være gældende, altså om fordelingen af råstofferne, hvis de kommer ind, og indkomsterne derfra skal være, som de skal være, sådan som det står i selvstyreloven. Jeg synes nu, det er en god ordning, og Danmark får derved også – i gæseøjne – nogle penge tilbage, som ordføreren talte om.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ordføreren: Hvad tænker ordføreren så om alt den tran fra hvaler, al den kryolit og alle de andre ressourcer, som Danmark jo sådan set har fået overført fra Grønland uden beregning i al den tid, Danmark har kunnet kalde det grønlandske territorium dansk? Jeg er rigtig glad for, at ordføreren taler om det her stærke fællesskab, der skal være i rigsfællesskabet, og det fælles ansvar, og der vil jeg så også høre ordføreren: Vil ordføreren være med til at arbejde for alle de mange fælles udfordringer, vi har på forsvarsområdet, og hvad angår søopmåling, udsatte grønlændere i Danmark osv.? Det er jo vores fælles ansvar, og der kunne det være godt, hvis ordføreren også ville komme ind på, om man så også vil arbejde for det i ordførerens parti.

Kl. 13:54

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak, og ordføreren.

Kl. 13:54

Mikkel Dencker (DF):

Jamen jeg vil da sige, som jeg også sagde til hr. Finn Sørensen, at jeg betragter rigsfællesskabet som et fællesskab, hvor der er en solidaritet, som går begge veje, og derfor er vi da i Dansk Folkeparti indstillet på at hjælpe Grønland med de udfordringer, der måtte være. Vi har en fælles udfordring i relation til håndhævelse af søterritoriet, som det er det danske forsvaret der står for.

Så vil jeg da også sige om det her med økonomien, at det da er rigtigt, at Danmark har haft nogle fordele af at have Grønland som en del af rigsfællesskabet, men pengestrømmen er jo også gået den modsatte vej i form af enorme bloktilskud igennem rigtig, rigtig mange år, hvilket har været med til at finansiere den velfærd, som der i Grønland. Så jeg synes, at det er en rimelig måde, det har fungeret på, og jeg synes også, at det er rimeligt i fremtiden, at pengestrømmen kan gå begge veje.

Kl. 13:55

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Den sidste korte bemærkning fra fru Sara Olsvig. Værsgo.

Kl. 13:55

Sara Olsvig (IA):

Tak, det er da godt at høre, at ordføreren er indstillet på at samarbejde om de her store emner. Kan jeg så forstå ordføreren sådan, at man fra ordførerens partis side også inden for forsvarsforliget og inden for satspuljeforhandlingerne vil arbejde for de gode forbedringer, som vi gerne ser sker både for udsatte grønlændere i Danmark og også i forhold til forsvarets tilstedeværelse i Grønland?

Kl. 13:55

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:55

Mikkel Dencker (DF):

I Dansk Folkeparti arbejder vi for alle danske statsborgere, og grønlandske borgere er også danske statsborgere, så grønlandske borgere skal have lige så meget del i og adgang til de her midler, som alle andre inden for rigsfællesskabet. Der foregår en prioritering ud fra, hvem der har mest brug for dem, og nogle gange kan det være folk

fra Grønland og andre gange kan det være folk her fra Danmark, som pengene går til. Så det er alene en prioritering ud fra, hvem der har mest brug for dem.

Kl. 13:56

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er ikke flere spørgsmål. Tak til hr. Mikkel Dencker. Værsgo til hr. Jeppe Mikkelsen, Det Radikale Venstre.

Kl. 13:56

(Ordfører)

Jeppe Mikkelsen (RV):

Tak til formanden for ordet og tillykke med debuten i formandsstolen. Jeg ved ikke, om der er en tradition med småpenge, ligesom der er, når man står her på talerstolen første gang. Men skulle det være tilfældet, har jeg lige tjekket, og jeg har kr. 5,50, dem er fru Pia Kjærsgaard velkommen til at komme ned og hente efterfølgende.

Det er jo tre vigtige områder, vi diskuterer her i dag, og til at starte med vil jeg sige tusind tak for redegørelserne. Jeg tænker, at jeg først og fremmest gerne vil lægge ud med det nordiske samarbejde. Det er ca. 1 år siden, at jeg blev medlem af Nordisk Råd, og der skal lyde en tak for det første år. Jeg er blevet væsentlig bedre til norsk og svensk. Det finske kniber det stadig en smule med, men mon ikke jeg kommer efter det på et tidspunkt.

Det nordiske samarbejde er vigtigt og foregår i dag på en lang række politiske områder: miljø og klima, arbejdsliv, erhverv, fødevarer, finans, ligestilling, kultur, uddannelse, asyl og indvandring og social og sundhed. Her sker løbende fremskridt, og det gør der, fordi vi – selv om vi er små lande – har et tæt kulturelt bånd. Vi har et sprogligt fællesskab, og vi har øje for nogle af de samme problemstillinger i den moderne verden.

De nordiske lande kan tilsammen faktisk udgøre verdens tiende- eller ellevetestørste økonomi. Derfor betyder det noget, når vi står sammen. Klima- og miljøområdet er et godt eksempel. Alle de nordiske lande har fokus på dette område og er placeret i den absolutte superliga, når det kommer til at tage hånd om sådanne problemer. Vi kender succesen fra svanemærket, som forbrugerne i de nordiske lande virkelig har taget til sig. Jeg har sågar mødt folk, som efter at have set Nordisk Råds logo har sagt: Det dér har I da stjålet fra svanemærket. Sandheden er jo nok den omvendte, men det viser noget om, at miljømærket er kendt blandt danskerne.

På klima- og miljøområdet har statsministrene det seneste år sat gang i otte konkrete initiativer. Det drejer sig bl.a. om udvikling af grønne testcentre, samarbejde om grønne tekniske standarder, grønne offentlige indkøb, nye metoder til affaldshåndtering og fremme af miljø- og klimaintegration i forbindelse med ulandsbistand. Det er altså et godt eksempel på, at det nordiske samarbejde fungerer på grund af vores mange fælles karakteristika.

Her i Danmark vil jeg gerne takke resten af den danske delegation for et godt samarbejde. Vi radikale glæder os meget over, at vi så småt er kommet i gang med arbejdet med at nedbryde grænsehindre. Allerede nu har vi et godt udgangspunkt efter den vedtagelse, som vi fik igennem før sommerferien. Vi er ligesom de øvrige partier en smule utålmodige for at komme i gang, for det er et vigtigt arbejde. Og samtidig håber vi på, at vi kan gå forrest og være rollemodel for de øvrige nordiske lande. Men vi har da også respekt for, at et sådant arbejde tager tid. Der skal koordineres meget på tværs af Slotsholmen, og bliver der ikke det, får vi heller ikke et ret godt resultat. For arbejdet skal forankres i mange forskellige ministerier for alvor at gøre en forskel. Vi håber dog, at vi snart er klar til at tage næste skridt, og jeg har en forhåbning om, at vi kan lande en bred aftale i kampen mod nordiske grænsehindre.

Derudover vil jeg sige, at jeg også ser frem til sessionen om få uger, hvor samarbejdet fylder rundt, og jeg håber, vi i det næste års tid også får et frugtbart samarbejde, hvor vi i endnu højere grad tæn-

ker over og sørger for, at vi får noget ud af de ressourcer, hvert land spytter i den nordiske kasse.

Går vi videre til Østersøsamarbejdet, må man sige, at det har været en succes. Det har naturligvis skiftet karakter gennem tiden. I dag er der større stabilitet i regionen, og næsten alle medlemmer er i dag med i enten EU- eller EØS-samarbejdet. Er der så stadig brug for et forum, hvor landene kan mødes? Det kunne man jo spørge sig selv om. Og ja, det er der. Det skyldes ikke alene det faktum, at der i et sådant forum kan være særligt fokus på lige præcis den her region, men naturligvis også, at Rusland som det eneste land i regionen ikke er med i EU eller EØS.

Jeg faldt for nylig over et forskningsprojekt, som hedder Marine Traffic Project, og som et led i deres arbejde har de en hjemmeside, hvor man live kan gå ind at følge skibstrafikken i hele verden. Det gjorde jeg, jeg fandt kortet frem og zoomede ind på Østersøen. Og det kan jeg faktisk godt anbefale at man gør, for det er meget imponerende at se, hvor megen trafik, der faktisk er gennem de danske farvande og gennem det øvrige Østersøen. Det vidner jo om mulighederne for vækst i regionen og mulighederne for samarbejde, men det vidner selvfølgelig også om behovet for et fælles beredskab i forhold til skibsforslis og potentielle olieudslip som følge heraf. Så der er fortsat behov for Østersøsamarbejdet, men det er naturligvis vigtigt, at vi hele tiden tilpasser det til de nye udfordringer, som opstår i regionen.

Kl. 14:01

Så vil jeg komme ind på Arktis. Det er naturligvis et emne, som også er blevet drøftet i Nordisk Råd, og rådet er et godt organ, for på det her område har vi også mange fælles ønsker om en stabil og miljøvenlig udvikling med respekt for de oprindelige folk. Fra radikal side er vi glade for, at Arktisk Råd har fokuseret særligt på Search and Rescue, det, vi også kalder for SAR-samarbejdet, fordi sådan et samarbejde på tværs af landene er vigtigt, for selv om det er multilateralt, er det stadig væk en gigantisk opgave at sikre det gigantiske arktiske område.

Personligt kan jeg jo ikke lade være med at tænke på, hvis en ulykke som den i Italien med krydstogtskibet »Costa Concordia« var sket i arktisk farvand. Jeg tror, det var lidt over 30 mennesker ud af de ca. 4.000 passagerer, der desværre døde i Italien, men jeg tror, uden at være ekspert på området, at tabstallet havde været mange, mange gange større, hvis det samme var sket f.eks. nær Grønland. Derfor er det vigtigt, at vi forbedrer SAR-samarbejdet, og vi glæder os fra radikal side over, at der er kommet den første juridisk bindende aftale inden for Arktisk Råd, som forpligter landene til at samarbejde. For nylig så vi en af de første frugter, der blev høstet af dette samarbejde, nemlig en stor fælles øvelse, som blev foretaget her i september.

Ud over SAR har man også styrket fokus på en eventuel oliekatastrofe i Arktis, og det kan vi også fra radikal side kun rose, da det er vigtigt, at vi værner om regionens sårbare og unikke natur.

Sidst, men ikke mindst vil jeg gerne fra radikal side understrege, at vi har et klokkeklart ønske om, at hele rigsfællesskabet inddrages, når det kommer til Danmarks fremtidige gøren og laden i Arktis. Vi har en fælles strategi for kongeriget, som vi er glade for, og det er vigtigt, at både Færøerne og Grønland inddrages tæt i de beslutninger, som træffes fremadrettet. Det vil jeg gerne understrege.

Jeg vil slutte af og sige tak for redegørelserne til ministeren for nordisk samarbejde og til udenrigsministeren. Vi er fra radikal side godt tilfredse med det år, der er gået, og vi glæder os til det næste. Tak for ordet.

Kl. 14:03

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til hr. Jeppe Mikkelsen.

Jeg skal måske lige anføre, at traditionen er: Jo mindre mønt, jo større anerkendelse. Sådan er det her i Folketinget.

Så er der en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:03

Finn Sørensen (EL):

Jamen så er jeg da glad for, at jeg ikke har penge med, for større anerkendelse kan man vel så ikke få. Tak til ordføreren for et energisk oplæg – det er jo dejligt med det her, at vi er så enige om så mange ting. Ordføreren har nok gættet, at jeg også lige vil spørge om det her lille problem – for det mener jeg virkelig det er, altså i omfang, men politisk og ideologisk et stort problem – at vi ikke i Danmark kan finde ud af at fortolke den her konvention om hjemsendelse af hinandens borgere på samme måde som de andre nordiske lande.

Så jeg vil gerne høre, hvad ordføreren mener om det problem.

Kl. 14:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak, ordføreren.

Kl. 14:04

Jeppe Mikkelsen (RV):

Jeg tror, at vi er meget enige med hr. Finn Sørensen og Enhedslisten på det punkt, at vi gerne så en anden praksis.

Kl. 14:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ikke flere bemærkninger fra hr. Finn Sørensen?

Kl. 14:04

Finn Sørensen (EL):

Ikke andet end at jeg så bare gerne vil takke for det klare svar og se frem til et godt samarbejde om det her og på det her punkt, i hvert fald med Det Radikale Venstre. Tak.

Kl. 14:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til hr. Jeppe Mikkelsen, Det Radikale Venstre. Den næste ordfører er fru Lisbeth Bech Poulsen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:04

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Tillykke til fru Pia Kjærsgaard med den nye post.

Jeg står her i dag i stedet for fru Anne Baastrup, som desværre er forhindret i at være her, men trods det, at jeg ikke er ordfører på området eller medlem af Nordisk Råd, så ligger det nordiske samarbejde og værdifællesskab mig rigtig meget på sinde.

Vi har jo gennem historien ofte følt os som svenskere og nordmænd – og de har følt sig som danskere – når vi har været i kriser, der har bragt os tættere sammen, senest jo, desværre, sidste sommer, da der var et terrorangreb på Utøya og i Oslo i Norge, hvor jeg tror de fleste følte sig som nordmænd og havde dyb medfølelse med nordmændene i den situation. Det værdifællesskab kommer jo nok af, at vi ligner hinanden meget, vores sprog, vores kultur, vores politiske samfundsmodeller ligner hinanden, så der er et stort værdifællesskab, og det er det, som det nordiske fællesskab er baseret på.

Vi står midt i en økonomisk krise, og vi har en kæmpe opgave med at løse de problemer, som skyldes klimaforandringer, der forekommer, på grund af at vi simpelt hen ikke passer godt nok på vores klode. Der har kort sagt aldrig været mere brug for, at vi står sammen i et stærkt fællesskab. Derfor støtter vi i SF fortsat varmt det nordiske samarbejde.

I Danmark gør vi, hvad vi kan, for at komme ud af den økonomiske krise og for at løse klimaproblemerne, men vi kan ikke gøre det alene. Derfor er vi også glade for, at redegørelsen om det nordiske samarbejde har fokus på netop de problemstillinger og på at styrke samarbejdet mellem de nordiske lande.

Et vigtigt skridt i det videre samarbejde er at komme så mange grænsehindringer til livs som overhovedet muligt, som det også er blevet sagt heroppefra tidligere i dag. Det skal være let for enhver borger i Norden at bevæge sig frit uden besværlige hindringer. Især på arbejdsmarkedet og socialområdet kan vi med glæde konstatere, at der er blevet gjort en stor indsats for netop dette, og en ekspert-gruppe har afleveret en rapport med 35 konkrete eksempler på grænsehindringsproblemer og løsningsforslag hertil, som socialministrene har besluttet at gå videre med.

Grøn vækst har også en helt central rolle i ministerens redegørelse. Det er en hjertesag for SF, så vi er selvsagt meget tilfredse med dette. Samarbejdet om testcentre for grønne løsninger, forskning inden for grøn vækst og finansiering af grønne investeringer og virksomheder er bare noget af det, der er på dagsordenen. Ikke nok med at vi ved, at det kan være et skridt hen imod at aflevere en renere verden til vores børn og børnebørn, vi skaber også job.

Det har længe været denne regerings og i særdeleshed SF's politik, at Danmark skal være et af de fremmeste lande i verden inden for grøn energi og grønne job. Det er dejligt, at vi ikke er alene om den målsætning.

Ligeledes læser jeg med stor glæde, at vi arbejder for at komme skatteunddragelse til livs. Der er lavet aftaler med 40 lande om informationsudveksling. Alle, der arbejder i Danmark, skal naturligvis efter gældende skatteregler betale skat. Vi skal ikke snydes af grådige mennesker, der nyder godt af vores velfærdssamfund, men som ikke vil betale til det.

Det står klart, at vi i de nordiske lande står over for mange af de samme udfordringer, og vi har meget ens udgangspunkter for at løse de udfordringer. Udover økonomiske problemer og klimaproblemer kæmper vi i Norden også den samme kamp for ligestilling. Det er lige meget, om det er ligestilling på arbejdsmarkedet og uddannelsesområdet, eller om det er ligestilling mellem etnicitet og køn. Her bliver der også gjort en stor indsats.

Vi er også meget ens, når det kommer til, hvordan vi skal konkurrere på det globale marked. Jeg har allerede nævnt, at vi skal være førende inden for at skabe grønne job og grønne løsninger. Derfor er forskning og uddannelse også utrolig vigtigt for alle lande i Norden, Danmark inklusive. Så det er åbenlyst vigtigt, at der også på det punkt bliver gjort noget, hvilket også tydeligt fremgår af det der gør.

I SF er vi meget tilfredse med redegørelsen og ser frem til et fortsat stærkt og udbytterigt samarbejde i Norden.

Med hensyn til samarbejdet i Østersørådet ser vi i SF med stor alvor på Østersøens havmiljø. Selv om der er identificeret forbedringer af havmiljøet, er der stadig områder, der er plaget af iltsvind og forurening. Det er derfor yderst vigtigt, at man i HELCOM, altså Helsingforskommissionen, fortsætter beskyttelsen af Østersøens havmiljø. Derfor er vi glade for, at det danske HELCOM-formandskab vil fokusere på bl.a. en vidensopbygning vedrørende maritimt affald.

Dernæst er det glædeligt, at der også i Østersøamarbejdet er stort fokus på energidagsordenen. I SF kan vi kun støtte det. Vindkraft, udbygning af elinfrastruktur, naturgas, fjernvarme osv. – det er alt sammen af yderste vigtighed.

Kl. 14:09

Vi vil i SF også gerne påpege vigtigheden af den begyndende indsats, der bliver gjort mod human trafficking. Det er et helt reelt problem, og det er forfærdeligt for alle, det går ud over. Derfor er jeg glad for det danske tilsagn om at yde et bidrag på 200.000 kr. til et projekt vedrørende menneskehandel. Vi tror på, at vi i fremtiden kan gøre endnu mere ved problemet.

Til sidst vil jeg på vegne af SF gerne bifalde, at der bliver gjort en indsats for den nukleare og radiologiske sikkerhed. Det tegner godt, at man forsøger at styrke praksis for bistand i nukleare og radiologiske ulykkestilfælde. Alle lande omkring Østersøen kan blive påvirket af sådanne ulykkestilfælde, lige meget om det sker i ens

egen baghave, eller om det sker i et naboland eller et land i den umiddelbare nærhed. Derfor er det også godt for Danmark.

Hvad angår den arktiske redegørelse, vil jeg sige følgende: Vi har alle en forpligtelse til at gøre en indsats mod afsmeltningen af is på Arktis. Vi ser Arktisk Råd som en vigtig og central aktør på lige præcis det område. Problemerne i Arktis er så store, at intet land kan klare dem alene. Arktis er uomtvisteligt et kæmpe område, og derfor er der brug for samarbejde for at øge sikkerheden for skibsfarten. Vi er derfor i SF glade for, at der bliver taget skridt i denne retning.

Vi støtter fuldt, at der skal være bedre koordination og kommunikation, hvilket en øvelse med et simuleret krydstogtskibsforlis tydeligt viste, som De Radikales ordfører også var inde på. Det er vigtigt, at der bliver lavet en praksis for søredning, som der er lagt op til med SAR, og ydermere er vi glade for, at Danmark arbejder aktivt med søopmåling af de grønlandske farvande, da det vil skabe større sikkerhed for søfarten.

Vi er også rigtig glade for Europa-Kommissionens tilsagn om, at Arktis er helt central i forhold til bekæmpelsen af den globale opvarmning, og at EU derudover har en helt reel interesse i Arktis som hovedmodtager af varer og råstoffer fra Arktis. Det er glædeligt, at EU på den baggrund ser interesse i og mulighed for at engagere sig i Arktis.

Jeg vil også gerne fremhæve den taskforce, der skal bekæmpe og forebygge olieforurening, og i den forbindelse udtrykke håb om, at der kan forhandles en aftale på plads. I den forbindelse er det værd at lægge mærke til, at Danmark, Norge og Canada på baggrund af et forslag i IMO har igangsat forhandlinger om obligatoriske regler, der skal sikre Arktis' sårbare miljø og menneskeliv.

Til sidst vil jeg på SF's vegne udtrykke min store glæde ved, at der i regeringen er blevet taget initiativ til at inddrage civilsamfundet i spørgsmålet om Arktis. Det er ikke kun på det øverste politiske niveau, at der er nogle, der interesserer sig for emnet, og derfor er det godt, at Arktisk Forum er oprettet med det mål at inddrage ngo'er, tænketanke osv. Det er vigtigt, at alle, der har en holdning hertil, bliver hørt, og det åbner dette forum op for.

Kl. 14:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til fru Lisbeth Bech Poulsen, Socialistisk Folkeparti. Og så er det hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 14:12

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak til formanden. Allerførst tak til samarbejdsministeren og udenrigsministeren for de grundige redegørelser. De vidner jo om, at der foregår et stort stykke arbejde i begge ministerier på det her område, altså også på det her område, undskyld, for ellers kunne det misforstås.

Det er også glædeligt at se, at vi faktisk er meget enige, både om den strategi, der skal følges på de tre områder, vi snakker om her i dag, og i næsten alle tilfælde om de konkrete initiativer. Men nu er det jo ikke nogen roseklub, vi skal videre, og derfor har jeg nogle kommentarer til punkter, hvor vi ikke er helt enige, eller hvor jeg mener at der kan gøres mere, end der bliver gjort.

Først gælder det budgetforhandlingerne. Jeg må sige, at jeg er skuffet over forløbet af disse forhandlinger og heller ikke glad for den kurs, den danske regering har fulgt. Jeg kan ikke se fornuften i et grønthøsterkrav om en besparelse på 10 pct. eller for den sags skyld de 5 pct., man er landet på, uanset om det så går hurtigt eller langsomt. Grønthøstermetoden er jo sådan en finansministermåde at spare på, og al erfaring viser, at den faktisk ikke er særlig intelligent. Man risikerer at presse uhensigtsmæssige besparelser igennem, som modarbejder de erklærede målsætninger, i det her tilfælde vores fælles målsætning om at styrke det nordiske samarbejde – en målsæt-

ning, som jo er udtrykt meget klart i regeringsgrundlaget og i samarbejdsministerens redegørelse.

Jeg synes heller ikke, det er godt, at den danske regering har indtaget en så stejl holdning i budgetforhandlingerne, at man ligefrem skulle igennem et egentligt sammenbrud og frost på bilhåndtagene, før der kunne findes en løsning. Jeg mener, at man skal passe på med at misbruge vetoretten. Det kan give bagslag, og det kan komme til at ramme områder, hvor vi ellers alle her i Danmark er enige om at det vil være uheldigt at spare. Og for ikke at give de andre samarbejdsministre gode ideer vil jeg selvfølgelig undlade at nævne, hvilke der kunne blive ramt. Men det vil jo nok ikke være nogen uventet reaktion, hvis lande, der dybest set er modstandere af besparelserne, kommer med forslag om besparelser på områder, som rammer den part, der er mest ivrig efter at spare.

Jeg har sagt i delegationen, og det vil jeg gerne gentage: Enhedslisten er ikke modstander af, at der spares på Nordisk Råd. Vi mener, at den bedste løsning havde været, at vi fortsatte med et uændret budget. Det gør vi så i 2013, og heldigvis for det, men også længere frem, vel vidende at det også på sigt vil være en besparelse at køre med et uændret budget, men dog på en langt mere fornuftig måde, fordi det vil give alle parter, herunder delegationen, altså den danske, ro til en ordentlig og konkret diskussion af, hvor der eventuelt kunne være noget overflødigt fedt, der kunne spares væk til fordel for en styrkelse af de fælles aktiviteter, som vi ellers er enige om at vi har så hårdt brug for at styrke.

Jeg er også lidt skuffet over, at vi ikke er nået længere i vores arbejde med at afskaffe grænsehindre. Der er sikkert nogle gode forklaringer med hensyn til arbejdspress, og ministeren behøver ikke at tage det personligt, men jeg tror, at vi alle sammen havde sat næsen op efter, at vi kunne indgå en forpligtende aftale mellem regeringen og det danske Folketing inden sessionen i Finland, så vi kunne vise de andre nordiske lande, at vi tager det alvorligt. Efter hvad man hører fra kollegaerne i de andre nordiske lande, er der nok brug for, at et af landene tager førertrøjen på og får sat skub i processen – og bortset fra at sådan en trøje i sagens natur er gul, synes jeg, det kunne være dejligt, hvis Danmark spillede den rolle. Men det kan jo nås endnu, for jeg kan forstå, at der arbejdes på højtryk på at skrive et udkast til den forpligtende aftale, og at vi når at få et forhandlingsmøde inden sessionen. Det skulle vel også være tilstrækkeligt, hvis vi er enige; så hvor svært kan det være?

Der er så lige et enkelt punkt, vi også har drøftet her i dag, som vi skal have på plads – måske er der flere, det ser vi, når udkastet kommer – og det er jo spørgsmålet om hjemsendelse af de nordiske statsborgere, som vi har fået nogle meldinger om her. Jeg synes ikke, at vi skal gøre det til et formelt spørgsmål om, om det er en grænsehindring eller ej. Jeg synes, at vi skal holde os til sagens kerne, som er, at det da er dybt pinligt, at vi hjemsender nordiske statsborgere på det grundlag og med henvisning til, at de er en social belastning, og at de har brug for vedvarende forsørgelse. Altså, det er pinligt, når man ser på, at udgiften er så lille, at den dårligt kan registreres på det danske husholdningsbudget.

Men jeg synes, at det grundlæggende er – for der er også en aftale, og der er nogle fortolkninger – at det er uholdbart, at Danmark fastholder en helt afvigende fortolkning af den nordiske socialkonvention, og at vi er det eneste nordiske land, der hjemsender nordiske statsborgere ud fra den fortolkning, vi bruger.

Kl. 14:17

Vi nærmer os jo sessionen for Nordisk Råd, og derfor vil jeg lige henlede opmærksomheden på et par vigtige spørgsmål, som vi har drøftet i Den Venstresocialistiske Grønne Gruppe, og et par af de medlemsforslag, vi har til sessionen.

Det ene er spørgsmålet om social dumping, hvor vi har et forslag, der lægger op til et langt tættere og mere effektivt samarbejde mellem de nordiske lande på det område. Vi er jo fuldt ud klar over, at

der allerede foregår et arbejde her – og det er vi glade for – på baggrund af en god rapport, som blev udgivet i 2010, som samarbejdsministeren også refererer til.

Det har så været brugt som begrundelse for, at man i Velfærdsudvalget ikke ville støtte vores forslag. Men der vil jeg jo henlede opmærksomheden på – det forstod de ikke helt i Velfærdsudvalget, så nu prøver jeg her – at det hidtidige arbejde i Nordisk Råd om det jo har handlet om, hvordan man bedre kunne integrere udenlandske arbejdere i det nordiske samfund, så man undgik eksklusion af disse mennesker, og det er jo fint nok.

Men Den Venstresocialistiske Grønne Gruppens Forslag handler altså om, hvordan vi på mange planer i fællesskab kan dæmme op for, at social dumping overhovedet forekommer. Det er der også et fokus på i alle nordiske lande, jo ikke mindst i Danmark og Norge, så der er nogle erfaringer og nogle politikker, som vi hver især forsøger at anvende. Vi er altså overbeviste om, at vi på dette område kunne nå meget bedre resultater sammen end hver for sig, når man tager i betragtning, at alle nordiske lande er under et voldsomt pres på grund af misbrug af udenlandsk arbejdskraft, som jo fører til forringede løn- og arbejdsvilkår, manglende skatteindtægter og underminering af velfærdsstaten osv. Jeg håber derfor, at de danske medlemmer af Nordisk Råd vil studere vores forslag grundigt og evt. finde på at støtte dem på sessionen.

Det gælder også vores forslag om anerkendelse af Palæstina. Det er helt uforståeligt for os, at præsidiet på sit møde i Göteborg i september fuldstændig afviste at behandle det forslag – så vidt jeg kan forstå med en formel begrundelse om, at det er et udenrigspolitisk spørgsmål. Og der har jeg altså sat et udråbstegn, for det er jo en lidt mærkelig begrundelse, når man tænker på, at vi i foråret havde en mini-session i Nordisk Råd, der udelukkende handlede om Arktis, og hvis det ikke er udenrigspolitik, så ved jeg ikke rigtig, hvad det er.

Jeg vil derfor håbe, at man kommer til besindelse, og at vi kan vinde støtte til vores forslag og til en anerkendelse af Palæstina. Jeg skal for god ordens skyld nævne, at forslaget jo bygger på den internationalt anerkendte forestilling om en tostatsløsning. Det vil sige, at forslaget jo ikke sætter spørgsmålstejn ved anerkendelsen af staten Israel. Der er nogen, der siger, at vi skal tage det roligt og ikke ødelægge fredsprocessen. Til det er der jo bare at spørge: Hvilken fredsproces? Som Den Venstresocialistiske Grønne Gruppe ser det, er der nogen, der misbruger vores tålmodighed, og jeg vil gerne sætte navn på, nemlig den israelske regering, der fuldstændig i strid med international lovgivning fortsætter med sin bosættelsespolitik med ulovlig annektering af palæstinensisk jord og fordrivelse af palæstinensiske familier fra deres gårde og boliger. Hvis vi venter længe nok, er der ikke noget grundlag for en palæstinensisk stat, og det er da i hvert fald i modstrid med dansk udenrigspolitik.

Hvad angår Østersøsamarbejdet, vil jeg hæfte mig ved arbejdet i specialgruppen vedrørende menneskehandel. Også her har vi et voksende problem på baggrund af stigende materiel nød i en række lande og stadig mere åbne grænser. Derfor er det et meget vigtigt stykke arbejde, der gøres i denne arbejdsgruppe.

Jeg vil derfor henlede opmærksomheden på ... (*Ordføreren får et glas vand af en folketingsbetjent*) Mange tak, kunne man høre, at jeg var tør i halsen? Det er simpelt hen en guds gave at have sådan nogle gode embedsmænd. Tak for det.

Jeg vil derfor henlede opmærksomheden på, at arbejdsgruppens mandat udløber med udgangen af juni 2014. I sin redegørelse anerkender samarbejdsministeren, at der er behov for et bredere finansieringsgrundlag, hvis det ikke skal gå ud over aktiviteterne. Så jeg vil håbe, at den danske samarbejdsminister vil bidrage aktivt til, at vi finder en god løsning på det, så det vigtige arbejde kan fortsætte og selvfølgelig også, at det danske Folketing bakker op om det.

Til sidst nogle ord om det arktiske samarbejde. Også her har vi jo en fælles vedtaget strategi, der er en rigtig god ramme for vores arbejde, men der er også brydninger, hvilket jo er naturligt nok, når man ser på den voksende strategiske betydning, som hele det arktiske område får i disse år.

Som medlem af Færø- og Grønlandsudvalget har jeg haft lejlighed til at besøge de to lande her i sommer. Det har været yderst lærerige besøg, der også giver inspiration til det, vi drøfter i dag. En af de ting, jeg lærte, er, at det danske forsvar gør et kæmpe stykke arbejde i dette store område for at håndhæve dansk suverænitet, hjælpe med redning af menneskeliv og hjælpe til ved miljøkatastrofer. Og så skal vi vel også lige sige overvåge, om fiskeripolitikken nu bliver overholdt, for der er mange pirater til søs, hvis man kan sige det på den måde.

Det hænger jo også sammen med vores arktiske strategi. Det er jo et grundvilkår, at hvis man vil gøre sig gældende i et samarbejde, så er man også nødt til at gøre sit hjemmearbejde, nemlig de opgaver, jeg lige har nævnt.

Kl. 14:22

Det kan jo lyde underligt, at det skal komme fra en repræsentant for Enhedslisten, men efter at have set det med egne øjne, er jeg da kommet i tvivl, om der nu også er tilstrækkelige ressourcer til at løfte den kæmpe opgave i det vidtstrakte område.

Et enkelt eksempel på det fik vi, da vi besøgte Luftgruppe Vest i Kangerlussuaq. De sagde det meget diplomatisk, for de er embedsmænd, så de skal sige de sådan, men de sagde: De ca. 10 dage om måneden, hvor vi har Challenger-fly til rådighed, er vi i stand til at redde liv – punktum. Begrundelsen er jo, at det her fly er udstyret med alt muligt isenkram og elektronik, som fra mange kilometers højde kan finde en forulykket jollefører, der er ved at fryse ihjel på en isflage.

Min konklusion var, at i månedens andre 20 dage, hvor de ikke har det fly, går der liv tabt. Det er jo nok værd at overveje – og nu taler jeg ikke om en kæmpe bevilling til en masse fly – om man kunne udnytte materiellet mere hensigtsmæssigt, f.eks. ved at lade være med at bruge dette fly til VIP-flyvninger, hvor det meste af indmaden skal pilles ud til fordel for bløde læderstole, for der har vi jo ligesom svaret, nemlig at i den tid redder man ikke liv.

Nu er Enhedslisten jo af gode grunde ikke med i forsvarsforliget, men jeg vil da gerne give forligspartierne den gode idé, at de finder ud af at bruge nogle færre penge – helst slet ikke nogen – på at føre krig mod lande, der aldrig har angrebet Danmark, og nogle flere penge på at løse vigtige opgaver som overvågning, søredning og beredskab til bekæmpelse af miljøkatastrofer.

Afslutningsvis vil jeg henlede opmærksomheden på en nylig afholdt konference i Anchorage med deltagelse af parlamentarikere fra det arktiske stater, hvor jeg havde den store glæde at være med. Jeg synes, det var en rigtig god konference med en dejlig uformel stil, hvor der blev gået til stålet i debatterne, men hvor det også i forlængelse af konferencen lykkedes at blive enige om en vældig god udtalelse fra den stående komité for parlamentarikere i Arktis.

Der er mange gode pointer i den udtalelse, og jeg håber, at alle vil studere den grundigt. Jeg vil især hæfte mig ved to ting.

Den første er en klar udmelding om, at Arktisk Råd skal nå frem til en traktat mellem de otte arktiske stater, som kan føre til vedtagelse af bindende aftaler – altså legally binding agreements, som der står – på de mange områder, hvor der er behov for det. Der bliver nævnt forskning, uddannelse, turisme og miljøbeskyttelse.

Her var der på konferencen især opmærksomhed på den meget alvorlige miljøtrussel i de arktiske farvande, nemlig faren for et større olieudslip som følge af havari af et af de mange og stadigt flere tankskibe, der efterhånden sejler rundt i de egne som følge af, at isen forsvinder. En oliekatastrofe er i sig selv slem, men forestil jer et større olieudslip, der finder sted sidst på efteråret, hvor isen har lagt

sig i et stort område. Det vil betyde, at det udslip først kan bekæmpes engang til foråret, når isen er væk igen, og det er kun fantasien, der sætter grænser for, hvilke skader på livet i havet der er sket i den mellemtiliggende tid.

Det andet vigtige signal fra konferencen var et signal om, at vi er parate til at tage imod flere observatører i Arktisk Råd. Ja, det er vi, men komiteen understreger, at det ikke må ske på bekostning af den nuværende kompetence og magtfordeling i Arktisk Råd. Vi må holde fast i, at det er de otte medlemmer af Arktisk Råd, der bestemmer. Vi må især holde fast i, at der ikke sker en tilsidesættelse eller svækkelse af de oprindelige folks rolle i Arktisk Råd.

Det er enestående og enestående godt, at de oprindelige folks organisationer er med ved bordet. Det må der ikke pilles ved. Derfor er jeg også meget glad for, at det allerførste punkt i komiteens anbefalinger er, at vi skal udvikle den arktiske region med menneskelige hensyn i fokus og med det formål at styrke menneskerettighederne.

Vi skal jo hele tiden huske på, at der altså bor mennesker i det arktiske område, at udviklingen skal foregå på deres præmisser til gavn for deres velfærd og ikke af hensyn til olie- og mineselskaber. Derfor vil jeg også håbe, at vi kan bruge Nordisk Råd til at sætte FN-deklarationen om de oprindelige folks rettigheder højere op på dagsordenen. Det kommer vi også til at diskutere på sessionen i Helsinki lige om lidt på baggrund af et forslag fra Den Venstresocialistiske Grønne Gruppe. Tak for ordet.

Kl. 14:26

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til hr. Finn Sørensen. Fru Karen Ellemann, Venstre, for en kort bemærkning.

Kl. 14:26

Karen Ellemann (V):

Tak for det. Tak for talen. Ordføreren kom vidt omkring, kan man måske roligt sige, og det, jeg gerne vil stille spørgsmål om, er budgetprocessen. Jeg er noget forundret over, at ordføreren betragter det som en dårlig proces, at Danmark, og at man fra dansk side, både fra regeringens side og fra delegationens side, har støttet ministeren i det arbejde, der har handlet om at få målrettet pengene, således at vi nu også får den her berømte nordiske merværdi ud af de trods alt pæne beløb, der bruges på nordisk samarbejde. Er ordføreren ikke enig i, at det sådan set var de konklusioner, som vi har draget, både i delegationen og også givet ministeren mandat til?

Kl. 14:27

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:27

Finn Sørensen (EL):

Så må jeg indrømme, at jeg ikke helt genkalder mig diskussionerne. Hvis det kun var de ord, som fru Karen Ellemann brugte, så havde det nok været nemmere. Men det har jo været hægtet op på et meget bastant krav om en besparelse på 10 pct., og det er det, jeg i delegationen har taget afstand fra og sagt det, som jeg også sagde i min ordførertale – og jeg vil gerne holde fast i det, jeg har sagt i min ordførertale – nemlig at jeg synes, det er en u hensigtsmæssig måde at spare på. Man bør konkret diskutere i delegationen og i Nordisk Råd i bred forstand, hvor det er, vi gerne vil spare, så vi alle sammen ved, hvad konsekvenserne er af at spare. Den linje, man fører, er den, jeg benævner som grønthøstermetoden, som jo betyder, at man så er kommet igennem med en 5-procents-besparelse, og det er jeg så glad for, for så er den ikke så stor som det, der blev lagt op til. Men det er da bedre at starte i den anden ende og diskutere, hvor det helt konkret er, vi mener, der er noget overflødigt fedt og så kigge på det. Og så ikke nødvendigvis spare pengene, det har jeg heller ikke givet ud-

tryk for vi syntes var en god idé – tværtimod. Lad os få en diskussion af, hvor vi kan spare, f.eks. på administrationen, hvilket vi også har været åbne over for, altså en konkret snak om, hvad konsekvenserne er, og så en drøftelse af, om vi eventuelt kunne bruge nogle af pengene til at styrke de aktiviteter, vi gerne vil styrke.

Kl. 14:28

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Fru Karen Ellemann.

Kl. 14:28

Karen Ellemann (V):

Som jeg hører ordførerens svar, er det lidt svært at blive klog på, hvorvidt der reelt fra Enhedslistens side er en opbakning til både regeringen og faktisk også delegationen, når det handler om at rette pengene derhen, hvor det reelt giver den nordiske merværdi. Der har været diskussioner om, hvorvidt der er overflødig fedt, som ordføreren også selv påpeger det, eksempelvis på administrationsomkostningerne. Er det at sætte rammen og tale om en besparelse, det være sig 10 eller 5 pct., i ordførerens optik nødvendigvis en grønthøster, og er det mærkværdigt, at man også på Nordisk Ministerråds budget taler om besparelser i en tid, hvor statsbudgetterne i rigtig mange lande er alvorligt udfordret?

Kl. 14:29

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak, og ordføreren.

Kl. 14:29

Finn Sørensen (EL):

Tak for spørgsmålet og kommentarerne. Jeg synes da, at ordføreren skal høre, hvad jeg siger. Jeg siger det samme, som jeg også har sagt i delegationen. Enhedslisten mener, at den bedste løsning vil være, at vi kører videre med et uændret budget, vel vidende at det på sigt også vil give nogle nedskæringer. Det er det, jeg har sagt i delegationen, og det er det, jeg har sagt her fra talerstolen. Dermed har jeg også sagt, at vi ikke synes, at det er nogen god løsning, man har fundet, og at vi heller ikke var enige i, at man skulle gå frem med et krav om 10 pct. Så der er sådan set ikke noget nyt i det.

Kl. 14:30

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Så siger jeg tak til hr. Finn Sørensen. Så er det hr. Sjúrdur Skaale for en kort bemærkning.

Kl. 14:30

Sjúrdur Skaale (JF):

Tak for det. Tak for en fin og engageret tale. Jeg er helt enig, når det gælder Nordisk Råd; pengene kan helt sikkert fokuseres bedre, så der kommer mere ud af det, end der gør i dag. Jeg sidder selv i Nordisk Råd, og der er en del flæsk, som ordføreren sagde, som kan skæres helt væk.

Når det gælder det arktiske, sagde ordføreren, og jeg er meget enig, at man skal tage hensyn til at sikre medbestemmelse til de samfund og de befolkninger, som bor i Arktis. Det gælder selvfølgelig også Danmarks rolle. Danmark er jo en arktisk stat på grund af Færøerne og Grønland, ellers var det ikke en arktisk stat, så var det ikke så aktuelt.

Hvad synes ordføreren om, at man har ændret betegnelsen for kongeriget Danmark? Den var jo før i arktisk regi Denmark, Greenland and Faroes. Nu har man ændret det til kingdom of Denmark. Jeg synes, at det første gav et signal om, at man tænkte på regionerne. Det andet giver et signal om, at man tænker på et statsligt samarbejde.

Kl. 14:31

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 14:31

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for spørgsmålet og også tak til ordføreren for, at han gør mig opmærksom på den sproglige ændring, som jeg simpelt hen ikke har hæftet mig ved. Så det bliver jo bare et umiddelbart svar.

Jeg synes da ikke, at det klinger godt, at man ændrer det til kongeriget Danmark, når man tidligere har haft en formulering, som gav et langt bedre signal om, at vi er der sammen. Og den gamle formulering var vel egentlig også meget mere i overensstemmelse med den formulering, vi bruger herhjemme. Hvis man endelig skal holde sig til den sprogbrug, vi bruger herhjemme, hedder det jo rigsfællesskabet. Det er da det et godt ord, det der med fællesskab er da godt.

Så jeg siger tak for, at jeg blev gjort opmærksom på det. Jeg ved ikke, hvornår vi får lejlighed til at stille ændringsforslag til, hvad man kalder det, men det var da værd at overveje.

Kl. 14:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til hr. Finn Sørensen, så kan han godt gå ned fra talerstolen. Værsgo til hr. Villum Christensen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 14:32

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tillykke til formanden. Jeg vil gerne takke for nogle gode redegørelser og kort fremhæve de indsatser, som vi især finder nyttige.

Noget af det mest slående er nok, at det nu ser ud til, at arbejdet med grænsehindringer er kommet ind i en mere konkret og forpligtende fase. Ved at sikre den frie bevægelighed, vil den berømte merværdi for de nordiske lande fremkomme helt af sig selv. Et marked på 25 millioner forbrugere vil altid være interessant, når vi blot i fællesskab sætter fokus på ikke at spænde ben for os selv mere end højst nødvendigt. Og det er der jo gjort rigtig meget konstruktivt for ikke sker, især synes jeg, at man kan fremhæve skatteområdet.

De fællesnordiske værdier, herunder tillidsnormer, bør og skal gøre det lettere at skabe relationer både i forbindelse med forståelsen for vores miljø og velfærdssystemer og også i forbindelse med den måde, vi kigger ud i verden på. Vi synes også, at det er særdeles positivt, at det nordiske samarbejde i stadig højere grad kigger mod nord og plejer arktiske interesser, også i forbindelse med udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

Man skal være både blind og døv, hvis man ikke kan se, at en involvering og større parathed til at indfange udfordringerne i Arktis alt andet lige er mindst lige så påkrævet som at involvere sig i langvarige og mere eller mindre uløselige konflikter i meget fjernere egne.

Arktis er og bliver et nordisk nærområde og skal behandles som et sådant, også selv om der er tale om store arealer, som ikke engang er opmålt, men det er der jo ekstremt stor opmærksomhed på i øjeblikket.

Vi påskønner generelt det paradigmeskift, hvilket også afspejler sig i forsvarsforhandlingerne, som pågår lige præcis nu. Vi ser meget gerne, at det nordiske forsvarssamarbejde udbygges yderligere og får sin egen mere selvstændige platform i Nordisk Råd.

Alle de nordiske lande har meget store investeringsprogrammer på dette område, og jeg er ikke et sekund i tvivl om, at det såkaldte smart defence-samarbejde må kunne få sin helt egen betydning i nordisk regi. Når budgetterne strammer til, må der være rigtig store fordele ved at samarbejde om disse meget store investeringer.

Sluttelig skal jeg takke for formandskabets engagement. Uden en kyndig driver er det svært at få resultater frem. Her er vi fra dansk side rigtig godt hjulpet, og det tror jeg også jeg fremhævede sidste år. Endnu en gang siger jeg tak for redegørelsen.

Kl. 14:35

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Per Stig Møller fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Per Stig Møller (KF):

Danmark deltager i en lang række internationale organisationer. Nogle er kendt af alle, såsom EU, NATO og FN, mens andre fører en mere tilbagetrukket tilværelse uden for mediernes opmærksomhedsfelt. Ikke desto mindre skaber disse regionale samarbejdsorganisationer forbedringer for os i vores eget nærområde. Disse organisationer er Nordisk Råd, Østersørådet og Arktisk Råd.

I Nordisk Råd bringer vi til stadighed de nordiske lande tættere sammen. Vi har en fælles forhistorie, en fælles tilgang til måden, vores samfund bør indrettes på, og vi har et fælles menneskesyn. Netop i en tid, hvor det europæiske arbejde bringer EU-landene stadig tættere på hinanden, er det værd at fastholde, at de nordiske lande har et særligt fællesskab. Derfor er det vigtigt, at vi udnytter alle muligheder for, at borgerne i de nordiske lande får stadig lettere ved at færdes, leve, virke, trives og arbejde hos hinanden.

Derfor er det altså også vigtigt, som flere har været inde på i dag, at nedbringe alle disse grænsehindre; der er for mange! Ikke mindst på området for handicappede synes jeg der er urimeligt mange; vi har en liste over dem, og det er jo bare at gå i gang og så få strøget dem en efter en – så enkelt er det.

I det nordiske samarbejde lægger vi vægt på redegørelsen og løftet om, at regeringen vil arbejde for at fjerne netop disse urimelige grænsehindre og også forebygge nye.

Vi lægger ligeledes vægt på, at man vil samarbejde mere på sundhedsområdet og derfor også på kemikalieområdet, der jo har direkte indflydelse på vores sundhed, gennem begrænsninger af de kemikalier, der kan påvirke vores natur og vores miljø.

Det er desuden vigtigt, at alle de nordiske lande lægger vægt på en grøn og bæredygtig vækst, fordi det er en sådan vækststrategi, vi alle må indstille os på og udvikle i fremtiden. Og det gør vi jo altså bedst ved at inspirere hinanden, for vi kan inspirere hinanden, og vi kan lære af hinanden, sådan som vi har gjort det på en lang række områder i vores nordiske velfærdssamfund, som jo stadig væk er ret enestående i verden.

Men under hele dette samarbejde ligger jo et fælles menneske- og samfundssyn, en tilgang til tilværelsen og en mentalitet, vi alle deler. Derfor er det godt, at ideen om en fællesnordisk pris på børne- og ungdomslitteraturområdet nu synes at blive virkeliggjort.

I en tid, hvor børnene stopfodres med amerikanske tv-programmer fra tidlig morgen i forskellige former for Disneykanaler, er det godt at styrke den nordiske tilgang til børnene og give dem og de unge en nordisk fiktion. Derfor er vi også glade for, at man i det nye medieforlig har været i stand til at støtte Danmarks Radios ønske om en ny børne- og ungdomskanal, der er af kvalitet. Den så berømte Emil er jo ikke svensker, han er hele Nordens Emil og er kendt af alle, selv af den danske statsminister.

Danmark ligger jo som bekendt mellem Østersøen og Vesterhavet. Vi skuer ind mod Tyskland, Polen og de baltiske lande og ud mod den angelsaksiske verden. Vi er stærkt præget af den sidste, man lever klos op ad den første.

Efter Murens fald, Sovjetunionens sammenbrud og EU's udvidelse er dette samarbejde rigt på muligheder. De er nok ikke blevet særlig udviklet. Jeg havde håbet på, at vi havde fået mere ud af det og

var kommet længere. Men det rummer jo derfor også så mange desto flere ikkeudnyttede muligheder.

Vi kan stadig styrke det nordisk-baltiske samarbejde. Det udviklede vi i 2004, da de baltiske lande kom ind, ved at skabe et særligt nordisk-baltisk samarbejde inden for EU, ligesom vi indstiftede faste nordisk-baltiske udenrigsministermøder.

I Østersørådet fortsætter vi dette samarbejde med inddragelse af Tyskland, Polen og Rusland. Vi havde også håbet, at Kaliningrad ville blive inddraget mere i samarbejdet end sket er. Det er ikke regeringens skyld, det er udviklingens skyld. Men historien er jo ikke slut, og gennem styrkelsen af samarbejdet med Pskovregionen er der fortsat muligheder for at inddrage Rusland i et konstruktivt samarbejde omkring Østersøen.

Jeg var selv med til at skære støtten til Rusland ned. Det stod jeg ved, og det står jeg fortsat ved, men jeg bevarede netop støtten til præcis Pskov og Kaliningrad, fordi det er nærområder, vi kan inddrage i Østersøsamrådet og dermed være med til at påvirke udviklingen i Rusland, i hvert fald en lille smule.

Der er det jo altså også sådan, at Pskov og Kaliningrad jo ønsker et større samarbejde med os andre. Derfor igangsætter vi i 2009 Euro-Faculty-projektet netop i Pskov, som fortsat får en særlig dansk støtte, og som også fremhæves i redegørelsen.

Det er efter min opfattelse muligt for os at påvirke udviklingen i disse områder, og derfor skal vi også udnytte dem. Det vil være til gavn for dem og for os.

Østersøen er et meget sårbart og meget befærdet hav, som skal beskyttes gennem fælles regler, ellers kan det slet ikke beskyttes. Derfor er det godt, at der skal sættes mere ind for at forhindre maritim affald, udledninger af miljøfarlige stoffer og på at sikre biodiversiteten. Vi forurener alle Østersøen, og Danmark er ikke den mindste forurener. Derfor har vi alle en forpligtelse til at forhindre denne forurening af dette sårbare hav.

Under sit formandskab har Tyskland satset på miljø, økonomisk udvikling, energi, uddannelse og kultur samt civil sikkerhed inden for Østersøsamrådet. Og det er vigtige samarbejdsområder, hvor der kan gøres stadig flere fremskridt.

Det er vigtigt, at miljøet bliver forbedret under det danske formandskab af HELCOM, som nu er i gang.

Dagens tredje redegørelse drejer sig om det arktiske samarbejde. Det er et område, som har fået stadig større bevågenhed. Grønland besøges nu af statsledere, der som Sydkoreas præsident end ikke ulejliges sig til København først – det plejer man dog at gøre.

Tidligere klimaminister Connie Hedegaard og jeg var i 2008 sammen med Hans Enoksen værter for senator John McCain, der jo kort efter blev præsidentkandidat. I Gallico underskrev Colin Powell, Josef Motzfeldt og jeg samarbejdsaftalen mellem USA, Grønland og Danmark. Og i 2008 underskrev de fem stater, der ligger ud til Polarthavet, Ilulisataftalen, der sikrer, at alle landene repræsenterer folkeretten i området, og vi skabte The Arctic Five, der føder deres beslutninger ind i Arktisk Råd.

I dag besøges Grønland af Kina, der vil have foden inden for i Grønland og ind i det arktiske samarbejde. For blot 10 år siden ville alt dette slet ikke være sket. Mange interessenter, herunder EU, melder sig nu til det arktiske samarbejde, og det er selvfølgelig godt, men vi skal fastholde, at de, som beslutningerne først og fremmest vedrører, og som vil hænge på ansvaret for området, om de kan lide det eller ej – jeg tænker her på search and rescue-området – er også dem, der må træffe beslutningerne.

Vi har en særlig international forpligtelse til at sikre de arktiske områder, og vi er forpligtet til at foretage den nødvendige eftersøgning og redning, hvis – og nogle siger desværre når – katastroferne måtte komme. Derfor var det godt, at fru Lene Espersen som formand for Arktisk Råd i 2011 fik den første juridisk bindende aftale herom vedtaget, som sagt i 2011.

Den arktiske strategi, som jeg havde fornøjelsen af at søsætte, skal fortsat udvikles og styrkes. Og Danmark/Grønland skal være den drivende kraft i udviklingen af forskningen i og beskyttelsen af det arktiske område. På Svalbard foretages afgørende forskning og overvågning, og det er vi glade for, det er en fremragende indsats, der udføres på Svalbard. Men Nuuk bør have al vores støtte til at blive centrum i den kommende indsats og udvikling af forskningen i området.

Denne indsats og udvikling skal ske i et tæt samarbejde med civilsamfundet. Derfor er det også godt, at kongeriget har taget initiativ til at oprette et arktisk forum, som sikrer civilsamfundets inddragelse. Miljøet deroppe er sårbart. Det skal beskyttes, og det skal være nu, hvor der kommer stadig mere skibstrafik i området.

Derfor skal der indføres regulering af sejladsen, skrappe miljøregler og høje obligatoriske standarder for skibenes sejlads i Arktis. Men for at forhindre ulykker må man jo have ordentlige søkort. Det har vi ikke i tilstrækkelig grad. Derfor skal opmålingerne gennemføres så hurtigt som overhovedet muligt.

Jeg ved, at der er en plan, og vi har haft samråd om det. Og det går også bedre end planlagt, men det kan ikke gå hurtigt nok. Der er mange undersøiske skær, vi formentlig ikke kender. Men der kommer også stadig flere skibe derop, flere krydstogtskibe, og der kommer mere sejlads på området. Derfor må vi have kortene for at forhindre menneskelige og miljømæssige katastrofer.

Der er rigeligt at udvikle og foretage i det arktiske samarbejde, og jo bedre vi gør det, og jo mere vi gør for det, jo stærkere vil rigsfællesskabet stå i fremtiden. At fastholde og udvikle rigsfællesskabet er en konservativ prioritet.

Kl. 14:44

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Der er på nuværende tidspunkt to med korte bemærkninger, og den første er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 14:44

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for talen. Jeg lytter altid med stor respekt og opmærksomhed til ordførerens indlæg i de her sager. Jeg ved jo, at ordføreren er forhenværende udenrigsminister og har en kæmpe erfaring på området, så jeg føler mig tit som en lille mus i sammenligning med det. Men jeg har et spørgsmål. Det er måske ikke så meget om noget, som ordføreren har sagt i den her tale, men om nogle udtalelser, der har været i medierne hen over sommeren.

Er det sådan, at ordføreren fortryder selvstyreloven, hvori der klart står, at det er grønlænderne og Grønland, der bestemmer over råstofferne? Jeg synes, der er kommet nogle udtalelser, der kunne tolkes på den måde, at ordføreren syntes, der var en modsætning mellem det og så det forhold, at Danmark styrer udenrigspolitikken, og at det skulle der findes en eller anden løsning på. Men måske har jeg misforstået det fuldstændig, det håber jeg. Tak.

Kl. 14:45

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 14:45

Per Stig Møller (KF):

Jeg er glad for at få spørgsmålet, for jeg læste også interviewet, og jeg kan godt se, at det kunne misforstås, og derfor er jeg glad for præciseringen.

Nej, vi fortryder ikke selvstyreloven. Altså, havde vi ikke lavet den selvstyrelov, havde man jo også bedt grønlænderne om at sige: O.k., det styrer vi sandelig selv. Farvel, farvel! Sådan måtte det være. Vi drøftede det også indgående i regeringen: Sådan må det være.

Det, jeg prøvede på at sige, var, at den dag, Grønland måtte sige farvel, farvel, men stadig væk vil trække på vores marine, vores forsvaret og vores luftovervågning, så må vi så sige, at så er der også en regning for det, altså, så er det indtægtsdækket virksomhed.

For øjeblikket er det kongerigets ansvar at forsvare og overvåge rigsfællesskabets territorium, og det gør vi jo gratis, men i det øjeblik, at man måtte være i den situation, at Grønland tjener milliarder og milliarder, så bloktilskuddene falder væk, så kan de forhandlinger, der skal komme, hvilket jo fremgår af selvstyreloven, indebære, at man siger: O.k., på det tidspunkt så må I være med til at betale for luftovervågning og Siriuspatruljen og sådan noget. Det er det, jeg mente med det.

Kl. 14:46

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Der er endnu en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:47

Finn Sørensen (EL):

Jeg er glad for den klare udtalelse om, at formuleringen kunne misforstås, og at der ikke er tale om, at ordføreren sætter spørgsmålstegn ved selvstyreloven. Men kunne man så ikke stille det spørgsmål, om det måske var at være ude i lovlig god tid, når man ligesom rejser den diskussion? For det er jo korrekt – det fremgår af selvstyreloven – at til den tid, hvor grønlænderne forhåbentlig tjener en hel masse penge, så kommer der en ny diskussion. Var det så ikke meget tidligt at tage diskussionen? Altså, der er jo lang tid til, at der overhovedet begynder at komme nogen indtægter fra alle de her råstoffer, og der er stadig væk store, vigtige, og meget tunge områder, som grønlænderne ikke selv har overtaget endnu.

Så er det ikke rigtigt, at det var lidt tidligt ligesom at komme med sådan nogle udmeldinger? For det kunne måske skabe uro om, hvor ordføreren og hans parti er henne i forhold til at være loyale over for selvstyreloven.

Kl. 14:47

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 14:47

Per Stig Møller (KF):

Jeg vil sige til hr. Finn Sørensen, at jeg har det sådan, at jeg besvarer spørgsmål. Jeg besvarer dem her i salen, og jeg besvarer dem også, når journalister henvender sig. Og når jeg får spørgsmålet: Hvad sker der, når den dag kommer, hvor der, som det er forudsat i selvstyreloven, skal være nye forhandlinger? – så siger jeg: Hvis den dag kommer, kan der jo også være en modregning, når bloktilskuddet er faldet væk og der er mange penge deroppe. Men det er da rigtigt, at det ikke er en diskussion, der skal tages nu.

Men det, jeg godt vil sige, når nu hr. Finn Sørensen er så venlig her at give mig lejlighed til at sige det, er, at jeg synes, det er meget vigtigt at bevare rigsfællesskabet. Det er helt klart, at Grønland kan gå, hvad øjeblik Grønland vil. Og jo mere ubehagelige og vanskelige vi er, og jo mere vi vil rage til os af det, grønlænderne synes nu er deres, jo hurtigere falder rigsfællesskabet sammen.

Så det er derfor, jeg så at sige i tide prøvede at sige, at der selvfølgelig er plusser og minusser og modregninger. Men for mig er det vigtigste, at vi alle tre føler os godt tilpas i rigsfællesskabet. Og det gør man ikke, hvis man føler, at én render rundt og skal kue de andre.

Kl. 14:48

områder er jo også blevet isfri, efterhånden som årene er gået, og er derfor helt nye områder i forhold til opmåling.

Kl. 14:51

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste for en kort bemærkning er fru Sara Olsvig fra IA.

Kl. 14:48

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren

Kl. 14:51

Sara Olsvig (IA):

Tak. Og tak til ordføreren for et spændende indlæg. Som altid kan vi jo høre, at ordføreren er meget optaget af det arktiske, og det er vi selvfølgelig rigtig glade for at der er flere partier i Folketinget der er.

Jeg hæftede mig ved, at ordføreren talte om, at den arktiske strategi løbende skal udvikles og styrkes – noget i den retning. Har ordføreren på nuværende tidspunkt noget forslag til, hvor den arktiske strategi – vi kan kalde den rigsfællesskabets arktiske strategi – skal styrkes og udvikles? Det er et fint dokument, som det er, men der er jo altid rum til forbedring.

Kl. 14:49

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren

Kl. 14:49

Per Stig Møller (KF):

Nu er den arktiske strategi i sidste udgave jo ret ny, så det ville være ret tidligt, hvis jeg kom og sagde, at der skulle laves store radikale ændringer. Og den har Grønland og den danske regering jo været enig i. Så det er jo ikke, fordi jeg siger, at det og det skal laves om.

Altså, jeg synes, man har fået for lidt ud af Stoltenbergbergheden, for den rummer jo også arktiske fælles forpligtelser. Inden for overvågning er jeg meget bange for, at det går for langsomt. Jeg har også set de sidste meldinger om, at Rusland jo også presser på, for at vi får nogle hurtigere, konkrete beslutninger, der føres ud i livet vedrørende Search And Rescue, altså eftersøgnings- og redningstjeneste. Heldigvis har vi ikke været i situationen endnu, men det er jo for sent den dag, vi er i den uden at have forberedt den.

Vi har jo også gennemgået Stoltenbergbergheden i Folketinget. Vi har også her i Folketinget været enige om – jeg tror med et forslag til vedtagelse ligefrem – hvad det er for dele af Stoltenbergbergheden, vi skal se at få realiseret. Men det er altså nu nogle år siden.

Det er den arktiske dimension i Stoltenbergbergheden, som jo indrager de andre nordiske lande – det er jo charmen ved den, også for dem der ikke er med i Arctic Five – til en fælles forpligtelse, flyovervågning osv. Så jeg synes, at vi skal prøve at se på det. Vi skal også, ved jeg, ifølge Folketingets dagsorden drøfte en opfølgning på Stoltenbergbergheden inden for rimelig tid, enten i et udvalg eller her i salen.

Så det er det, jeg vil sige til fru Sara Olsvig, nemlig at jeg synes, at der er nogle ting, vi godt kan komme længere med, og hvor vi så også får inddraget de andre nordiske lande.

Kl. 14:51

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Endnu en kort bemærkning fra fru Sara Olsvig.

Kl. 14:51

Sara Olsvig (IA):

Tak. Det er nogle spændende emner, som ordføreren kommer ind på. Ordføreren kom også tidligere ind på den udfordring, som handler om søopmåling, og at det jo i sagens natur går lidt langsomt, fordi vi jo vælger en metode, som er præcis og grundig.

Har ordføreren noget forslag til, hvordan man så kan gøre det hurtigere med det udstyr, som vi har til rådighed i dag? Skal vi finde nyt udstyr, skal vi finde nye metoder? For der er jo ingen tvivl om, at de 2 mio. km² hav jo skal opmåles på et eller andet tidspunkt. Nogle

Per Stig Møller (KF):

Nu havde vi jo et glimrende samråd om det i går, hvor miljøministeren svarede på spørgsmålene. Det går jo hurtigere, og der er målt mere op sidste år, end man havde regnet med at man kunne nå at måle op, så jeg skal ikke stå her og pege fingre ad nogen og sige, at de skulle have gjort det bedre, for de gør det for så vidt bedre, end man havde ventet. Men det skal jo gå, som jeg siger, så hurtigt som overhovedet muligt.

For øjeblikket er det jo, så vidt jeg husker, den sydvestlige del af Grønland, man koncentrerer sig om, og der ved jeg godt at der ikke er meget, der ikke er optegnet, undersøiske skær osv. Jeg har selv sejlet i områderne, og de siger, at de ikke rigtig ved, hvad der er dernede. Men når vi kommer højere op, bliver det jo endnu farligere, og når vi kommer om hjørnet, som jo vil ske med klimaændringerne, bliver det allermest farligt. Det er jo der helt oppe, at vi har den største Arctic Five-forpligtelse, og der har vi, så vidt jeg ved, meget lidt viden om det undersøiske.

Så alt hvad der kan gøres, også hvis det skulle være med nye landvindinger inden for målemetoder, skal gøres, men jeg er ikke klog nok til at stå og fortælle, at de findes. Men den udvikling, man kan tage i brug, skal man tage i brug, for vi har forpligtelsen, og vi har påtaget os den i den der Arctic Five.

Man lavede så også aftalen i fjor foranlediget af fru Lene Espersens initiativ. Det vil sige, at vi har en forpligtelse, som vi hænger på, uanset om vi har nået at måle op eller ej, og derfor er det jo i vores egen interesse at måle op så hurtigt som overhovedet muligt.

Kl. 14:53

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Mange tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er hr. Sjúður Skaale, Javnaðarflokkurinn.

Kl. 14:53

(Ordfører)

Sjúður Skaale (JF):

Tak for det. Jeg er en af S'erne i Nordisk Råd, men fru Karin Gaardsted har talt på vores vegne, så jeg skal ikke sige så meget om Nordisk Råd. Jeg skal sige lidt mere om Arktis. Det bliver også en af de debatter, hvor jeg nok mere har rollen som en, der orienterer, end en, der debatterer. Jeg skal orientere om, hvad der sker på Færøerne i forhold til det her emne.

Der er lidt uklarhed om, hvordan Arktis skal afgrænses, og hvordan Arktis skal defineres. Nogle gange er Færøerne indenfor, og nogle gange er Færøerne udenfor. Andre gange er Færøerne lagt i noget, som kaldes for Subarktis, altså noget, som grænser op til Arktis. Men Færøernes placering gør under alle omstændigheder, at vi ligger lige midt i det område, der afgrænses af Island, Norge og Storbritannien, altså præcis det område, hvor man forventer en meget eksplosiv vækst i skibsfart i de kommende år. Det vil medføre nogle udfordringer og nogle muligheder, og det kræver en overordnet politisk plan. Derfor er der også på Færøerne nedsat en gruppe, hvis opgave det er at udstikke hovedlinjerne i en færøsk arktisk strategi, dvs. et arbejde, der minder om det arbejde, som er gjort i Danmark. Strategien, som laves på Færøerne, består af fem hovedpunkter.

For det første ser man Færøerne som medspiller i det interstatslige samarbejde i Arktis, hvor man analyserer de andre landes strategier og ser hvilke samarbejdsmuligheder, der byder sig.

For det andet ser man på de økonomiske muligheder inden for søfart, olieindustri, grøn industri og ikke mindst grøn energi samt turisme osv. Man ser på, hvilke tilpasninger og hvilke kompetencer der skal udvikles, for at Færøerne kan få gavn af de muligheder, der byder sig.

For det tredje er der natur og miljø, altså de levende ressourcer og naturbevarelse. Hvordan sikrer vi, at vi får en fiskeindustri, der udvikles på et bæredygtigt grundlag?

For det fjerde er det sikkerhed og beredskab på havet, på land og i luften. Dette er en meget væsentlig del af den udvikling, der finder sted, og Færøerne ønsker at være med i det helt vitale samarbejde om sikkerheden i området.

For det femte er det oplysning og forskning. Den voksende interesse for Arktis sætter også fokus på Færøerne, selv om der jo selvfølgelig er langt mere fokus på Grønland. Men der er også fokus på Færøerne, og en ting, som mange mennesker finder interessant, er jo, at Færøerne er et land med alle et lands funktioner, selv om befolkningen kun er på 50.000 mennesker. Det er noget, som anses for specielt, og det er også noget, som er meget specielt. Der er f.eks. interesse fra mange store virksomheder for at bruge Færøerne som et såkaldt levende laboratorium, hvor man kan afprøve nogle ting i en lille skala, men dog i et helt samfund.

Jeg var i forgårs til møde med en meget stor energiproducent og skal til møde med en anden i morgen. De har planer om at implementere nogle nye ting inden for energiområdet på Færøerne, hvor man afprøver det i et helt land. Det kan man ikke gøre i f.eks. Danmark, fordi det er for stort og kompliceret, men man kan gøre det på Færøerne i en fuld skala, men i en slags lille laboratorium.

Det er den færøske udenrigstjeneste, der står for strategien på Færøerne. Der er også folk med fra erhvervslivet samt både udenlandske og færøske forskere. Andre offentlige institutioner inddrages også. Den her strategi skal altså være færdig den 1. april næste år. Så længe det arbejde er i gang, må jeg som repræsentant for Færøerne passe lidt på med at sige alt for meget konkret om de her ting. Det er vigtigt, at der er en fælles linje, og at der ikke kommer udtalelser i øst og vest.

Men der er ingen tvivl om, at udviklingen i Arktis vil føre til meget store muligheder og meget store udfordringer for Færøerne. Og de udfordringer bliver jo ikke mindre af det meget store, ambitiøse mål om retten til kontinentalsoklen. Der er indgivet krav vedrørende to områder, der henhører under Færøerne. Området, som går nordpå, vil – hvis det falder ud til Færøernes fordel – gøre Færøerne ca. 90.000 kvadratkilometer større, end det er i dag. Det er altså arktisk område, og det vil sige, at Færøernes nuværende havareal på 275.000 kvadratkilometer bliver betydelig større. Færøerne bliver altså en betydelig større aktør i fremtiden, hvis det falder ud til vores fordel.

Kl. 14:58

På Færøerne ser man positivt på det engagement, som er i Danmark omkring de her ting. De oprindelige skridt, som hr. Per Stig Møller, dengang han var udenrigsminister, tog i den her sag, var gode, rettidige og kloge skridt. Jeg synes også, at det, hr. Per Stig Møller sagde om rigsfællesskabet i sin tale lige før, var meget klogt.

Jeg vil dog også videreføre nogle bekymringer blandt dem, som arbejder med den færøske strategi på området, bekymringer, som er relevante for debatten her i huset.

Det er jo sådan, at de sagsområder, det her drejer sig om, er sagsområder, som Færøerne har overtaget og dermed har ansvaret for og myndigheden over i dag. Det er naturressourcer, det er olieeftersøgning og olieboringer, erhvervsliv, arbejdsmarked, miljø, helse og sundhed osv.

Derfor vil man på Færøerne helst selv udvikle sin strategi, og man vil gerne undgå automatisk at blive del af en dansk strategi – i hvert fald må de to strategier indarbejdes i hinanden. Man skal være

opmærksom på den risiko, der ligger i, at formelt overtagede sagsområder gennem Danmarks arktiske strategi reelt bliver flyttet tilbage under dansk kontrol og dansk myndighed.

Jeg skal også sige, at man, som jeg sagde i en bemærkning til hr. Finn Sørensen, på Færøerne ikke er så glad for, at det, der hed Danmark, Greenland and Faroes nu har ændret navn til kingdom of Denmark i arktisk regi. Der er nogle, der vil mene, at sådan en betegnelse kun er kosmetisk, men der ligger dog et klart signal i den betegnelse.

Denmark, Greenland and Faroes giver Færøerne en større synlighed, og den er jo væk i betegnelsen kingdom of Denmark. Betegnelsen Denmark, Greenland and Faroes lægger mere op til det regions-samarbejde, som man gerne ser fra Færøernes side, modsat den statsvinkel, som er mere fremtrædende i begrebet kingdom of Denmark.

Jeg kan forstå, at det er et krav fra Sverige, der gør, at man har ændret betegnelsen. Jeg forstår det ikke helt. Det er måske sådan, at udenrigsministeren kan sige, hvordan det er sket. Men den betegnelse, som var, dengang hr. Per Stig Møller var udenrigsminister, synes jeg var mere passende.

Sammenfattende vil jeg sige, at man ser positivt på det her, men man vil gerne udvikle sin egen strategi og bevare myndigheden over de overtagede sagsområder, selvfølgelig gerne i et tæt samarbejde med Danmark. Personligt både håber og tror jeg, at man finder den rigtige balance; altså, alt det, som er sagt i dag, tyder på, at man vil finde en sådan god balance.

Balancen må man også finde, når det gælder forholdet mellem EU og rigsfællesskabet. Det her er jo et område, hvor den danske stat, ligesom når det gælder f.eks. hvalfangst, først og fremmest må repræsentere Færøerne og Grønland, eller rettere kunne man måske også sige, at Danmark reelt bør lade sig repræsentere af Færøerne og Grønland; det er jo de to lande, Grønland og Færøerne, der gør Danmark til en arktisk stat.

Det kan også gøre, at det kan tænkes – jeg siger ikke, at der gør det, men det kan tænkes, og vi skal være opmærksomme på det – at der kan komme en konflikt, der ligner makrelstriden, hvor Danmark som en del af EU kan komme i konflikt med Danmark som en del af rigsfællesskabet.

Det kan jo f.eks. tænkes, at EU har et ønske om en placering i det Arktiske Råd, som ikke deles af de arktiske stater. Men Danmark er jo både en EU-stat og en arktisk stat, og så har vi makrelstriden i en nøddeskal nok engang. Det skal man være opmærksom på. Hvis der kommer sådan nogle modstridende interesser mellem EU og de arktiske stater, må man bestræbe sig på at finde et fælles fodslag.

Altså: Der udvikles en færøsk strategi om det her, og man må passe på, at Danmark ikke reelt tilbagetager/overtager områder gennem sin strategi, de må indarbejdes i hinanden. Og en eventuel interessekonflikt mellem EU og de arktiske lande må tackles under hensyn til færøske og grønlandske interesser.

Når dette er sagt, vil jeg gerne sige, at jeg selvfølgelig kan tilslutte mig de strategier, der ligger i de vedlagte papirer. Og de værdier, der ligger til grund for den strategi, der er lagt, synes jeg også er gode, nemlig respekt for og inddragelse af de samfund, der er i Arktis i dag, og pointeringen af, at sikkerhed og bæredygtighed må være fuldstændig afgørende i alt, hvad Danmark gør i Arktis.

Men som sagt drejer det sig om Grønland og Færøerne. Defor bør de to samfund og de to samfunds myndigheder have helt centrale roller, i forbindelse med hvad der sker. Så mange var ordene. Tak for ordet.

Kl. 15:03

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Der er på nuværende tidspunkt en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 15:03

Kl. 15:05

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for en meget oplysende og tankevækkende tale, hvor vi på en venlig, men klar måde blev gjort opmærksomme på, at der er nogle problemstillinger, vi skal være opmærksomme på – så tak for det. Ordføreren indledte sin tale med at sige, at der ligesom var et problem med Færøernes placering i forhold til det arktiske. Nogle gange er man inden for, og andre gange er man uden for i kulden.

Kunne ordføreren uddybe de situationer, hvor den problemstilling er der, og eventuelt komme med nogle bud på, hvad der burde gøres? Tak.

Kl. 15:04

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 15:04

Sjúrður Skaale (JF):

Tak. Det er noget meget formelt. Hvad betyder Arktis, og hvad betyder ordet Arktis. Jeg har aldrig før tænkt, at det indbefatter Færøerne, men når der nu laves arktiske strategier i de forskellige lande, så tegnes der sådan en ring, og nogle gange er ringen så stor, at Færøerne falder inden for, og nogle gange falder Færøerne uden for, og nogle gange får Færøerne den her subarktiske betegnelse.

Jeg synes ikke, at det er så vigtigt, hvor Færøerne er i forhold til de ringe, som tegnes. Det vigtigste er selvfølgelig den reelle indflydelse, den reelle betydning, Færøerne får i sådan en situation. Det er klart, at specielt når det gælder skibsfart, ligger Færøerne meget centralt lige i det område, hvor man forventer, at der bliver eksplosiv vækst i skibsfarten.

Kl. 15:04

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Endnu en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 15:04

Finn Sørensen (EL):

Tak. Så lad mig spørge lidt mere direkte: Er der nogle punkter, samarbejdsområder, problemfelter, hvor Færøerne føler sig uden for, og hvor man mener, at man burde være mere med i processen? For så spyt ud og lad os forholde os til det. Tak.

Kl. 15:05

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 15:05

Sjúrður Skaale (JF):

Tak for spørgsmålet og tak for engagementet. Som jeg sagde, udarbejdes der lige nu en strategi på Færøerne, som bliver klar den 1. april næste år. Og som jeg sagde, vil jeg helst ikke sige for meget om, hvilke ønsker eller krav eller bekymringer man har. Jeg har nævnt nogle af dem, som er helt åbenlyse, men jeg vil helst undgå at sige noget, som der ikke er fuld dækning for fra officiel side på Færøerne.

Kl. 15:05

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Undskyld, der er endnu en kort bemærkning, og den er fra fru Sara Olsvig fra IA, værsgo.

Sara Olsvig (IA):

Tak. Tak til ordføreren for et spændende indlæg. Mange af de udfordringer, som Færøerne møder, møder vi jo også måske på nogle lidt andre måder i Grønland i forhold til det arktiske og specielt i forholdet til EU. Jeg var meget interesseret i at høre de bemærkninger, som ordføreren havde om netop forholdet til EU og EU's ønsker om at blive observatør i Arktisk Råd.

Kunne ordføreren uddybe lidt, hvad det er for nogle præcise problematikker, ordføreren ser, hvis EU eller en organisation eller et fællesskab som det europæiske udformet i EU skulle få observatørstatus i Arktisk Råd, for vi er vel alle sammen interesseret i, at de store internationale aktører netop har en indsigt i, hvad det så er, vi gør, i det arktiske, og hvad det er, vi regulerer? Så kunne ordføreren uddybe lidt, hvad det er for nogle emner? Tak.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 15:06

Sjúrður Skaale (JF):

Tak for spørgsmålet. Jeg ser personligt ikke noget problem i, at EU har observatørstatus i Arktisk Råd. Jeg synes faktisk, at det er meget naturligt, men EU er ikke blandt de fem, som man plejer at tale om. Der er visse arktiske stater, som ikke ønsker, at EU får for stor en rolle; der er andre, der er mere åbne for, at EU får en større rolle.

Jeg siger bare, at der kan komme en konflikt, hvor de fem, altså de centrale arktiske stater, har en position, en holdning, mens EU har en anden holdning. EU har et ønske om at sidde med ved bordet, og der er nogle arktiske stater, som ikke ønsker EU med ved bordet. Og der har vi så makrelstriden nok en gang, fordi Danmark både er en EU-stat og en arktisk stat. Det er det, som kan skabe problemer, og som man skal være opmærksom på. Det var bare det, som jeg tænkte på.

Kl. 15:07

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ønsker fru Sara Olsvig at stille endnu et spørgsmål? Nej. Tak til ordføreren. Den næste ordfører er netop fru Sara Olsvig fra Inuit Ataqatigiit.

Kl. 15:08

(Ordfører)

Sara Olsvig (IA):

Tak. Jeg er så en af de ordførere, som havde fået oplyst, at der var lidt mere taletid, så min tale er lidt lang.

Samarbejde er netop nøgleordet, når vi taler Arktis. Derfor er det en stor glæde for mig og Inuit Ataqatigiit, at vi nu for andet år i træk har en redegørelsesdebat her i Folketinget om samarbejdet i det arktiske, det nordiske og Østersøregionen.

Som grønlandsk medlem af Folketinget er denne årlige debat en af de rigtig vigtige debatter at deltage i, og jeg har set frem til at mødes med både andre folketingspartier og regeringen her i salen i dag.

I mit ordførerindlæg vil jeg også komme ind på nogle af de anbefalinger, vi fra Den stående komite af parlamentarikere fra den Arktiske Region har sendt til alle de arktiske regeringer efter vores konference afholdt i Island i august måned, og ind på den rapport, som vi fra komiteens side har udarbejdet med anbefalinger til styrkelse af arktisk regeringsførelse og Arktisk Råd.

Netop et øget samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitikken, som den udformes inden for rigsfællesskabets rammer, var også hovedbudskabet fra statsministeren, formanden for Naalakkersuisut og lagmanden efter rigsmødet i august måned. Det er ikke kun i rigsfæl-

lesskabet, vi indbyrdes har brug for denne styrkelse af samarbejdet. Behovet gør sig i høj grad også gældende mellem de nordiske lande, som det påpeges i Stoltenberg-rapporten om nordisk samarbejde, og særligt på tværs af hele Arktis.

Det er helt centralt, at Grønland og Danmark har en stærk og klar stemme i de arktiske og de nordiske fora. Gennem årtier har vi stået sammen og ført en progressiv arktisk politik. Initiativet til Arctic Five og en fælles arktisk kyststatserklæring om samarbejde på basis af international ret kom fra vores rækker, og i Arktisk Råd har vi ydet en stor indsats på alle niveauer. Samlet set er Arktisk Råds medlemsstater nogle af de rigeste stater i verden og har dermed ressourcer til at gøre en forskel. I øvrigt udgør de sammen nogle af de største magter og demokratier i verden.

At vi har stået sammen, og at Grønland til alle tider har været en fast del af den danske stats delegation har gjort, at vi har bevaret en styrke og en jordbundethed, som tager udgangspunkt i det reelle arktiske liv – i de reelle arktiske udfordringer, som når vi mærker klimaændringerne i vores hverdag, når vi har en mangel på fødevarertryghed på grund af den globale forurening, og når vi møder de helt praktiske udfordringer, klimaændringerne medfører i vores kultur og samfund.

Det stærkeste fokus skal derfor altid være på den samlede udvikling i Arktis, hvor de arktiske folks levevilkår skal forbedres og retten til økonomisk udvikling skal respekteres.

Det giver ikke nogen mening, hvis de arktiske folks repræsentation i Arktisk Råd svækkes. Derimod vil det være helt oplagt at diskutere, hvordan denne rolle kan forstærkes. Hvis den nuværende debat, som drejer sig om, hvorvidt vi i det hele taget må sidde med ved bordet, eskalerer, så risikerer Arktisk Råd at diskvalificere sig selv. Et Arktisk Råd uden en meget stærk indflydelse fra de arktiske folk vil være en skal uden indhold.

Jeg vil derfor opfordre den danske regering til fortsat at sikre, at der er en bred repræsentation både i Arktisk Råd og i andre sammenhænge. Vi har en stærk tradition at holde i hævd på det område.

I Den stående komite af parlamentarikere fra den Arktiske Region har vi i en længere periode arbejdet med en rapport indeholdende anbefalinger om at styrke arktisk regeringsførelse og Arktisk Råd. Et af de helt centrale elementer i rapporten omhandler bevarelsen af den helt unikke struktur, Arktisk Råd har, hvor de seks permanente deltagere, de oprindelige folks organisationer, sidder med ved bordet i alle rådets processer. I komiteen anbefaler vi derfor de arktiske stater at sikre de oprindelige folks organisationer midler til deltagelse i møder, arbejdsgrupper og andre aktiviteter.

Jeg vil hermed også opfordre udenrigsministeren til at sikre, at rigsfællesskabets eneste oprindelige folks organisation, Inuit Circumpolar Council, som er en af de seks permanente deltagere i Arktisk Råd, igen får tilskud til organisationens deltagelse i Arktisk Råd og i FN fra den danske stat. ICC har tidligere været bevilget midler til FN-arbejde, men efter at den forrige regering ikke fornyede den aftale, som udløb i 2011, er der ikke givet nye midler. Netop i disse år, hvor den brede deltagelse er helt nødvendig, og hvor civilsamfundets bidrag til de offentlige debatter og høringer bør være helt centralt i samfundet, er det overordentlig vigtigt, at disses ressourcer sikres.

Arktiske folk, og især arktiske oprindelige folk, har mange fælles udfordringer. Det er heldigvis udfordringer, som løbende drøftes i Arktisk Råd. Et eksempel er Arktisk Råds Sustainable Development Working Groups projekt om bevarelsen og udviklingen af arktiske sprog. Både stater og organisationer bidrager med midler og deltagelse, men projektet er ledet af oprindelige folk i rollen som permanente deltagere. Desværre er dette et af de projekter, som Danmark ikke bidrager til. Lige nu er bidragsyderne Canada og USA. Jeg vil opfordre den danske regering til at se på, hvordan man herfra kan sikre, at der også bidrages til disse vigtige tiltag, også i form af koor-

dination af indsatsen på sprogområdet, f.eks. gennem Nordisk Sprogråd og Arktisk Råd.

Den arktiske parlamentarikerkomite anbefaler også, at Arktisk Råd udvikles til en fuldbyrdet international organisation, ved at medlemsstaterne sammen med de permanente deltagere udformer en bindende aftale om rådet. Vi mener, det er vigtigt, at Arktisk Råd ikke bare er et koordinerende instrument, men at det i højere grad bliver et beslutningsdygtigt instrument.

Kl. 15:13

Vi anbefaler også, at Arktisk Råd styrkes, ved at rådet udarbejder en strategisk plan med 10 års spændvidde, som løbende opdateres. Rådets formandskab går på skift 2 år ad gangen, og der er heldigvis ofte samarbejde formandskaberne imellem, så man sikrer en vis kontinuitet på trods af skiftene. Men en strategisk 10-års-plan udarbejdet løbende ville være den bedste måde at langtidssikre aktiviteter og visioner.

Parlamentarikerkomiteen anbefaler desuden to nye områder for bindende aftaler, det er forsknings- og uddannelsesområdet og turismeområdet i Arktis. Særligt anbefaler komiteen, at momentum fra de såkaldte International Polar Years, IPY, bruges, så den store forskningsindsats i disse år videreføres fremover. Omdrejningspunktet er bæredygtige arktiske samfund, udveksling af studenter og adgang til data og informationsdeling.

Komiteen har gennem mange år været fortalende for det arktiske universitetssamarbejde samlet i University of the Arctic. Det er et initiativ, som den danske stat har støttet med 3 mio. kr. om året de seneste år, men som desværre ikke er på det nuværende finanslovsforslag for 2013. Jeg har opfordret den danske regering til at sikre disse midler igen, således at der også der bidrages fra Danmark.

Endelig anbefaler komiteen, at der fremover afholdes årlige ministermøder i Arktisk Råd. På nuværende tidspunkt afholdes møderne hvert andet år.

I 2011 indgik de arktiske stater en bindende aftale om Search and Rescue. Aftalen var den første af slagsen, og netop nu er en taskforce ved at se på mulighederne for at indgå en bindende aftale om olie-spiltsberedskab. De bindende aftaler er vigtige for Arktis, og jeg er rigtig glad for, at man fra rigsfællesskabets side tog initiativ til den store Search and Rescue-øvelse SAREX, som fandt sted i september på Grønlands østkyst. Som udenrigsministeren understreger i sin redegørelse til os i dag, så viste øvelsen med al tydelighed, at der skal gøres en indsats for at sikre, at kommunikationen virker, når eller hvis ulykken sker.

Det er desuden helt centralt, at det er det rigtige udstyr, der er til stede. Her har rigsfællesskabet en stor opgave at løfte, da der endnu ikke er meldt klart ud fra den danske regering om, hvad man vil gøre, når servicekontrakten om brug af Airgreenlands helikoptere udløber den 1. januar 2013. Jeg ser frem til at høre nærmere om dette fra regeringen.

I redegørelsen om Arktis skriver udenrigsministeren i afsnittet om SAREX-øvelsen, at der skal arbejdes på at fastlægge regler om sejlads i grønlandsk territorialfarvand. Det er jeg meget enig i. Skibsfarten øges gevaldigt i disse år, og det er helt nødvendigt, at strammere regler udarbejdes både nationalt og internationalt. Derfor er jeg også glad for, at rigsfællesskabet gør en stor indsats i FN's søfartsorganisation IMO. Jeg mener, det er helt centralt, at de retningslinjer, der udarbejdes, i så høj grad som muligt er gældende for hele Arktis.

Det springende punkt her er, at turisme er et erhverv, som vi udvikler og ønsker at udvikle i Grønland. Også krydstogsturisme. Det vigtige i den forbindelse er, at vi holder os til fakta, og at vi ser på området i et helhedsperspektiv, der sikrer os, at det, der reguleres, er det rigtige, der reguleres. Ofte tales der om parsejlads eller konvojsejlads, og det er ord, som skurrer i ørerne på turismeindustrien, da det efter deres udsagn ikke er hensigtsmæssigt at bruge disse begre-

ber. Det, der egentlig bør være tale om, er en koordineret sejlads. Altså, sejlads, hvor det koordineres, hvor skibene må sejle hen, og hvor det koordineres, at der er andre skibe i nærheden, som kan yde en redningsindsats.

Derudover kunne det også være hensigtsmæssigt at zoneinddele de arktiske farvande, så de mest øde områder adskilles fra de mere besejlede områder, og at der reguleres herefter.

Ved et samråd med miljøministeren i denne uge fik vi oplyst, at opmåling af vores farvande går efter planen. Der er i år opmålt 6.500 km linje, målet var 4.500 km. Vi fik også oplyst, at digitaliseringen og forbedringen af kvaliteten af søopmålingen er i fuld gang. Det er vi selvfølgelig rigtig glade for, da det er os i Grønland, som mærker konsekvenserne af upræcise søkort. Jeg vil dog, ligesom jeg har opfordret miljøministeren til, opfordre den danske regering til at undersøge andre muligheder for at effektivisere søopmålingen. Der foregår netop nu test med brug af fly til søopmåling. Metoden kan muligvis bruges som supplement til den helt nødvendige detailopmåling fra skibe ved at give et fingerpeg om, hvor man skal prioritere den langsommelige og dyre opmåling fra skibe. I fremtiden kan satellitter endda muligvis også bruges til dette, og der foregår meget spændende forsøg med det på DTU Space i disse år. Jeg er glad for, at miljøministeren tilkendegav, at hun følger udviklingen på det område tæt.

Helt centralt i forhold til søopmåling er dog et samarbejde mellem de arktiske stater. Fem af staterne har kyststrækninger i det arktiske og deler derfor udfordringen. Det er ikke kun grønlandske farvande, som er ringe opmålt, og jeg er sikker på, at et tættere samarbejde om brug af udstyr, datadeling og koordination vil være til stor gavn for alle.

Turismen er et af de erhverv, vi udvikler, og som alle ved, er der også andre erhverv på tegnebrættet i Grønland. Vi er i gang med den lange og seje proces, som handler om at sikre de bedste rammevilkår for udviklingen af nye og eksisterende erhverv. Netop nu arbejder Inatsisartut på højtryk med den meget omtalte storskalalov, og der arbejdes også på en styrkelse af vores råstoflov, som jo var det første sagsområde, vi hjemtog efter selvstyrets indførsel. Konkret har vi fra Inuit Ataqatigiit foreslået en adskillelse af miljø fra den resterende myndighedsbehandling af råstofprojekterne, og vi arbejder også løbende med at finde de bedst mulige metoder til en så bred som mulig inddragelse af befolkningen i hørings- og beslutningsprocesserne.

Samfundet og miljøet er uden tvivl de områder, som vil påvirkes mest af de nye erhverv, og det er yderst nødvendigt, at vi får belyst de mulige konsekvenser så meget som muligt, inden beslutningerne om erhvervsprojekterne tages.

Kl. 15:19

Det, der her skal opprioriteres, er samfundsforskningen og koordinationen af denne Grønland og Danmark imellem. Også her er samarbejde helt centralt. Rigtig mange af de andre arktiske samfund har erfaringer med det, vi er i gang med i Grønland nu. Vi har brug for, at denne viden deles, at der tales åbent om udfordringerne og bekymringerne, og at vi står sammen om at udvide vores viden om samfundet. Desværre har man i dansk-grønlandsk sammenhæng valgt at udfase Kommissionen for Videnskabelige Undersøgelser, som var et rigtig godt bindeled mellem forskningsaktiviteter i Grønland og Danmark, og der er i det hele taget samlet set færre midler til forskning i Arktis på finanslovsforslaget nu. Dette er på trods af, at der i rigsfællesskabets Arktiske Strategi står, at "Kongeriget forskning i Arktis skal være i det globale førerfelt. Forsknings- og uddannelsesindsatsen skal understøtte erhvervs- og samfundsudviklingen i Arktis".

Derfor håber jeg, at udenrigsministeren og ministeren for nordisk samarbejde vil arbejde for, at vi opprioriterer samfundsforskningen igen.

Jeg vil her kvittere for det gode afsnit om Arktis i redegørelsen om det nordiske samarbejde. Der er en passage i Nordisk Ministerråds arktiske samarbejdsprogram, som omhandler uddannelse og kompetenceudvikling. Det er netop vigtigt, at denne kompetenceudvikling kommer de lokale befolkninger og de oprindelige folk til gode. Jeg efterlyser dog en mere struktureret inkludering af de arktiske oprindelige folk i Nordisk Råds processer, særligt når det gælder Arktis.

I Arktis og i Nordatlanten er mange af os storforbrugere af vores levende ressourcer. I Grønland er fangst et erhverv. Vi har et par tusinde erhvervsfangere, som viderefører og udvikler vores årtusinder gamle traditioner. Sælfangsterhvervet er et af de områder, som er under hårdt pres i disse år. Som alle efterhånden ved, så har årtiers kampagner imod fangst af sæler ødelagt markedet for sælskindsprодукter. Jeg er rigtig glad for, at den danske regering er gået aktivt ind i kampen for at udbrede kendskabet til den såkaldte inuitundtagelse i EU's sælproduktforbud. Det er en undtagelse, der gør, at vi stadig kan sælge vores sælskind til det europæiske marked, hvis ellers nogen ville købe dem. Vi arbejder hårdt på at markedsføre sælskindene, og også her har Danmark støttet. Jeg vil hermed kvittere for den indsats, udenrigsministeren har ydet, og for, at det lykkedes at indføre en inuitundtagelse i Ruslands, Hvideruslands og Kazakhstans nye forbud.

Ser vi os omkring her i Danmark, ser vi dog, at danske stormagasinere nu også har indført pelsforbud, som rammer de grønlandske sælskind. Derfor er det vigtigt, at vi fortsætter med at informere om det grønlandske fangsterhverv og om, at grønlandske sælskind er undtaget fra forbuddet. Det er nødvendigt med nuancerede beslutninger. Hvorfor er ko-, gede- og fåreskind bedre end sælskind? Hele miseren er efter min mening mere et udtryk for kulturimperialisme, end det er et udtryk for dyrevelfærd, og vi må fortsætte vores gode samarbejde om at rette op på denne skævhed.

I Den arktiske parlamentarisk komité blev vi under vores konference i august måned enige om at anbefale de arktiske regeringer at undersøge påvirkningerne af sådanne forbud på samfund i Arktis.

Sæler og hvaler er noget, som kendetegner arktiske samfund, især inuit. Vi har ikke tænkt os at holde op med at udnytte vores levende ressourcer, ligesom jeg er sikker på, at man i Danmark og Europa har tænkt sig at fortsætte med sit dyrehold og landbrug.

I denne sammenhæng vil jeg igen bemærke, at det, som bør være i centrum, når vi taler om Arktis, er de mennesker, som bor der.

Her til sidst vil jeg overbringe en hilsen fra min grønlandske kollega fru Doris Jakobsen (SIU), som ikke kunne være her i dag. Hun har bedt mig sige, at hun oversender sine bemærkninger til redegørelserne direkte til ministrene.

Min kollega og jeg er overvejende enige om rigtig mange af de punkter, der berøres i redegørelserne. Vi hæfter os ved den kommende maritime portal hos Kort & Matrikelstyrelsen, det nye Polardialogforum og ved det øgede samarbejde om beskyttelse af miljøet i Arktis samt det nye Arktiske Forum. Vi ønsker desuden at høre, hvordan regeringen ser udfordringen med spionage imellem arktiske stater, som i den seneste tid har været omtalt i medierne, og vi ser frem til en videre dialog om dette.

Qujanaq.

Kl. 15:23

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten.

Kl. 15:23

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for et meget oplysende og tankevækkende indlæg. Jeg hørte noget om nedskæringer på universitetet i Nuuk. Jeg vil gerne bede ordføreren uddybe den problemstilling og de konsekvenser,

det kan have, og hvordan sådan noget i det hele taget kan komme på tale.

Så har jeg et spørgsmål til den arktiske parlamentarikerkomité, hvor ordføreren jo repræsenterer os på bedste vis, og hvor jeg også synes der er kommet et rigtig godt resultat ud af det. Men ordføreren refererer til en – man kan sige – stigende diskussion, hvor der bliver sat spørgsmålstegn ved de arktiske folks repræsentation i Arktisk Råd. Der vil jeg gerne bede ordføreren sætte lidt mere præcis adresse på. Hvor er det, der kommer et pres vedrørende det? Det vil være oplysende for os alle sammen, og så kan vi jo bedre imødegå det. For jeg går ud fra, at vi herhjemme er enige om, at der ikke må ske nogen antastelse af de arktiske folks repræsentation der. Så for at kunne være lidt effektive er det rart at vide, hvor truslen kommer fra. Tak.

Kl. 15:25

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 15:25

Sara Olsvig (IA):

Tak. Først vil jeg gerne sige til det første spørgsmål, at det, jeg talte om, var det, der hedder University of the Arctic, som er et universitetssamarbejde i Arktis, og som den danske stat har ydet 3 mio. kr. til over en årrække, og som nu ikke længere er på finansloven. Det er efter min mening rigtig, rigtig vigtigt, at man er med der. Det grønlandske universitet, Ilisimatusarfik, er sammen med andre universiteter i rigsfællesskabet også affiliert med University of the Arctic. Og University of the Arctic gør en stor indsats for at skabe en bedre adgang på øst-vest-aksen, i forhold til at studerende i Arktis kan komme rundt til andre arktiske universiteter og at forsknings-samarbejdet i Arktis kan gøres mere smidigt. Og der synes jeg virkelig det er vigtigt at vi også bidrager herfra.

Med hensyn til repræsentationen i Arktisk Råd har der været nogle bekymringer, bl.a. fra de oprindelige folks organisationer, i forhold til at Arktisk Råd i stigende grad arbejder med udenrigs- og sikkerhedspolitiske emner, selv om det ikke er nogen emner, som man under den nuværende konstruktion, Ottawadeklarationen, kan lave nogen beslutninger om i Arktisk Råd. Men i og med at det kommer op på et højere og højere plan, er der flere og flere arktiske folk, som bliver bekymrede for, om deres repræsentation bliver skubbet ud, fordi det jo selvfølgelig bliver mere og mere statsbaseret. Men her er det, jeg siger, at Arktisk Råd har en helt unik struktur, som man må bevare, og som man skal bevare, for den unikke struktur er faktisk helt fantastisk – altså, at man har otte stater og seks permanente deltagere, som sidder med rundt om bordet, og som arbejder på basis af konsensus, hvor man har oprindelige folks egne repræsentanter med til at tage beslutningerne. Det er meget, meget vigtigt.

Så er der den anden sag, som handler om den danske delegation til Arktisk Råd. Der er det også vigtigt, at vi fortsat gør det, som vi har gjort i rigtig mange år nu, nemlig at Grønland som en del af rigsfællesskabet er med i den danske delegation ved møderne i Arktisk Råd.

Kl. 15:27

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så er det udenrigsministeren.

Kl. 15:27

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Først og fremmest tak for en, synes jeg, både grundig og indholdsmæssig ganske spændende debat. Jeg skal runde af på det område, der ikke vedrører det nordiske samarbejde, som min kollega vil tage sig af. Jeg skal bare kvittere for de pæne ord fra hr. Bertel Haarder,

som jeg er fuldstændig enig i, nemlig at der vel sjældent har været så godt gang i det nordiske samarbejde, som der er lige i øjeblikket. Det er rigtig godt.

Jeg skal koncentrere mig om Østersørådet og det arktiske og så lidt om Stoltenbergrapporten. Østersørådet er i dag rammen om et velfungerende og vidt forgrenet samarbejde om miljø, om økonomisk udvikling, om energi, om uddannelse, om kultur, om civil sikkerhed osv. osv. Det tiltrækker sig ikke altid den store opmærksomhed, hvad det måske i virkeligheden fortjente. Jeg håber, at den debat, vi har i dag, kan være med til at rette op på det. For situationen er jo den, at Østersørådet i virkelighedens verden for længst har bevist sin værdi såvel i politisk henseende som i form af en bred vifte af konkrete projekter. Begge dele bidrager til at binde Østersøstaterne stadig tættere sammen. Det lever smukt op til initiativtagernes vision for 20 år siden.

Jeg vil samtidig takke for de fremførte indlæg under debatten. Jeg synes, de bekræfter den politiske og relevante interesse, der er for arbejdet i Østersøregionen. Det er en interesse, som vi vil arbejde videre ud fra i regeringen på baggrund af diskussionen her i dag.

Så vil jeg vende mig mod Arktis. Som jeg har nævnt tidligere, er Arktis jo et emne, der står allerøverst på den politiske dagsorden. Det gør det nationalt, og det gør det i høj grad også internationalt. Det har debatten i dag også, synes jeg, til fulde afspejlet, og jeg er rigtig glad for de mange indlæg og synspunkter, der er kommet frem. Også dem kan vi tage med i det videre arbejde. Det er fra dagens debat mit klare indtryk, at der i Folketinget fortsat er en bred opbakning til den arktiske politik, regeringen fører, og til den arktiske strategi, der er grundlaget for vores aktiviteter og holdninger vedrørende de arktiske spørgsmål. Vi er rigtig glade for det tætte samarbejde, vi har om de her spørgsmål, med såvel Grønland som Færøerne. Det er rigtig vigtigt, at vi arbejder sammen inden for rigsfællesskabet. Her er et område, hvor vi i ordets egentlige forstand har en meget stor fælles interesse.

Det, der er brug for, er ikke alene, at vores myndigheder i rigsfællesskabet arbejder sammen om at gennemføre den arktiske strategi. Der er også et behov for, at erhvervslivet og civilsamfundet i øvrigt engagerer sig og investerer ressourcer i den arktiske dagsorden. I den forbindelse vil vi som sagt etablere et arktisk forum, hvor ngo'er, erhvervslivet, forskningsverdenen og andre får mulighed for at udveksle synspunkter og koordinere deres indsats vedrørende Arktis.

De kommende år bliver vigtige for den arktiske dagsorden. Det har været nævnt af flere ordførere, at betydningen af Arktisk Råd er stigende. Aftalerne om Search And Rescue, SAR- aftalerne, som er underskrevet, og oliespildaftalen, som vi forventer at undertegne ved ministermødet i maj næste år, har også været nævnt. Det er praktiske resultater, som kan få konkrete positive konsekvenser for mennesker og miljø i Arktis til glæde for befolkningerne, herunder også den grønlandske og den færøske befolkning.

Det er her, vi ser en forskel på udviklingen i Arktis og andre dele af verden – en historisk forskel. I Arktis har alle de involverede lande aftalt og givet hinanden håndslag på, at man vil bruge de eksisterende diplomatiske strukturer og etablerede organisationer til at skabe en bæredygtig fremtid, der er til gavn for de mennesker, der bor i Arktis, og at man i øvrigt vil løse konflikter i overensstemmelse med de internationale regler på området. Tænk, hvis det var tilfældet i hele verden, f.eks. i Det Kinesiske Hav. Det er ganske flot at konstatere, at man på den måde er enige om regelsættet for, hvordan man løser konflikter. Det er den udvikling, som kongeriget er en del af, og regeringen vil gøre sit, for at denne historiske opgave bliver løst på den bedste måde.

Jeg skal så svare fru Sara Olsvig på nogle enkelte spørgsmål. Vi har et ønske om at bevare oprindelige folks placering i Arktisk Råd, som den er i dag. Man kan være helt forvisset om, at det slagsmål vil vi bevæge os ind i, på samme måde som vi allerede har bevæget os

ind i slagsmålet om at sikre, at den gode tradition, der går ud på, at de forskellige dele af rigsfællesskabet er repræsenteret ved Arktisk Råds møder, får lov til at fortsætte. Vi er helt opmærksomme på ønsket om midler til ICC, og på samme måde er vi opmærksomme på ønsket om at sikre midler, så vi fortsat kan have en meget stor forskningsindsats i et område, hvor der er rigtig mange forskellige ting at forske i.

Kl. 15:33

Så skal jeg runde af med at sige lidt om Stoltenbergrapporten. Tænk, hvis fædrene til rapporten havde set, hvor mange af anbefalingerne der faktisk er ved at blive ført ud i det virkelige liv. Det er vel tit sådan, at rapporter har et lidt tvivlsomt liv, hvor der ikke sker så meget, når de er skrevet. Det ville være usandt at beskyldte den her rapport for det. Den har virkelig haft en meget stor og omfattende betydning. Det er vi rigtig glade for fra regeringens side. Jeg har selv deltaget i adskillige møder med mine nordiske kolleger, hvor vi har diskuteret mange forskellige aspekter af Stoltenbergrapportens anbefalinger.

Det er en kendt sag, at de nordiske udenrigstjenester samarbejder på en række områder i alle lande, hvor flere nordiske repræsentationer er til stede. Faktisk er det sådan, at der i 25 lande i dag er fælles nordiske repræsentationer – altså repræsentationer for mere end et land. De bruges til mange ting. De bruges til visumudstedelse, de bruges til bistand og beredskab til nordiske statsborgere, der måtte være kommet i klemme, de bruges til sikkerhed, de bruges til it-spørgsmål, og de bruges til personalepolitik.

Vi har i den nordiske udenrigsministerkreds også snakket om at fortsætte de her initiativer. Jo tidligere vi får diskuteret de her ting, jo lettere er det at finde lokaliseringmuligheder rundt omkring, for det tager nogle gange tid at opsiges lejemål. Jeg tror, der er to steder, hvor der specielt er interesse. Det ene er der, hvor vi etablerer nye repræsentationer som f.eks. i Myanmar i øjeblikket. Vi deler i øvrigt også et kontor i Tripoli, idet vi har oprettet et kontor i Libyen med nordmændene. Så vi har meget blik for mulighederne for at lave noget fælles.

Det synes jeg vi skal fortsætte med, ikke kun på ambassadeområdet, men også på alle de andre områder, der er nævnt i Stoltenbergrapporten, og som vi faktisk har meget stor interesse i, f.eks. luftovervågning over Island og den fælles overvågningsopgave i Arktis, der, som nogle ordførere har sagt, er så stor, at det klarer intet land alene. Her kan vi i øvrigt lære rigtig meget af hinanden, for der er nogle lande, der har styrke på nogle områder, og andre lande, der har det på andre områder.

Regeringen prioriterer det nordiske samarbejde meget højt, herunder det nordiske udenrigspolitiske og sikkerhedspolitiske samarbejde, og det betyder, at vi vil fortsætte vores bestræbelser på at udbygge samarbejdet yderligere der, hvor det giver mening. Jeg synes i virkeligheden, at det opløftende ved debatten i dag er, hvor stor enighed der er i hele Folketinget, hvad angår ønsket om at styrke det nordiske samarbejde, styrke Østersøsamrådet og også styrke initiativer anbefalet i Stoltenbergrapporten. Der er også en fælles forståelse af, at vi i det arktiske område formentlig står over for noget, som er fuldstændig anderledes end det, vi har set før, og det er meget vigtigt, at vi alle sammen er opmærksomme på det.

Så tak for debatten for mit vedkommende.

Kl. 15:36

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ministeren. Der er to til korte bemærkninger, og den første er hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten.

Kl. 15:36

Finn Sørensen (EL):

Tak til udenrigsministeren for redegørelsen, både den mundtlige og den skriftlige. Det skal jeg ikke bruge mere tid på, for så falder

hammeren, og så når jeg ikke at spørge om det, jeg skal og gerne vil spørge om.

Det første handler om Østersøsamrådet. Jeg havde jo i mit ordførerindlæg lige en opmærksomhed på specialgruppen i forbindelse med arbejdet imod menneskehandel, hvor det jo er erkendt – der står, at der er et erkendt behov – at bevillingen løber ud, og så vil jeg bare spørge udenrigsministeren, om udenrigsministeren vil arbejde for, at der skaffes midler til, at dette vigtige arbejde kan fortsætte, selvfølgelig med forbehold for at udenrigsministeren måske kan udstede nogle tilsagn, men i hvert fald med et ønske om at skaffe midlerne.

Så er der den arktiske parlamentarisk komité. Jeg var glad for udenrigsministerens bekræftelse af, at der ikke skal pilles ved de arktiske folks repræsentation, men hvordan har udenrigsministeren det med de anbefalinger, der i øvrigt er i den udtalelse, som kom fra den arktiske parlamentarisk komité, især strategien med, at vi skal udvikle Arktisk Råd til en forsamling, der kan indgå bindende aftaler.

Kl. 15:37

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Udenrigsministeren.

Kl. 15:37

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Tak for det. For det første er det klart, at vi synes, det er en fantastisk vigtig opgave at sikre en indsats i forhold til menneskehandel, nar-kosmugling og våbensmugling i Østersøområdet. Det er en opgave, som vi prioriterer højt, og så må vi jo vende tilbage til i forbindelse med finanslovforhandlingerne, som jeg har forstået er nært forestående, at diskutere sådan afsættelse af konkrete midler til det.

Det er helt rigtigt, at for os er det vigtigt, at oprindelige folk har en solid repræsentation i Arktisk Råd. Arktisk Råd er virkelig en fantastisk konstruktion på den måde, at det sikres, at både de lande, der har den direkte interesse, de otte lande, plus de oprindelige folk har et sted, hvor man mødes og diskuterer, hvordan man sikrer udviklingen i det arktiske område. For vi skal huske i alt det her, at det jo ikke er noget frilandsmuseum. Der bor over 4 millioner mennesker i det arktiske område, og derfor har vi faktisk en meget stor interesse i at tilrettelægge en udvikling, der også sikrer interessevaretagelse for de folk, der bor der.

Kl. 15:38

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til udenrigsministeren. Der er endnu en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 15:38

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg er glad for, at man kan komme på to gange, for så kan man nå de to andre spørgsmål, man havde. Det ene var det, jeg nævnte i min ordførertale, altså at Den Venstresocialistiske Grønne Gruppe har lavet et forslag til sessionen om anerkendelse af Palæstina, men at vi sådan er blevet hældt ned ad brættet af præsidiat for at sige det pænt. Nu er det ikke, fordi jeg sådan forlanger, at udenrigsministeren skal stå og skælde præsidiat ud, men udenrigsministeren er vel enig i, at det er en lidt besynderlig begrundelse, at man ikke kan beskæftige sig med noget i den stil på sessionen, fordi det er udenrigspolitik. Og så vil jeg da gerne høre, om udenrigsministeren vil gøre, hvad han kan, for, at vi kan få fremmet et sådant forslag på sessionen og også få det vedtaget.

Så har jeg et lidt større spørgsmål, og det er, at der i redegørelsen jo også står lidt om Nordens samarbejde i forhold til EU. Jeg ved godt, det er lidt stort, men kunne udenrigsministeren komme med

nogle bud på, hvordan vi i højere grad kunne bruge det nordiske samarbejde i forhold til EU-arbejdet.

Kl. 15:39

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Udenrigsministeren.

Kl. 15:40

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

For det første tror jeg, at jeg skal lade være med at blande mig i, hvordan præsidiet vælger at tilrettelægge Nordisk Råds arbejde. I så fald tror jeg, at jeg skulle søge ind i præsidiet. Jeg er ikke medlem af præsidiet, så det tror jeg at jeg trygt vil overlade til dem.

Den danske regerings synspunkt på anerkendelse af Palæstina er jo kendt, nemlig at vi arbejder for en tostatsløsning, og det vil sige, at vi arbejder frem mod at kunne nå en situation, hvor vi vil være i stand til at anerkende to lande, der ligger side om side, efter min bedste opfattelse til begge landes fordel. Det er en proces, der kommer til at foregå gennem FN-systemet. Jeg tror, vi kommer til at høre mere om det inden årets udgang.

Hvad angår samarbejdet med EU, tror jeg i virkeligheden, det er meget værdifuldt, at de forskellige nordiske lande har forskellige positioner i forhold til EU-samarbejdet. Så i nogle af de ting, hvor nordmændene savner at være i nærheden af EU, kan vi hjælpe dem tættere på, fordi vi jo sidder langt mere centralt. Vi har faktisk et møde hvert år med nordmændene, hvor vi specifikt diskuterer det, fordi nordmændene anerkender, at når man ikke er medlem af EU, savner man en mere direkte kanal ind, og der kan vi så sådan i broderfolkets navn være med til at udgøre den bro, og det gør vi meget gerne.

Kl. 15:41

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til udenrigsministeren. Den næste med en kort bemærkning er fru Karen Ellemann, Venstre.

Kl. 15:41

Karen Ellemann (V):

Tak til udenrigsministeren for de to redegørelser. Da der jo i dag på dagsordenen også er en redegørelsesdebat, der handler om det nordiske samarbejde, vil jeg benytte lejligheden til at spørge udenrigsministeren om udenrigsministerens syn på ambassadesamarbejdet her. Vi har blandt de nordiske lande fornøjelsen af at have et ret velfungerende ambassadesamarbejde i Berlin. Den tidligere danske regering var meget optaget af, at denne samarbejdsmodel også blev udvidet til at omfatte flere andre europæiske lande. Der er jeg blot interesseret i at høre, hvad den nuværende udenrigsministers syn er på de nordiske ambassadesamarbejder rundt omkring i Europa.

Kl. 15:42

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ministeren.

Kl. 15:42

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Jeg deler – af rigtig mange grunde – fuldstændig opfattelsen af, at det med at kunne lave fælles ambassadesamarbejder er noget, der er en meget stor fordel for os. Der er som sagt 25 steder i verden, hvor vi i dag samarbejder mindst to af de nordiske lande. Et af de seneste eksempler på det er som sagt Tripoli i Libyen, hvor vi arbejder tæt sammen med nordmændene, og hvor vi deler hotelgang med dem. Vi er der helt tæt på hinanden, og det tror jeg er trygt og godt for os begge. Der er flere fordele ved det. En af tingene er, at det på de steder, hvor det med sikkerheden fylder rigtig meget, er en meget stor fordel, at vi er flere, der arbejder sammen om den store udgift, der

handler om sikkerheden. Så er der nogle steder, hvor vi opretter nogle nye ting, sådan som vi gjorde i Tripoli, og sådan som vi er i gang med at gøre i Myanmar. Der er det oplagt at vi afsøger, hvor bredt vi vil være i stand til at gøre det.

Så jeg vil sige, at jo, jeg synes, at alle argumenter taler for, at de steder, hvor det giver mening, skal vi gøre det. Det, der kan forhindre det, kan jo så i virkeligheden være nogle lejeaftaler – det er nogle gange sådan, at man har nogle langvarige lejeaftaler – og netop derfor er det så vigtigt, at velviljen fra alle de nordiske landes side er til stede. Jeg tror, det er noget, jeg har været med til at diskutere på tre eller fire nordiske udenrigsministermøder, hvor vi også meget konkret har diskuteret, hvor langt vi kan komme.

Kl. 15:43

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til udenrigsministeren. Der er endnu en kort bemærkning fra fru Karen Ellemann.

Kl. 15:43

Karen Ellemann (V):

Tak for tilsagnet om, at det også er en mulighed og en opgave, som ligger udenrigsministeren på sinde. Hvad angår nogle af de eksempler, der er, drejer det sig, så vidt jeg er orienteret, måske mere om nogle eksempler på, at man har et visumsamarbejde. Det, som jeg appellerer til, er vel i virkeligheden en højere grad af det her med et bofællesskab, som ministeren også kom en anelse ind på, altså det bofællesskab, hvor man er på den samme matrikel, og hvor man dermed har en mere tydelig nordisk profil rundt omkring i landene, hvor vi jo alt andet lige nu har nogle udfordringer i forhold til det med at få budgetterne til at hænge sammen, når vi skal være repræsenteret rundt omkring i alverdens lande. Der er det sådan set de bofællesskaber, jeg tænker på, og jeg er helt med på, at der naturligvis kan være udfordringer med hensyn til lejeaftaler osv.

Men når udenrigsministeren her giver det tilsagn om, at det er noget, man er interesseret i, så vil jeg blot kvittere for det og sige, at det glæder mig, og at jeg sandelig håber, at det også helt specifikt gælder bofællesskaberne i et nordisk ambassadesamarbejde.

Kl. 15:44

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Udenrigsministeren, værsgo.

Kl. 15:44

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Tak igen for spørgsmålet. For det er jo rigtigt, at det i en periode, hvor det ikke er alle de nordiske lande, der har nogle budgetter, der er dramatisk stigende i forhold til deres udenrigstjeneste – det tror jeg godt man kan sige – så også er et spørgsmål om, at det er det økonomiske, der driver det. Men der er jo ikke kun det. Altså, grunden til, at det er nemt, er jo også, at de nordiske lande deler så mange ting og er fælles om dem. Vi har nogle samfund, der i høj grad ligner hinanden. Vi har nogle stærke velfærdssamfund, der rundtom i verden vækker rigtig meget respekt. Vi er alle sammen nogle lande, der yder meget i ulandshjælp, bistandshjælp, og som hjælper rundtom i verden. Vi er nogle lande, der i forhold til vores måde at se verden på og understøtte FN og de internationale fora osv. ofte er meget tæt på hinanden. Når man deler så mange værdier, er det også meget naturligt, at man flytter sammen i et bofællesskab.

Kl. 15:45

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til udenrigsministeren. Og den næste med en kort bemærkning er hr. Bertel Haarder, Venstre.

Kl. 15:45

Bertel Haarder (V):

Skal svaret til fru Karen Ellemann forstås på den måde, at man også i fremtiden vil kunne opleve, at hvis der i en stor by ikke er en dansk generalkonsul, men en norsk, kan man blive hjulpet af den general-konsul, hvis man nu kommer i klemme med et eller andet – i værste fald kommer i fængsel, eller hvad det nu er? Udenrigstjenesten har jo en masse bøv'l med at hjælpe borgere i udlandet, og mit spørgsmål er: Vil man i fremtiden kunne forestille sig, at man også bliver hjulpet af et andet nordisk lands ambassade, især hvis der ikke er en dansk – og nu siger jeg ambassade, men det kan også være et general-konsulat?

Kl. 15:46

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Udenrigsministeren.

Kl. 15:46

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Bestemt, vi har jo allerede i dag et samarbejde også i nogle af de her konsulære sager, hvor det kan lade sig gøre, f.eks. hvor et menneske bliver fængslet og der er brug for at få vedkommende hjulpet ud. For det er jo en kendt sag, at vi ikke er til stede overalt. Nogle steder er det andre landes ambassader, der hjælper os i den her type sager.

Jeg deltog jo selv i en diskussion i øvrigt med den svenske udenrigsminister om det lidt uhensigtsmæssige i, at svenskerne f.eks. ikke har nogen repræsentation i Ghana, hvad de egentlig gerne ville have, fordi de har en masse handelsaktiviteter der. Vi har fra dansk side ikke nogen repræsentation i den mest folkerige afrikanske stat, Nigeria, hvor svenskerne til gengæld er. Der er det jo oplagt at vi overvejer, om vi ikke kan lave noget bofællesskab eller bruge hinandens faciliteter, så vi kan være til stede et sted, hvor vi gerne vil være til stede, og få hjælp af svenskerne et sted, hvor de gerne vil være til stede. Så det er netop, synes jeg, den type af smidigt, praktisk samarbejde rundtom i verden, som jeg tror man vil se en rigtig stor vækst i i den kommende tid.

Kl. 15:47

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Bertel Haarder for en kort bemærkning igen.

Kl. 15:47

Bertel Haarder (V):

Man kunne jo også forestille sig, at man udstationerede en medarbejder på den svenske ambassade i Nigeria f.eks., hvad man mig bekendt ikke gør i dag.

Det er en fornøjelse at høre om udenrigsministerens ambitioner i retning af øget samarbejde, både ambassadesamarbejdet og alle de andre punkter, der er nævnt i Stoltenbergrapporten. Jeg vil derfor til sidst spørge: Kunne det ende med, at der kommer et udenrigs- og forsvarsministerråd ud af det, hvor man løbende kan drøfte det og også har sekretariatet til at hjælpe sig? Jeg mener, der er så mange andre ministerråd, og sådan som samarbejdet udvikler sig, ville det egentlig være ret oplagt, at der også var et, når det gjaldt udenrigs- og forsvarspolitik.

Kl. 15:48

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Udenrigsministeren.

Kl. 15:48

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Jeg er usikker på, hvordan vi vil lave rammen omkring det, men jeg er ikke i tvivl om, at det, man vil komme til at opleve, er et stigende samarbejde også på det punkt.

Jeg deltog for en måneds tid siden i et fælles udenrigs- og forsvarsministtermøde i Bodø i Norge, hvor planen var både at diskutere alt det, der også har været centralt i debatten i dag, nemlig search and rescue-opgaver i Nordatlanten, og at diskutere erfaringer fra de forskellige lande om, hvordan man egentlig laver et system, så man kan afsøge de kæmpestore områder. Og jeg tror, at man vil komme til at opleve en stigning i antallet af møder mellem ministrene. Det er jeg ikke i tvivl om. Om man så vil kalde det et råd eller et højere råd, eller hvad man vil kalde det, synes jeg ikke er så afgørende.

Jeg synes i virkeligheden selv, at styrken ved det nordiske samarbejde og i øvrigt også samarbejdet i Arktisk Råd er de mange praktiske ting, man er i stand til at gøre omkring samarbejdet. Det kan godt være, det ikke er så tydeligt udadtil som mange af de andre samarbejder, men virker, det gør det.

Jeg sad i går og diskuterede med Schleswig-Holsteins ministerpræsident om muligheden for, at vi i forhold til Schleswig-Holstein kunne have nogle af de mange smidige samarbejdsformer, vi har mellem de nordiske lande. Jeg siger det også bare for at gøre opmærksom på, at der også er steder uden for de nordiske lande, hvor man godt kan se kvaliteten af det praktiske samarbejde, som det nordiske samarbejde, Østersø-samarbejdet og det arktiske samarbejde i høj grad er udtryk for.

Kl. 15:50

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til udenrigsministeren. Den næste minister er ministeren for nordisk samarbejde.

Kl. 15:50

Ministeren for nordisk samarbejde (Manu Sareen):

Tak, formand. Og tak til udenrigsministeren for at have redegjort for Østersø-samarbejdet og det arktiske. Så vil jeg forholde mig lidt til det nordiske samarbejde og Norden. Også tak for de konstruktive indlæg, der har været. Jeg konstaterer, som udenrigsministeren også gjorde, at der er bred enighed om vigtigheden af det nordiske samarbejde.

Kommentarerne vil blive holdt i erindring og indarbejdet i det kommende års redegørelse, og de konkrete ideer, der har været til de forskellige ministre på deres ressortområder, vil helt klart også blive holdt i erindring. De konkrete ideer, der har været på det nordiske område, kan vi jo, alt andet lige, vende på vores møde inden sessionen, som kommer lige om lidt. Den her redegørelsesdebat markerer, at vi netop nærmer os den nordiske session, og at vi går en spændende tid i møde, hvor de nordiske spørgsmål er på dagsordenen.

Nordisk Råds session finder sted i år i Helsingfors, fordi Finland har formandskabet for Nordisk Råd. Sessionen vil formentlig bære præg af, at samarbejdet fylder rundt i år og kommer til at stå i visionernes tegn, som den radikale ordfører også var inde på. Jeg ser meget frem til at deltage i Nordisk Råds session og til mødet med Nordisk Råds danske delegation i slutningen af oktober for at drøfte visioner.

Man kan sige, at en redegørelsesdebat ikke er velegnet til at drøfte visioner, idet en redegørelsesdebat jo plejer at være tilbageskuende, men jeg vil imidlertid meget gerne tage hul på fremtidsdrøftelsen allerede i dag og pege på nogle af de områder, som jeg personligt lægger meget vægt på i fremtiden. Vi kan selvfølgelig også fortsætte drøftelsen på delegationsmødet senere i oktober, i det omfang vi ikke har tid i dag.

Regeringens ambitionsniveau for det nordiske samarbejde er fortsat højt. Det er afgørende, at samarbejdet har konkret indhold og skaber resultater til gavn for Nordens borgere. Det er lige så vigtigt, at landene bliver ved med at se på, om det nordiske samarbejde er på ret kurs, eller om det kan gøres bedre.

Vi vil stille skarpt på områder, hvor der er en klar nordisk nytte af det nordiske samarbejde, som fru Karen Ellemann også var inde

på. Det er også afgørende for det nordiske samarbejdes fremtid, at det til stadighed er drevet af viljen til forandring og har politisk og offentlig interesse og sidst, men ikke mindst er i stand til at give politiske resultater til gavn for borgerne i de nordiske lande. Og lige præcis viljen til forandring kom hr. Bertel Haarder også ind på, og det skal jeg selvfølgelig nok også komme ind på senere igen.

Jeg vil i det følgende også redegøre for nogle af de prioriteter, som jeg agter at forfølge som nordisk minister, og som jeg håber vi kan samarbejde om. Kort fortalt kan det sammenfattes i, at min vision er, at der fortsat skal være et dynamisk nordisk samarbejde også i 2020.

I en tid med knappe ressourcer skal enhver krone give nordisk merværdi. Det kræver, at der konstant arbejdes med at fokusere og prioritere Nordisk Ministerråds mange forskelligartede aktiviteter, med vægt på, hvad der skaber nordisk merværdi. Samtidig skal de aktiviteter, som finder sted i nordisk regi, koordineres med øvrige internationale bilaterale og nationale aktiviteter, så det netop giver størst mulig nordisk merværdi.

Jeg vil gerne støtte initiativer, der fører til en nærmere vurdering af effektiviteten i regeringssamarbejdet. Det nordiske samarbejde skal være både kontant og resultatorienteret, men samtidig have historien med i bagagen, som flere af ordførerne også har været inde på, heriblandt hr. Mikkel Dencker fra Dansk Folkeparti.

Grænsehindre er der også mange, der har været inde på, og grænsehindre i Norden skal reduceres og helst helt bortfalde. Dem, vi ikke kan gøre noget ved, skal vi selvfølgelig i den grad oplyse om. Det var også konklusionen på forårets temadebat, og det gælder stadig væk. Nu gælder det om at gå i gang med arbejdet og nå frem til konkrete løsninger.

Flere har været inde på farten af de løsninger, og der kan jeg sige at regeringen agter at fremlægge et forslag til politisk aftale. Det bliver allerede, så vidt jeg er orienteret, i næste uge, og det har selvfølgelig allerhøjeste prioritet at få indgået en politisk aftale med Folketingspartier. Jeg skal helt klart være den første til at beklage, at det har taget så lang tid, men det har været helt afgørende at få en bred forankring i sektorerne.

Det er mit håb, at vi kan forhandle os frem til en endelig aftale, der gør, at Danmark vil være foregangsland i Norden i bekæmpelsen af grænsehindre, og jeg er fuldstændig enig med de ordførere, som har været oppe at sige, at det her er noget, som vi skal kendes for fra dansk side.

Arbejdet med at sikre en fortsat stærk rolle for de frivillige organisationer i forhold til de officielle nordiske samarbejdsorganer vil også blive givet prioritet. Det nordiske samarbejde er – i modsætning til, hvad der er normalt i internationalt samarbejde – blevet startet som et folkeligt samarbejde, hvor bl.a. Foreningen Norden har skabt et usædvanlig stærkt fundament for nordisk samarbejde og samhørighed. Jeg vil arbejde for, at foreningen Norden i højere grad inddrages, når der drøftes politik i regi af samarbejdsministrene. Når vi har talt grænsehindre, har vi netop gjort det i samarbejde med andre, som også har haft en interesse for dette.

Kl. 15:55

Afslutningsvis mener jeg, at 2013 kan gå hen og blive et ganske spændende år. På Nordisk Råds session i Helsingfors vil den svenske samarbejdsminister præsentere Sveriges formandskab for Nordisk Ministerråd i 2013. En af de mange prioriteter ventes at blive bekæmpelsen af ungdomsarbejdsløshed – et frygteligt problem og et indsatsområde, vi kan støtte, og det er jeg helt sikker på at alle kan blive enige om. Det er også i overensstemmelse med det nordiske formandskabs fokus i år på velfærdsstaten.

Vi skal holde fast i den stærke nordiske samfundsmodel, også selv om den økonomiske krise stiller krav om langt hårdere prioriteringer i den økonomiske politik. Det kræver, at vi er villige til at mo-

dernisere vore velfærdssamfund, så vi er rustet til de udfordringer, vi står over for.

Jeg vil gerne sige til alle, at det nordiske samarbejde selvfølgelig lever, fungerer og har det rigtig godt, men det kan sagtens blive bedre, som vi også har været inde på. Det vil jeg selvfølgelig også arbejde for i samarbejde med delegationen. Og når nu jeg er ved det, vil jeg selvfølgelig også gerne kvittere for det gode samarbejde, der har været mellem mig og delegationen, og også de møder, vi har haft, hvor vi i enighed har kunnet drøfte os frem til rigtig mange gode ting.

Jeg vil også gerne takke for de indlæg, der har været, og jeg vil gå over til at prøve at kommentere dem, så godt jeg overhovedet kan. Jeg har skrevet ned og vil prøve at tage det i den rækkefølge, man har været oppe på talerstolen.

Til hr. Bertel Haarder vil jeg sige, at jeg med hensyn til det justitsministtermøde om grænsehindre, der har været, straks vil tage kontakt til justitsministeren, og jeg regner med at få oversendt et notat, så vi helt konkret ved, hvad der har været talt om på lige præcis det møde.

Der er også en del, der har været inde på spareforslaget, heriblandt hr. Finn Sørensen, hr. Bertel Haarder og andre. Til det er der at sige, at det jo ikke er kommet som nogen overraskelse for nogen. Den tidligere regering fremsatte det samme ønske, og det har mine kolleger, samarbejdsministrene, selvfølgelig også vidst. Til vores sidste møde talte vi selvfølgelig om, at der var opbakning til det, men vi talte også om, at det skulle gå hurtigt, og noget af den kritik, der er blevet givet i dag, går på, at det ikke er gået hurtigt nok. Jeg kan huske, at jeg fik det råd, at det skulle gå lige så hurtigt, som når man slår kattekillinger ihjel – det skulle gå rigtig hurtigt – men jeg har åbenbart aldrig prøvet at slå kattekillinger ihjel, for det tog altså et stykke tid. Det gjorde det bl.a., fordi de andre nordiske lande selvfølgelig er nødsaget til at gå tilbage, og de har ikke de samme procedurer, som vi har.

Vi har været i dialog med hinanden, og det er gået frem og tilbage, men jeg kan da, ligesom hr. Bertel Haarder også har gjort i dag, i hvert fald helt klart glæde mig over, at det er lykkedes at finde frem til et kompromis. Og det er ikke det kompromis, som vi startede med, og som hr. Finn Sørensen også var kritisk over for, nemlig en besparelse for 2013, men derimod et kompromis om en besparelse med 5 pct. fra 2014 – og der er ikke tale om en grønthøster – og så videre i 2015 og 2016. Så kompromiset er landet, og det er jeg selvfølgelig glad for, ingen tvivl om det.

Så er der en del, heriblandt hr. Mikkel Dencker, som har nævnt de toldforhøjelser, som er blevet indført på landbrugsområdet, og det var hr. Bertel Haarder også inde på. Nu skal jeg desværre drysse lidt mere salt i såret, for der er, så vidt jeg ved, også varslet toldforhøjelser på ost og kød. Så det er ikke kun frø, vi snakker om, det er også andre ting.

Vi er jo selvfølgelig rigtig skuffede over, at Norge har valgt den linje. Danmark har rejst sagen i EU, fordi det skridt, Norge har taget, går imod ånden i EU og i det nordiske samarbejde. Der er ingen tvivl om, at det her selvfølgelig også er et dårligt signal at sende med tanke på den internationale økonomiske situation, hvor det gælder om at undgå tidligere tiders negative spiral på de her områder. De nordiske lande står netop – og det er det, jeg mener med den nordiske ånd – for frihandel, så det er helt klart i vores interesse, at Norge overvejer, om det her er den rigtige vej at gå.

Kl. 16:00

Hr. Bertel Haarder var også inde på det med uddannelser og nævnte, at der bliver givet et beløb på 22.000 kr. Jeg er blevet orienteret om, at de nordiske lande netop er blevet enige om at indgå en ny overenskomst om adgang til videregående uddannelser i Norden, og den ny aftale indebærer, at der udbetales et større godtgørelsesbeløb for de nordiske studerende, der bliver optaget på en hel uddan-

nelse i et andet nordisk land, og det skulle gerne være på 26.000 kr. og ikke 22.000 kr., som det er blevet oplyst tidligere.

Hr. Bertel Haarder var også inde på, ja, måske netop noget af det, der har været et tabu inden for det nordiske arbejde, nemlig det om at gøre op med konsensustanken og gå over til at få flertalsbeslutninger. Der kan jeg sige at jeg er fuldstændig enig. For der er ingen tvivl om, at der har været noget smukt over konsensustankegangen. Jeg har da også selv oplevet den i den grad, ikke kun inden for det nordiske samarbejde, men også i min tid som statsrevisor – jeg har en tidligere kollega siddende her ved siden af mig. Der er ingen tvivl om, at konsensus helt klart bidrager til, at man får den her fælles holdning – det ligger også i ordet – men det kan også være medvirkende til at bremse en udvikling. Så jeg kunne rigtig, rigtig godt tænke mig at arbejde videre ad den vej. Det er også noget af det, som jeg og mine kollegaer har tænkt os at tage fat på, når vi netop i forbindelse med det nordiske samarbejde skal tale om fremtiden for Norden. Så det er noget, som jeg vil gøre noget ved, ingen tvivl om det.

Mange af de spørgsmål, der blev stillet af fru Sara Olsvig, var til udenrigsministeren. Men jeg vil da sige til det, som fru Sara Olsvig nævnte i forbindelse med det arktiske samarbejdsprogram om at sætte fokus på de oprindelige folk, har en høj prioritet, og jeg er fuldstændig enig i det, som udenrigsministeren sagde om, at det er vigtigt, at de oprindelige folk så vidt muligt bliver inddraget i de forskellige sektorer. Så der er vi fuldstændig enige.

Fru Karin Gaardsted var inde på tre forskellige ting, nemlig en nordisk ombudsmand, erhvervsuddannelser og fælles retningslinjer for byggebranchen. Jeg er fuldstændig enig, og det er nogle af de ting, vi kan snakke videre om; der kunne være tale om nogle problemstillinger i forbindelse med en nordisk ombudsmand, og de kan være af lidt mere teknisk karakter, men man skal i hvert fald sørge for, at de sager, der tages op, hvis vi går den vej, ikke overlapper den danske ombudsmands sager osv. Men det er jo nogle af de ting, som vi selvfølgelig også skal tale om.

Til fru Lisbeth Bech Poulsen, som også tog emnet menneskehandel op, kan jeg, selv om ordføreren ikke er her, sige, at det helt klart er noget, som jeg godt kunne tænke mig at tage op og sætte endnu mere fokus på til det næste møde, som vi skal have sammen i den danske delegation. Menneskehandel er i mit univers et andet ord for slaveri, og jeg synes, det er en skamlet, som vi skal sætte yderligere fokus på. Hvordan det skal ske, og hvordan det skal være, har jeg ikke helt lagt mig fast på. Men jeg vil meget gerne diskutere det på vores næste møde.

Det sidste, som jeg har noteret, er det, som hr. Per Stig Møller nævnte om en børnebogspris inden for det nordiske samarbejde. Det er jeg jo fuldstændig enig i, og det siger jeg ikke som børnebogsforfatter; jeg kan kun drømme om, at jeg måske får prisen en dag, men det bliver da i hvert fald først, når jeg er færdig herinde. Men præmissen for lige præcis at oprette sådan en børnebogspris synes jeg er rigtig fin, og hr. Per Stig Møller nævnte netop også, at det her er et rigtig, rigtig godt redskab til at holde den stærke tradition i hævd, som vi har omkring børnelitteratur og i det hele taget på børneområdet i Norden.

Det var de ting, jeg har noteret mig, og så håber jeg, at det meste af det er dækket.

Kl. 16:05

Formanden:

Så er det hr. Finn Sørensen.

Kl. 16:05

Finn Sørensen (EL):

Mange tak, og tak til ministeren for redegørelsen, både den mundtlige og den skriftlige. De vidner jo om, at ministeren brænder for sagen, og selv om vi ikke er enige om alting, vil jeg sige tak for det.

Jeg har fire hurtige spørgsmål. Med hensyn til den forpligtende aftale om grænsehindringer vil jeg spørge, om samarbejdsministeren stiler mod, at vi har en aftale inden sessionen. Jeg ved godt, at der skal to parter til, men jeg vil bare høre, om det er den tidsplan, vi arbejder med.

Det andet er, at jeg ikke hørte ministeren kommentere et spørgsmål, jeg stillede til flere ordførere om Danmarks enegang i forhold til fortolkningen af den sociale konvention om hjemsendelse af nordiske statsborgere.

Det tredje drejer sig om budgettet. Ministeren nævner, at der ikke er tale om en grønthøster, men kunne ministeren så løfte sløret for, hvad det er for områder, der så bliver ramt, når nu man når frem til en aftale om en besparelse på 5 pct.?

Det sidste er et lidt større spørgsmål. Vi er jo alle sammen enige om, at vi skal bruge penge på aktiviteter, der har nordisk nytte. Heri kan jo ligge en antydning af, at noget af det, vi laver i Nordisk Råd, ikke har nordisk nytte. Derfor vil jeg gerne bede ministeren om at konkretisere, hvad det er for aktiviteter i det nordiske samarbejde, som ikke har nordisk nytte, og som derfor ifølge ministeren bør druknes ligesom kattekillinger. Tak.

Kl. 16:06

Formanden:

Ministeren.

Kl. 16:06

Ministeren for nordisk samarbejde (Manu Sareen):

Jeg tror, det er vigtigt at vende det om, så man i stedet for at se det på den måde, ser på, hvordan vi kan gøre tingene bedre. Er der ting, som man kunne gøre bedre? F.eks. hørte vi fra fru Karen Ellemann om de tanker, der er om fælles ambassadeprojekter. Vi har også hørt en del gange – og det har jeg også sagt selv – at man muligvis også kunne kigge på administrationen. Og vi har også en del gange hørt noget om administrationsomkostningerne sammenlignet med dem i EU. Jeg tror, de ligger på omkring 8 pct. inden for det nordiske område og på 6 pct., så vidt jeg er orienteret, inden for EU, så det kunne være, at der var noget der. Der kunne også være noget i forbindelse med prioriteringspuljer osv. Så mulighederne er mangfoldige, men det kræver selvfølgelig, at vi sætter os ned og kigger på det fordomsfrit.

Med hensyn til en aftale ville det være meget, meget glædeligt, hvis vi kunne få en aftale i hus, inden vi tager til Finland. Det er helt klart noget af det, som jeg vil bestræbe mig på. Men nu er det jo sådan, at når jeg kigger ind i glaskuglen, kan jeg ikke vide, om vi kan blive ved med at være enige – altså, den enighed igennem de sidste 12 måneder har jeg været rigtig glad for. Men mon ikke vi kan nå det.

Kl. 16:08

Formanden:

Hr. Finn Sørensen for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 16:08

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg manglede lige en kommentar til den her problemstilling med udvisningen af nordiske statsborgere, og den vil jeg gerne efterlyse.

Så hørte jeg heller ikke rigtig noget svar på det her med grønthøsteren, men jeg kan jo spørge på en anden måde: Vil det sige, at man er blevet enige om, at der i 2014 skal spares 5 pct., men at man sådan set ikke er enige om, hvordan man skal spare de penge?

Så har jeg bare den kommentar, at ja, vi vil alle sammen gerne gøre det bedre, men man kan jo også anlægge det synspunkt, at vi gerne vil gøre det bedre og mere effektivt og til mere nordisk nytte,

men for de samme penge. Det er jo ikke nødvendigvis et argument for, at man absolut skal skære ned.

Mødet er hævet. (Kl. 16:11).

Kl. 16:08

Formanden:

Ministeren.

Kl. 16:08

Ministeren for nordisk samarbejde (Manu Sareen):

Jamen blækket er stort set stadig vådt på det kompromispapir, og vi skal jo selvfølgelig se på, hvor vi skal finde pengene henne. Det kunne selvfølgelig være, at man involverede sektorerne i langt højere grad end tidligere.

Med hensyn til udvisningssagen og det spørgsmål, som hr. Finn Sørensen har været fremme med en del gange, vil jeg sige, at justitsministeren har været i samråd om det, og jeg kan notere mig, at der har været en velvillighed til at kigge på det. Så det kan jeg kun glæde mig over, og så må vi se, hvad der sker.

Kl. 16:09

Formanden:

Så er det Bertel Haarder for en kort bemærkning.

Kl. 16:09

Bertel Haarder (V):

Mit spørgsmål kan besvares med et lille ord på to bogstaver: Vil ministeren love Folketinget, at han vil rejse spørgsmålet om de forhøjede norske toldsatser, som jo er en mærkelig handling? Vi har nordisk samarbejde og vi har en samarbejdsminister, og så får vi en kold klud lige i synet i form af nye norske toldsatser. Vil ministeren love at rejse det over for sin kollega og virke for, at den øvrige regering rejser spørgsmålet i relevante fora?

Kl. 16:10

Formanden:

Ministeren.

Kl. 16:10

Ministeren for nordisk samarbejde (Manu Sareen):

Jeg nævnte netop, at det er en sag, som vi er rigtig kede af, og det gnider som sagt også salt i såret, at det ikke kun gælder frø, men altså desværre også andre produkter. Det var ikke bare et svar på to bogstaver, men jeg vil tage det op, for jeg mener også, at det her er rigtig uheldigt.

Kl. 16:10

Formanden:

Jeg har ikke noteret flere, der har bedt om ordet. Vi siger tak til ministeren.

Kl. 16:11

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 23. oktober 2012, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der ligeledes fremgår af Folketingets hjemmeside.